બેટનો બળવો અથવા રાજબા રણસુન્દરી-(લેખક હરિપ્રસાદ રામનારાયણ મેહેતા) આ વાર્તામાં ૧૮૫૭ના બળવા વખતે ઓખા મંડળના વાઘેરોએ ઉઠાવેલા બળવાનું ચિત્ર છે. એમાં ગુંથેલી વાર્તા અતિ સુંદર છે, અને દરેક કાઠીઆવાડી સજ્જને વાંચવા જેવી છે ... ૧-૮-૦

કથાસરિત્સાગર-ભાગ ૧ લો તથા ૨ જો. આ પુસ્તક નામ પ્રમાણે હૃદયંગમ વાર્તાઓનો સાગર જ છે. એમાંની વાર્તાઓ અદ્ભુત અને નીતિના ઉપદેશથી ભરપૂર છે. પ્રાચીન આર્ય સંસ્કૃતિની સારી છાપ તેમાંથી મળી આવે છે. ગ્રન્થ શિષ્ટ ગણાય છે. ભાષાંતર સ્વ. ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાઈ અને શાસ્ત્રી શામજી વાલજીએ ઘણી જ કાળજીથી કરેલું છે ૬-૦-૦

[illegible] વિલ્યમ બેન્ટીક-હિંદના રાજકર્તાઓ એ નામની [illegible] ચોપડી ઉપરથી સોલીસીટર હીરાલાલ ડાહ્યાભાઈ નાણાવટીનું કરેલું સુંદર ભાષાંતર છે. સતીનો ચાલ બંધ કરાવી હિંદમાં લોકહિતકારક સુધારણા દાખલ કરનાર ગવર્નર જનરલનું નામ અમર થયેલું છે. માટે તેના કામકાજનો ઇતિહાસ વાંચવા જેવો છે ... ૧-૪-૦

બીજાં પુસ્તકો માટે કક્કાવારી સંપૂર્ણ સૂચીપત્ર મંગાવો.

"ગુજરાતી" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,

સાસુન બિલ્ડીંગ, એલ્ફીન્સ્ટન સર્કલ, કોટ, મુંબઈ ૧.

ભક્તકવિ દયારામ વિરચિત

શ્રીવ્રજવિલાસામૃત

(સચિત્ર)

ગુજરાતી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ
સાસુન બિલ્ડીંગ, એલ્ફીન્સ્ટન સર્કલ, કોટ, મુંબઈ નં. ૧.

"ગુજરાતી" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં વેચાતાં પુસ્તકો

બે નળાખ્યાન–કવિ ભાલણકૃત. સંશોધન કરી ઉપોદ્ઘાત તથા ટીકા સાથે તૈયાર કરનાર રામલાલ ચુનીલાલ મોદી. પાકું પુઠું. કવિ પ્રેમાનંદના કરતાં પણ કેટલેક અંશે ચઢે તેવું છે. ૨-૦-૦

મનોમુકુર–રા. નરસિંહરાવ ભોળાનાથ દીવેટીઆના ગુજરાતી ભાષામાં વિદ્વત્તાભર્યાં અનેક વિષયોપરના ઉત્તમ લેખોનો સંગ્રહ ૩-૦-૦

જ્યોતિર્વિલાસ–અથવા રાત્રિની બે ઘડી મોજ. અનુવાદક શિવલાલ ઉત્તમરામ યાજ્ઞિક. ખગોળ શાસ્ત્ર ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં આ ગ્રન્થ જેવો એકે ગ્રન્થ નથી. સ્વ. લો. મા. બાળ ગંગાધર તિલક અને સ્વ. આગરકરે સર્વોત્તમ અભિપ્રાય આ પુસ્તક માટે આપેલો છે. આખો ખગોળનો વિષય લગભગ ૭૫ ચિત્રો સાથે એવો હૃદયંગમ રીતે સમજાવેલો છે, કે નાનામાં નાના બાળકને અને મોટાને પણ સમજ પડે ૩-૪-૦

પંચતંત્ર–પંડિત વિષ્ણુશર્મા વિરચિત. આ ગ્રન્થનાં વખાણ સર્વત્ર થયાં છે. ડહાપણ, નીતિ, ઉપદેશ માટે આ ગ્રન્થની જોડી મળવી મુશ્કેલ છે. સામાન્ય વ્યવહાર નીતિ જનાવરોની કલ્પિત કથા દ્વારા સમજાવેલી છે. કથાઓ સુરસ અને ડહાપણ શિખવે એવી છે ... ૨-૦-૦

ભક્તકવિ દયારામવિરચિત

શ્રીવ્રજવિલાસામૃત

(સચિત્ર)

(અર્થાત્ વ્રજભાષામાં વ્રજચોરાસી કોસની પરિક્રમા,
અને વનયાત્રાનું ધોળ–ગુજરાતીમાં)

પ્રાપ્તિસ્થાનઃ
ગુજરાતી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
સાસુન બિલ્ડીંગ્સ, સર્કલ કોટ–મુંબઈ નં. ૧.

વિ. સં. ૧૯૯૦. ઈ. સ. ૧૯૩૩.

श्रीबनयात्रा

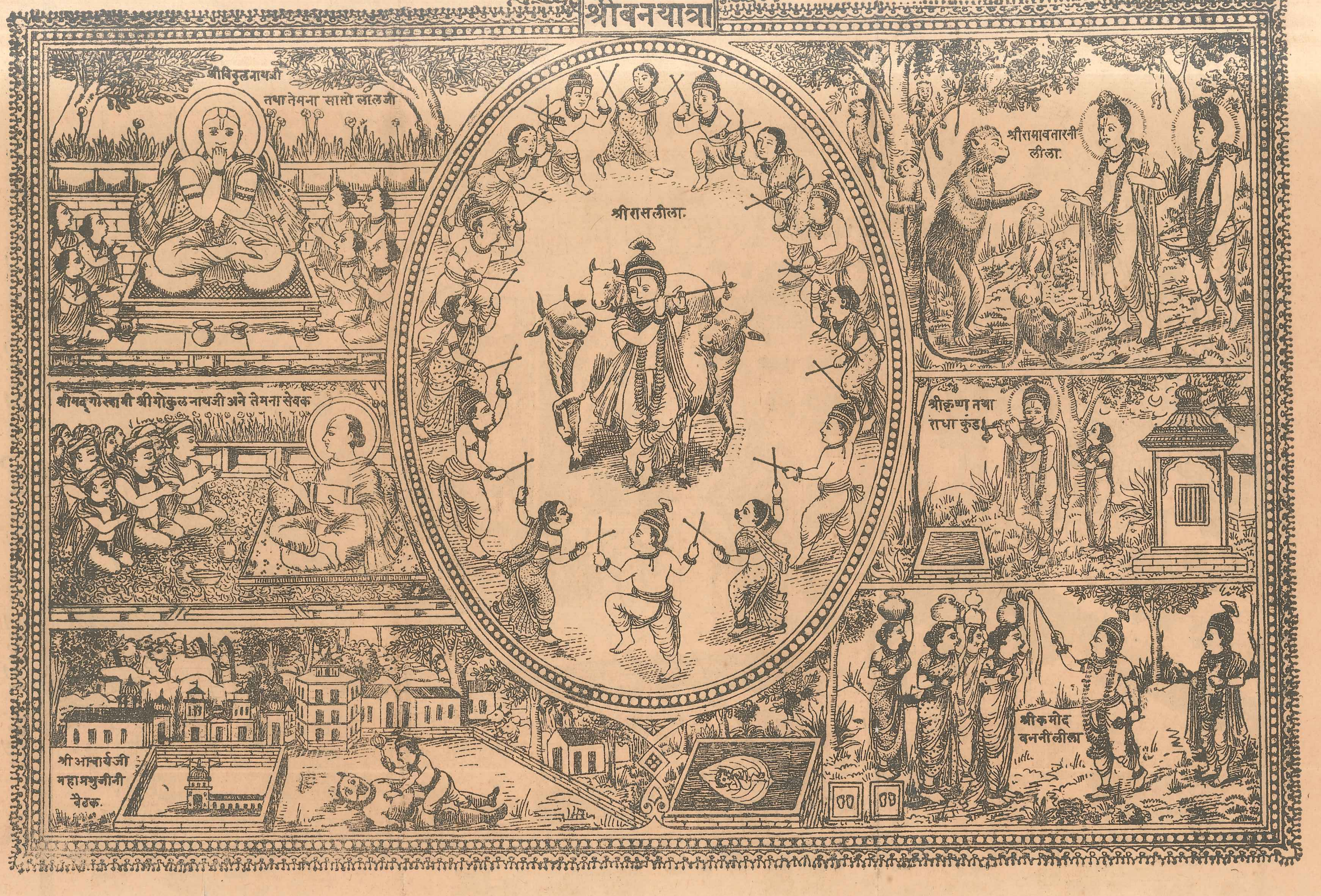
श्रीविठ्ठलनाथजी
तथा तेमना सातो लालजी
श्रीमद्‌गोस्वामी श्रीगोकुलनाथजी अने तेमना सेवक
श्रीआचार्यजी
महाप्रभुजीनी
बैठक.
श्रीरासलीला.
श्रीरामावतारनी
लीला.
श्रीकृष्ण तथा
राधा कुंड
श्रीकमोद
वननीलीला

૧૨ વન અને ૨૪ ઉપવનો સહિત વ્રજ ૮૪ કોસનો નકશો

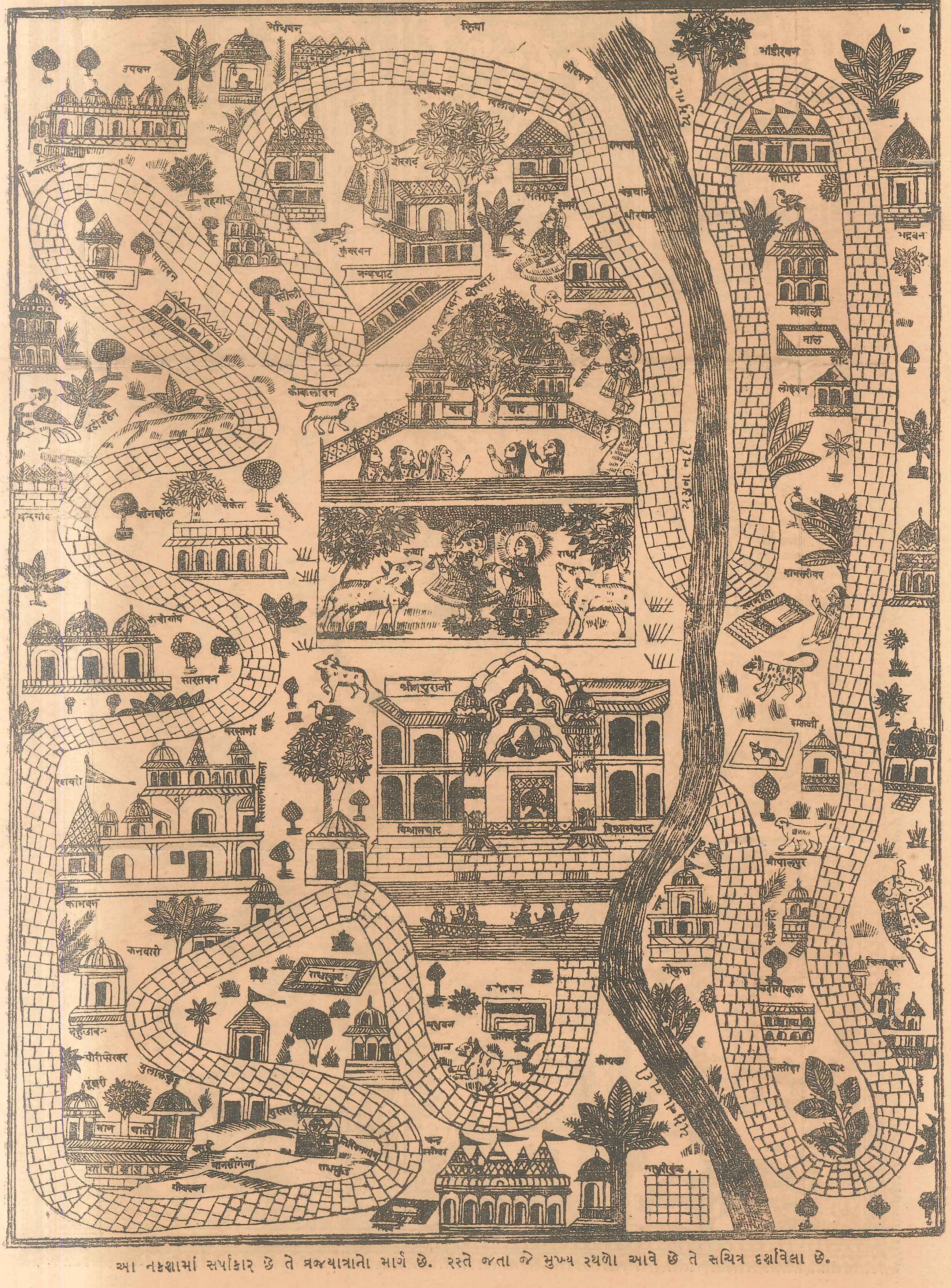
उपवन
शेरगढ़
नन्दघाट
कोकलावन
भांडीरवन
भद्रवन
नाल
लोहवन
यमुना नदी
संकेत
सारसवन
कृष्ण
राधा
विश्रामघाट
कामवन
राधाकुंड
मानसीगंगा
गोकुल
दाऊजी
यमुना नदी

આ નકશામાં સર્પાકાર છે તે વ્રજયાત્રાનો માર્ગ છે. રસ્તે જતા જે મુખ્ય સ્થળો આવે છે તે સચિત્ર દર્શાવેલા છે.

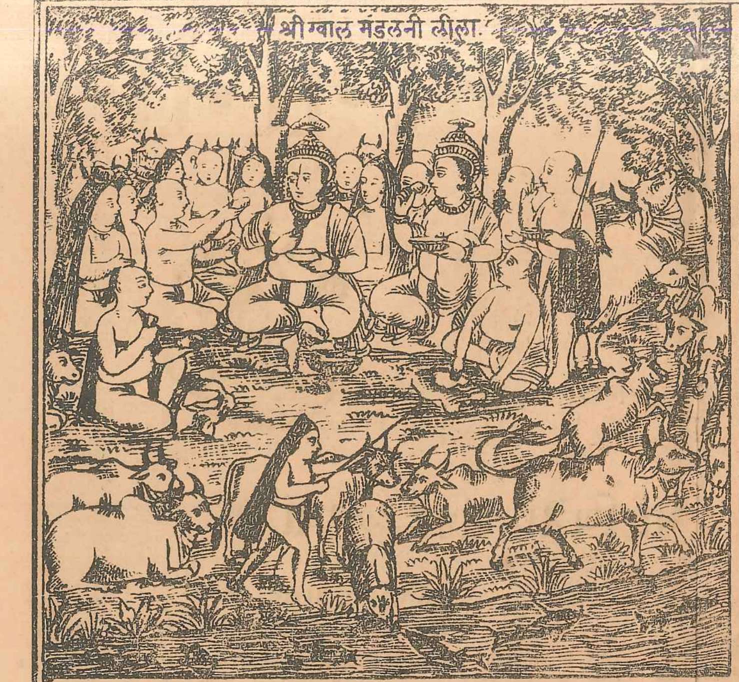
श्रीग्वाल मंडलनी लीला.

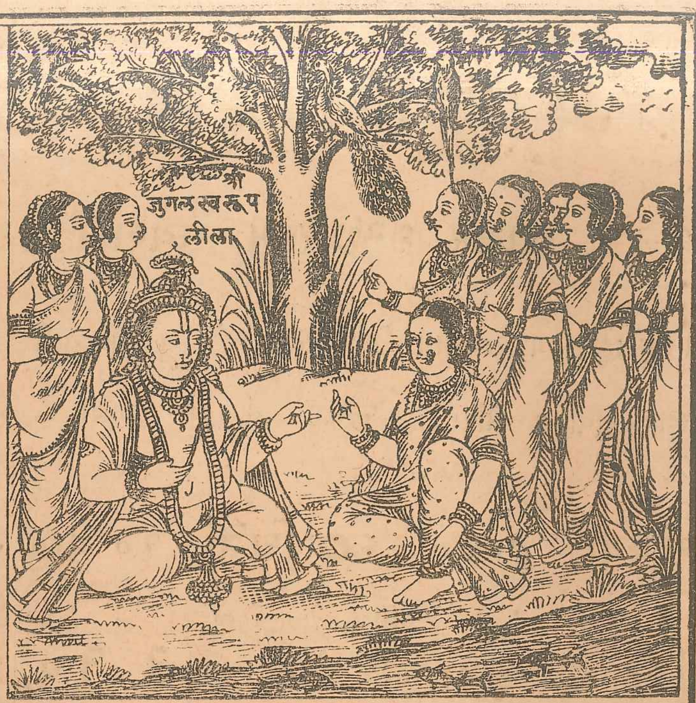
श्री जुगल स्वरूप लीला

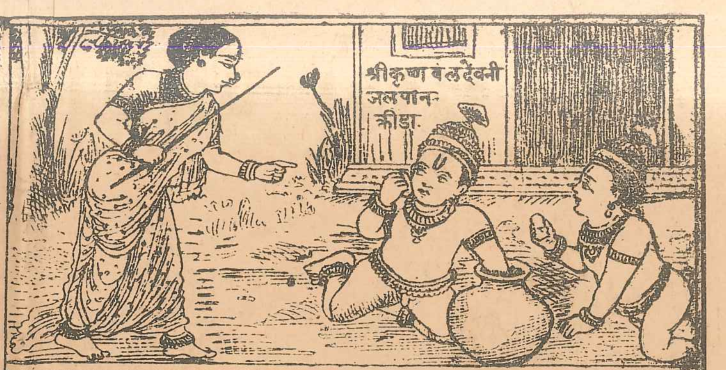
श्रीकृष्ण बलदेवनी जलपान-क्रीडा.

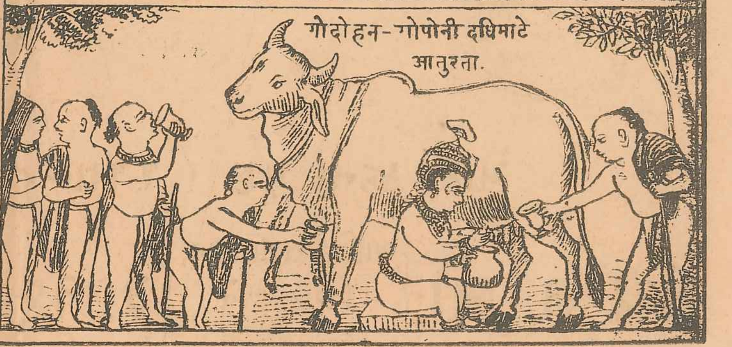
गोदोहन-गोपोनी दधिमाटे आतुरता.

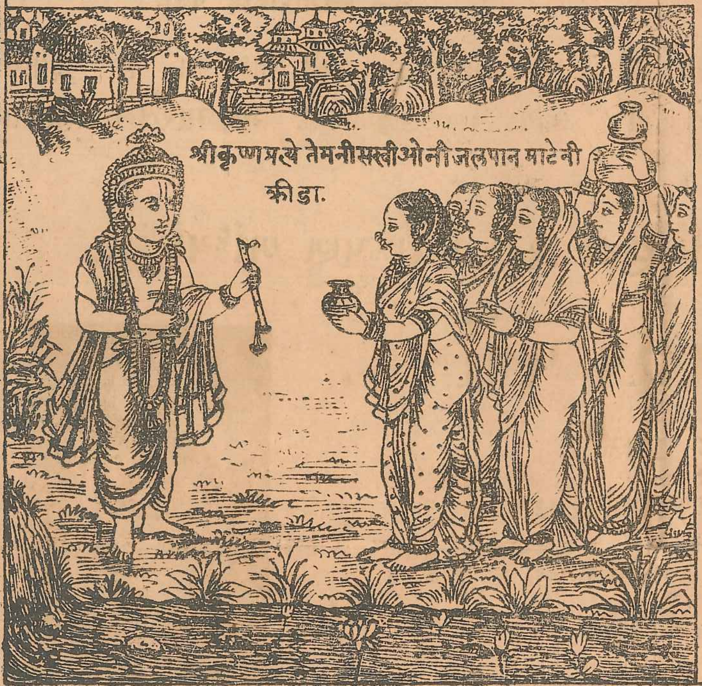
श्रीकृष्णप्रत्ये तेमनी सखीओनी जलपान माटेनी क्रीडा.

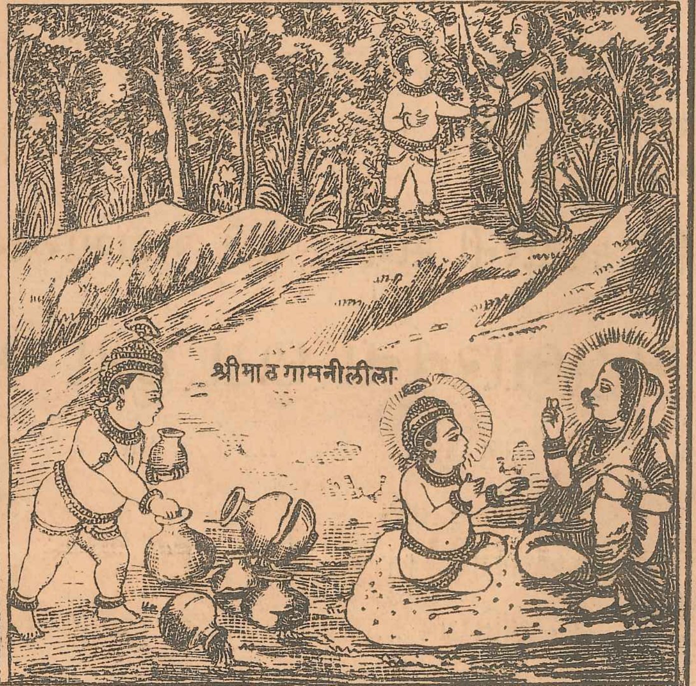

વ્રતરાજ—

મૂળ સહિત ગુજરાતી ભાષાંતર. કિમ્મત રૂ. ૮—૦—૦

વ્રતરાજ—એકલું ગુજરાતી ભાષાંતર. રૂ. ૫—૦—૦

મળવાનું ઠેકાણું:—

ગુજરાતી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,

સાસુન બિલ્ડીંગ, એલ્ફીન્સ્ટન સર્કલ, કોટ, મુંબઈ ૨

અને જાણીતા બુકસેલરો.

☞ આખા મહાભારતની કિંમત રૂ. ૫૧ થાય છે પણ જિજ્ઞાસુ ગ્રાહકને રૂ. ૪૦ માં મળશે.

સંપૂર્ણ અસલ મહાભારત—ત્રણ ભાગોમાં

સંપાદકઃ—સ્વ. **સાક્ષર ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાઈ.**

શ્લોકના આંકડા સહિત શુદ્ધ સરળ સમજાય તેવું શ્લોકે શ્લોકનું ગુજરાતી ભાષાંતર આપ્યું છે.

કાગળ ઉંચા અને અક્ષર સુવાચ્ય મોટા છે. છપાઈ ગુજરાતી પ્રેસની સુંદર શુદ્ધ સ્વચ્છ છે.

મોટા કદનાં પૃષ્ઠ (૧૧॥—૮) સંખ્યા, ૪૦૦૦, ૬૦ ચિત્રો, ૧૦ ત્રણ રંગમાં ચિત્રો સુંદર છાપ્યાં છે.

ગ્રંથ ૧ લો	આદિ, સભા, વન, વિરાટ અને ઉદ્યોગ પર્વો	**રૂ. ૧૬.**
ગ્રંથ ૨ જો	ભીષ્મ, દ્રોણ, કર્ણ, શલ્ય, સૌપ્તિક અને સ્ત્રી પર્વો	**રૂ. ૧૫.**
ગ્રંથ ૩ જો	શાંતિ, અનુશાસન, આશ્વમેધિક, આશ્રમવાસિક, મહાપ્રસ્થાનિક, મૌશલ અને સ્વર્ગારોહણ પર્વો.	**રૂ. ૨૦.**

કૃષ્ણ દ્વૈપાયન ભગવાન્ વેદવ્યાસે કેવળ ધર્મવૃદ્ધિ અર્થેજ આ **મહાભારત**—જેને પાંચમો વેદ પણ કહે છે તેની—રચના કરી છે. ધર્મ, અર્થ, કામ, અને મોક્ષ—એ ચાર પુરૂષાર્થોન સંબંધમાં જે કાંઈ આ **મહાભારતમાં** કહ્યું છે, તેજ અન્ય શાસ્ત્રોમાં પણ કહ્યું છે, જે **મહાભારતમાં** કહ્યું નથી તે બીજે ક્યાંય પણ કહ્યું નથી. **મહાભારતને** હિંદુઓની એન્સાઈક્લોપીડીઆ Encyclopedia પણ તેટલા માટેજ યથાર્થ કહે છે.

લાયબ્રેરીઓ માટે અને હપ્તાથી ખરીદ કરનારની સગવડ માટે મહાભારતનાં છુટાં છુટાં પર્વો પણ બાંધ્યાં છે.

☞ મહાભારતનાં છુટાં છુટાં અઢાર પર્વો

૧ આદિ પર્વ	રૂ. ૪॥	૭ દ્રોણ પર્વ....	રૂ. ૫॥	૧૪ આશ્વમેધિક	રૂ. ૪
૨ સભા પર્વ	રૂ. ૨)	૮ કર્ણ, ૯ શલ્ય	રૂ. ૬)	૧૫ આશ્રમવાસિક	
૩ વન પર્વ ...	રૂ. ૬)	૧૦ સૌપ્તિક, ૧૧ સ્ત્રી પર્વ		૧૬ મહાપ્રસ્થાનિક	
૪ વિરાટ્ પર્વ	રૂ. ૧॥	૧૨ શાંતિ પર્વ	રૂ. ૧૨	૧૭ મૌશલ	
૫ ઉદ્યોગ પર્વ	રૂ. ૪)	૧૩ અનુશાસન પર્વ	રૂ. ૬)	૧૮ સ્વર્ગારોહણ પર્વ	
૬ ભીષ્મ પર્વ	રૂ. ૫॥				

☞ બધાં પર્વો છુટાં છુટાં એકી વખતે લેનારને રૂ. ૫૭ ને બદલે રૂ. ૪૬ માં મળશે.

(સર્વ હક્કો પ્રકાશકે કાયદા પ્રમાણે સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

મુદ્રક અને પ્રકાશકઃ
નટવરલાલ ઇચ્છારામ દેશાઈ
ગુજરાતી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
સાસુન બિલ્ડીંગ્સ, સર્કલ કોટ-મુંબઈ નં. ૧.

પ્રસ્તાવના

શ્રી ભક્તકવિ દયારામનું આ એક અપ્રસિદ્ધ કાવ્ય છપાઈ પ્રકટ થાય છે. અમે પ્રસ્તુત કાવ્ય પ્રથમ વાર ગુજરાતી પ્રેસના કાર્તિકી પંચાંગના સં. ૧૯૮૯ અને ૧૯૯૦ નાં વર્ષોના અંકોમાં છાપ્યું હતું. મૂળ કાવ્ય વ્રજભાષામાં છે, અને તે કેવળ એક માત્ર પ્રાચીન જર્જરિત પ્રત ઉપરથી બન્યું તેટલું સંશોધીને છાપ્યું છે. એમાં કવિએ શ્રીગોકુલનાથજીએ પ્રકટ કરેલી શ્રીવિઠ્ઠલનાથજી ગુસાંઇજીની વનયાત્રાક્રમનો આધાર લીધેલો છે. આ વિષય કવિએ મંગલાચરણમાં સાફ જણાવ્યો છે. એના અંતમાં પ્રત જૂની હોવાથી રચ્યા વર્ષ ૧૮૮૨ મળે છે, પણ માસ, પક્ષ, તિથિ વાર સ્પષ્ટ મળ્યાં નથી. કાવ્ય જો કે વ્રજભાષામાં છે, તો પણ સમજી શકાય તેવું છે. અમારા શુદ્ધ વ્રજભાષાના અજ્ઞાનથી કદાચ રહી ગયેલી ભૂલો કોઈ દર્શાવશે તો તેનો ઉપકાર માનીશું.

બીજું વનયાત્રાનું ધોળ ગુજરાતી ભાષામાં છે. એનો રચનારો કોણ છે તે જણાયું નથી. પણ ઘણા વૈષ્ણવોને મોંઢે હોય છે, તે ઉપરથી સંગ્રહીને અત્રે છાપ્યું છે.

વ્રજયાત્રાનો નકશો જૂની પદ્ધતિનો જે મળેલ છે તે અમે છાપ્યો છે. ચિત્રો પણ જૂની પદ્ધતિનાં છે, અને વનયાત્રા કરનારાઓને પરિચિત છે. આ બે કાવ્યો વનયાત્રા કરનાર વૈષ્ણવ પાસે હોય તો તેને સ્થાનમાહાત્મ્ય જાણવાને બીજા કશા સાધનની જરૂર રહેશે નહીં. એમાં દરેક સ્થળનું માહાત્મ્ય, ઐતિહાસિક વર્ણન, ભાવ અને શ્રદ્ધાથી વર્ણવેલાં છે, અને એ રીતેજ સમજવામાં આનંદ છે. શ્રીગુંસાંઇજી વિઠ્ઠલનાથજીએ વ્રજનાં શ્રીકૃષ્ણલીલાનાં સ્થળો નક્કી કરવા માટે સ્વયંયાત્રા કરીને ચોક્કસ કર્યાં છે, તે માટે તેમનો વૈષ્ણવો ઉપર કેટલો મોટો ઉપકાર

થયો છે જ, એટલું નહિ પણ ઇતર ધર્મ પ્રેમીજનો ઉપર પણ ઉપકાર થયો છે. આમાં આસ્તિક ભાવ રાખીને યાત્રા કરવાની છે.

એ સંબંધમાં એક આ આખ્યાયિકા અમારા પૂજ્ય સ્વ. પિતાશ્રી ઇચ્છારામ કહેતા:-એ આસ્તિક-નાસ્તિક વ્રજયાત્રા કરવા નીકળ્યા. તેમાં આસ્તિક તો જ્યાં ત્યાં શ્રીમદ્ભાગવતની લીલાનું અનુસંધાન કરી રસગોળ થઈ જતો, ત્યારે નાસ્તિક તેની મશ્કરી કરતો. નાસ્તિક તો કહે: "ભલા માણસ! ગાંડાઇ શી કાઢે છે? મને તો 'જ્યાં દેખું ત્યાં પાણી પથરા, અને લોક કહે મેં કરતે હું જતરા.' મને આ પાણી પથરા અને વનવેલીમાં પ્રભુ જેવું તો કશું દેખાતું નથી; અને તને આ શું દેખાય છે?"

આસ્તિકે તેને કહ્યું કે, "ભાઇ! તને પાણી પથરા અને ઝાડવાં દેખાય છે ત્યાં મને તો સર્વત્ર પ્રભુ વિરાજેલો જણાય છે. જો સાંભળ.

"જાઇ જુઇમેં કનૈયા બસે,
ગુલ્લ કયારીમેં રાધા પ્યારી બસે.
ચંપામેં ચતુર્ભુજ, બિલામેં બિહારી,
કેવડેમેં ગિરિધરધારી બસે. ૧
જાઇ જુઇમેં કનૈયા બસે.
વૃક્ષે વૃક્ષે વિશ્વાધારી, પત્રે પત્રે કુંજવિહારી,
સ્થળે સ્થળે ભુખુભાન દુલારી,
રાસ રમે વનબિહારી. ૨
જાઇ જુઇમે કનૈયા બસે.

આ પ્રમાણે વ્રજયાત્રાનું ગંભીર માહાત્મ્ય છે, અને તે રસિક વાચકોને આનંદ આપશે, એવી આશા છે.

ભક્તકવિવર દયારામનું આ કાવ્ય શ્રીકૃષ્ણના ચરણકમલમાં અમે સહર્ષ અર્પીએ છીએ.

પ્રકાશકો

॥ ॐ श्रीगुरुगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

अथ श्रीव्रजविलासामृत ग्रंथ

(વનયાત્રા અર્થાત્ વ્રજચોરાસી કોસની પરિક્રમા)

કવિ દયારામકૃત પ્રારભ્યતે

પ્રથમ ખંડ

મંગળાચરણ-દોહા

બંદૂ શ્રીગુરૂદેવ પદપંકજ મંગલરૂપ;
અરૂ શ્રીબલ્લભ મહાપ્રભુ, શ્રીબીઠ્ઠલ, બ્રજભૂપ. ૧
જિનકોં બંદત સમરત હૈ પરમાનંદકો ધામ;
અખિલ અમંગલ દૂર કરિ કરિ મનપૂરન કામ. ૨
અરૂ બંદૂં શ્રીકૃષ્ણકે પરમ સખા કવિ અષ્ટ;
ઇહ સબ મેરે ઇષ્ટકી માગું કરૂના દ્રષ્ટ. ૩

વ્રજમંડળનું માહાત્મ્ય

બ્રજ ચૌરાસી કોસ હૈ કમલાકાર અનૂપ;
રસલીલાકો લલિતથલ શ્રીરાધા બ્રજભૂપ. ૪

વ્રજમેં જોજો બસ્તુ હૈ સો સબ ભગવત રૂપ;
જાકો સુમરન કરતહીં તારે ભવતમ કૂપ. ૫
એક તત્વ હૈં જુગલ છબિ વ્રજસુંદરી તદાંગ;
ભુતલ્ર લીલા પ્રકટ કરિ રસિકન દેન ઉમંગ. ૬
જો લીલા જો ઐંન કરિ સો સબ સાંગોપાંગ;

શ્રી ગુંસાઇજીએ વ્રજલીલા પ્રકટ કરી

શ્રીબિઠ્ઠલપ્રભુ યાત્રમિષ ભાષી પ્રકટ અભંગ. ૭
સો બિધિ શ્રીગોકુલપતિ નિજજન દઈ બતાય;
શ્રીગુરૂબલ પદબંધ કરિ દયારામ સો ગાય. ૮
સંવત સોલૈં શત પુરન દ્વાદશિ ભાદૌ કૃષ્ણ;
સૈન આરતી કરી હરિ ધરિ બ્રજપરિક્રમ તૃષ્ણ. ૯
શ્રી ગુસાંઇજી પધારે મધુપુરિ બનયાત્રાર્થ;
આપહું તો શ્રીકૃષ્ણ હૈ દૈવી સુધારન સ્વાર્થ. ૧૦
સ્નાનદાન દરસાદિ બિધિ ઉચિત જાહિ થલ જેસિ;
બિનહિ કહે સબ જાનીયો કરત ચલે પ્રભુ તેસિ. ૧૧

૧–મથુરાની પરિક્રમા (૧)–ચોપાઈ

વિશ્રામઘાટ

શ્રીમથુરાપુરિ હૈ રૂચિકારી, પ્રકટ ભયે જહાં શ્રીગિરીધારી;
તહાં કારાગ્રહથો સ્થલ ભાખ્યે, જહાં વસુદેવ દેવકી રાખે. ૧
સો બંધન શ્રીકૃષ્ણ છુડાયો, કુંડપોતરા તા ઢિગ આયો;
વહાં મંદિર શ્રીકેસોરાયે, દરસન કિયસુ પરમ પદ પાયે. ૨

તાકે પિછવારે હોય જૈયે, પ્રથમ ઘાટ વિશ્રાંત સિંહ પૈયે;
કંસ મારિકે સુંદર શ્યામા, જહાં આય કીનો બિશ્રામા. ૩
કૃષ્ણરામ ઉહાં સ્નાનહુ કીનો, શ્રમ શ્રીઅંગ નિવારી લીનો;
શ્રીહરિસ્તુતિ તહાં પુરિજન કીની, સબકિ મતિ અતિ આનંદભીની. ૪
તાતેં શ્રેષ્ઠ ઘાટ વિશ્રામા, જહાં વિરાજે શ્રીઘનશ્યામા;

બેઠક અને નિયમ ગ્રહણ

વહાં શ્રીઆચારજિ મહાપ્રભુકી, બેઠક હૈ સુંદરવર વિભુકિ. ૫
કરિએ સ્નાન વહાં શ્રીયમુના, માનિ ભાગ્ય બડ નહિ કછુ કમુના;
ધરિએ ભોગ પરમ રૂચિ રાખી, કરિએ દંડવત દીનતા ભાખી. ૬
બીજ પરિક્રમાર્થ બિનતી કરિએ, આજ્ઞા માગિ સીસપર ધરિએ;
પુરિદ્વિજ પગ પૂજિય જલ ચંદન, આયસ માંગિ ચલિય કરિ બંદન. ૭

મથુરાના ઘાટો–તીર્થો વગેરે

પ્રથમ ઘાટ બલભદ્રહી કહાવે, તાકે અગ્ર સતઘરા આવે;
ગજશ્રમ પરિક્રમા બડ ભાગા, યોગઘાટ પુનિઘાટ પ્રયાગા. ૮
રામઘાટ ફિર કરનખર ક્ષેત્રા, તિંદુક નામ તીર્થ સુચિનેત્રા;
સૂર્યઘાટ, બંગાલીઘાટા, ધ્રુવઘાટ સુહરિ પર્મ ઉચાટા. ૯
ઋષિતીર્થ, બલિટીલો આવે, રંગભૂમિ તિન પાછેં કહાવે;
પુનિ કુવલયાપિડકી ઠોરા, મોક્ષતિરથ કોટિ તિરથ બ્હોરા. ૧૦
રાવનકો ટિલો બુધ તિરથ સેવા, પુનિ પાવાલેશ્વર મહાદેવા;
બલભદ્ર કુંડ સમિપ મંદિર, શ્રી બલદેવ દરસ છબિ સુંદિર. ૧૧
તહાં ફિર ભૂતેશ્વર મહાદેવા, વહાં પાતાલી દેવી સેવા;
વરાહ ટીલો અરૂ બછ કૂપા, સપ્ત સમુદ્ર કૂપ સુઅનૂપા. ૧૨

૩-જીખન-તુખન-સુખરાઇની યાત્રા

સાંતનવન યાત્રા (૩)

તિન આગે સાંતન બન આયો, સૂર્ય કુંડ તહાં સબન સુહાયો;
કૃપાસિંધુ બ્રજપતિ ભગવાના, સાંતનુ નૃપકોં દિય બરદાના. ૧
આસિરબાદ દિય હૈ પ્રભુજક્તા, 'તોહેં પુત્ર હોયગો ભક્તા;'
સાત બરસકે તબ ગિરિધારી, સતુઆ ભોગ ધર્યો બ્રજનારિ. ૨
સહુ આરોગે ધરિ અતિ પ્રીતિ, સમુઝત કૃષ્ણ એક રતિ રીતિ.

ગંધેસરા ગામ યાત્રા

ગંધેસરા ગામ તિન આગે, કુંડ ગંધરવ મન અનુરાગે; ૩
તહાં પિય પ્યારિ યુક્ત કિય ગાના, સુખ સૌરભ ફેલ્યો સબ થાના.

બહુલાવન યાત્રા (૪)

આગે બહુલાબન અભિરામા, સુંદર કુંડ કૃષ્ણ કે નામા; ૪
કુબહુક ગાય સિંહ તહાં આયે, એક ઘાટ જલ પિયો અઘાયે.
ગૌકોં નહિં પંચાનન મારી, ભૈં મિલાપ થલ મહિમા ભારી; ૫
બહુલા ગૌકોં હે વહાં મંદિર, આસપાસ સબ શોભા સુંદિર.
શ્રાવન સુદી દ્વાદશી આવે, બડો મહાત્મ તહાં તા દિન કહાવે; ૬
તે ઔસર શ્રદ્ધા કરિ સ્નાના, એકહિ ગૌ જો કરિ કોઈ દાના.
સહસ્ત્ર ગૌકોં ફલ સો પાવે, મનકામના પુરન વહેં જાવે; ૭
કૃષ્ણકુંડ ઉત્તર દિસ જાંહી, બડતર મહા પ્રભુ બૈઠક આંહિ.
તહાં મંદિર દરસન સુખ ઉરકોં, શ્રીમોહનરાય ઠાકુરકો. ૮

જીખનગામ યાત્રા

તા આગે હૈં જીખન ગામા, તહાં મંદિર હે અતિ અભિરામા;
શ્રીબલદેવ રૈવતી રાની, રાજત હૈ વહાં સબ સુખદાની. ૯

તહાં બલભદ્ર કુંડ ઇકનામા, રૈતુક કુંડ ઔર સુચિધામા;
જુગલ સ્વરૂપ પ્રકટ ભયે વહાં તેં, હેં શ્યામા ક્રતિ રૂચિ ભલભાંતે. ૧૦

તોષાગામ યાત્રા

તિનકે આગે તોષાગામા, તોષનકુંડ વહાં અભિરામા;
શ્રીગોપાલ ગો ચરાઇ આયે, શ્રમ નીવર્તિ હેતુ વહાં નહાયે. ૧૧
સુંદર જલ કીનો પ્રભુ પાના, નિજજન સુખકર કૃપાનિધાના.
તા આગેં સુખરાઇ ખ્યાતા, હૈં સુખરા કિરતીકી માતા. ૧૨

દોહા

જિખન તુખન સુખરાઇ સહ, લીલા શ્રીજી તીન;
રૂચિસોં બરનન કરતહી, પ્રેમ હોય ઉર પીન. ૧૩

૪-આઠ સખીના કુંડ] ચોપાઈ [રાધાકૃષ્ણ કુંડ

તિનકે આગે અતિ અભિરામા, રાધાકૃષ્ણ કુંડ બડ ધામા;
વહાં અઠ સખિકે* ન્યારે ન્યારે, કુંડ પુનિત અઘ હરવેવારે. ૧
કાર્તિક બદિ અષ્ટમિ જબ આવે, તા દિન અર્ધરાત્રિ જ બજાવે;
તીર્થ એકશતએક કહાહી, અધિ દૈવીક પધારત વાંહી. ૨
સોહી સમય સાધિ જો નહાવે, સો સબ તીરથસ્નાન ફલ પાવે;
મનકામના શુદ્ધ મન મંજન, પુરન હોય સબ ધ્રુત ચિતરંજન. ૩
લલિતા કુંડ તાહિકી પાસા, રાજકદંબ નિકટ સુખ બાસા;
વ્રક્ષ એક ફિર તાહિ નિકટકો, તિનમેં દરશન કૃષ્ણ મુકટકો. ૪

---

* આઠ કુંડના નામોઃ ચંપકલતા, ચંદ્રભાગા, ચંદ્રાવલી, વિશાખા, બકુલા, સંધ્યા, મિત્રા, લલિતા.

દેખી કૃષ્ણુબટ હરિજન ફૂલે, વહાં હરિ પ્રથમ હિંડોરા ઝૂલે;
તહાં ગૌઘાટ જાઉં બલ થરકી, જહાં બેઠક શ્રીબલ્લભ બરકી. ૫
શ્રીવિઠ્ઠલ શ્રીગોકુલનાથા, તીનો બઠક હૈ ઇક સાથા;
મહાદેવ કુંડેશ્વર નામા, વહાં શ્યામ બટ હૈ અભિરામા. ૬
વહાં ચાંચો પાંડવકે વ્રક્ષા, નારાયન દ્રુમ પટયોં લક્ષા;
તહાં હરિ બેનુનાદકો ઠોરા, શ્રીનારાયનકુંડ બહોરા. ૭
તાકે પાસ કુંજ દરિઠાનિ, હૈં નિકુંજ શ્રીરાધારાની;

દોહા

શ્રીરાધા શ્રીકૃષ્ણકોં, રસકેલિ ઇહ ધામ;
દયા દોષ દુખ સબ ટરે, બરનત પૂરન કામ. ૮

૫-ગિરિરાજ પરિક્રમા

કુસુમબન (૫) ચોપાઈ

તા આગે કુસમોખર કાહી, જિનકો નામ કુસુમબન આંહી;
તહાં રત્ન સિહાસન જાન્યો, ઔર ઠોર સિંગાર બખાન્યો. ૧
ઉદ્ધવજી ગુલ્મલતા હોઇ, અધિદૈવિક વહાં રાજત સોઇ;
ગ્વાલ પોખરા તિનકે પાસા, હરિ ગોકુલ ઇકહ વહાં ખાસા. ૨
રાસ ચોતરાકો વહાં દરસન, જહાંતેં પ્રકટહી શ્રીગોવર્ધન;
નિકટ કુંડ નારદકો દેખો, કરી તપસ્યા નારદ લેખો. ૩

માનસી ગંગા

તાકે આગે માનસિ ગંગા, ચક્રતિરથકો જહાં પ્રસંગા;
ચક્રેશ્વર મહાદેવ બિરાજે, દ્રુમ છોંકરકોં તહાં ઇક ભ્રાજે. ૪

શ્રીમહાપ્રભુ બેઠિક તા નીચે, કૃપાદૃષ્ટિ સબકેપર સિંચે;
અરૂ ઇક બેઠિક કુંડકી પાસા, સંધ્યાવંદન કરિ વહાં ખાસા. ૫
ઢિગ પ્રભુ બેઠિક છત્રિ ભ્રાજે, જામેં પ્રભુ પદ ચિહ્ન બિરાજે;

બસાઇ ગામ

તાકે પાસ બસાઈ ગ્રામા, વહાંકી લીલા અતિ સુખ ધામા. ૬
શ્રીનંદરાય યશોદા માતા, શ્રીજી શ્રીબલદાઉ ભ્રાતા;
શ્રીગોકુલતેં સકુટુંબ આઈ, વહાં નિવાસ કિયો બ્રજરાઈ. ૭
બ્રહ્મઘાટ લખિ વહાં મન હીસે, બ્રહ્મકુંડ તિનકે ઢિગ દીસે;
વહાં વિશ્રામ ઘાટ શુભકારી, જહાં બિશ્રામ કિયો પિયપ્યારી. ૮
શ્રીગોસ્વામિજી વહાં પ્રેમા, નિત પ્રતિ સ્નાન કરે ધરિ નેમા;
પ્રભુ સ્તુતિ વહાં બ્રહ્મા કીની હૈ, પુષ્પવૃષા કરિ રૂચિ ભીની હૈ. ૯

દાન ઘાટી

તહાં શ્રીહરદેવજિકો મંદિર, તહાં દાન ઘાટી હૈ સુંદિર;
તહાં શ્રીદાનિરાય ઠાકુરકો, મંદિર મજુલ હૈ મનહરકો. ૧૦
તહાં શ્રીગોવરધન હૈ ગ્રામા, આગે કુંડ ચાર સુતુ નામા;
રન મોચન અરૂ હૈ અઘમોચન, ધર્મરોચન રૂ હૈ ગોરોચન. ૧૧
ઇનમેં સ્નાન કિયે ફલ ભૂરી, પુનરૂ પાપ સબ તતછિન દૂરી;

જમનાવત ગામ

કુંડનિવ્રતિ તિનકે આગે, યમુનાવતી ગામ રૂચિ જાગે. ૧૨
પુરવશ્રી યમુનાજી તહાં વહેતે, કુંભનદાસ હુ વહ સ્થલ રહેતે;
કુંભનદાસ ખેત જહાં કૂપા, તહાંશ્રી યમુના ઘાટ અનૂપા. ૧૩
તહાં લેત અડિ અડિકે દાના, વહાંહિ કલોલ કુંડ સુખનાંના;
શ્રીજી સાત સ્વરૂપ સંયોગે, જલ બીડાહેં વાંહિ અરોગે. ૧૪
શ્રીબલદેવજિકો વહાં મંદિર, માધુરિ કુંડ અગ્ર અતિ સુંદિર;

ચન્દ્રસરોવર-પરાસોલી (૬)

વહાં મયૂરનૃત્ય હે ચિત ચોરા, કલરવ શબ્દ આદિ ખગમોરા. ૧૫
પરાસોલિ તા આગે ગામા, ચંદ્રસરોવર અતિ રસગ્રામા;
શ્રીવૃંદાબન આદિસુ એહી, જહાં બિલસે રાધિકા સનેહી. ૧૬
બ્રહ્મરજનિ કિય રાસબિલાસા, કૃષ્ણગોપિ સુખદિય દુખનાસા;
કુંજ લલિત વહાં બેઠક હે ત્રય, પ્રથમહી શ્રીમહાપ્રભુ આનંદમય. ૧૭
શ્રીવિઠ્ઠલ શ્રીગોકુલ નાયક, નિજજન સબ સુખ દેવે લાયક;

શ્રીગુંસાંઈજીનો વિયોગ અને વિજ્ઞપ્તિની રચના

વેહી સ્થલમેં શ્રીગોસ્વામી, બસે માસ ખટ અંતરયામી. ૧૮
શ્રીજી પ્રાનપતિ રતિ ભીને, બિપ્રયોગ રસ અનુભવ કીને;
હૈં ઠાકોર તહાં અભિરામા, આંહિ પુલધર તાકો નામા. ૧૯
તહાં બનાવતે શ્રી પ્રભુ માલા, પહિરાવન શ્રીગિરિધરલાલા;
ઔર શ્લોક વિજ્ઞપ્તિકોહૂ, શ્રીજીકો પઠવત હે દોહૂ. ૨૦
રામદાસ ભીતરીયા હસ્તૂ, શ્રીજીકો પહોંચતી દ્વે બસ્તૂ;
શ્રીપ્રભુકોં પ્રતિ ઉત્તર ત્યોંહી, પહુંચે શ્રીગુસાંઇ કરમાંહી. ૨૧
સો વાંચે ફિર કૃપા નિધાના, ઘોરિ વારિમેં કરતે પાના;
સુંદર તાહી કુંજકે પાસા, મંડલરાસ ચૌતરા સ્વાસા. ૨૨

પૈઠા અને બાછતા ગામ

તહાં શ્રૃંગાર મંદિર સુખધામા, તાકે આગે પૈઠા ગામા;
બ્રજ ભક્તન સહ નંદદુલારે, ગિરિધરિવેકું વહાં પધારે. ૨૩
વહાંતે પૈઠે હૈં શ્રી ગિરિધર, શ્રી ગિરિરાય ઉઠાય લિયે કર;
કનક શ્રૃંગાર કિયે તિહિ ઠામા, તાકે અગ્ર બાછતા ગામા. ૨૪

તહાં શ્રીજીને બછ ચરાયે, સંકરશન કુંડ હુ મનભાયે;
કરે સ્નાન વહાં મનસુ હિલાવે, કોઠ ક્ષય તાકો ટરિ જાવે. ૨૫

અન્યોર ગામ

મંદિર હે વહાં શ્રી બલરામા, હે આન્યોર તાહિ ઢિગ ગ્રામા;
તહાં સદ્દૂપાંડે કે દ્વારા, બૈઠિક આહિ પૌતરા ઠારા. ૨૬
વહાં બિરાજે શ્રી બલ્લભઅમ્બર, ચરન ચિન્હ હરિકે ઘર ભીતર;
નિત્ય પધારત હૈં વહાં શ્રીજી, નિજ પયપાન કરનકું રીજી. ૨૭
વહાં ગંધર્વ કુંડ મન પરસન, દ્રુમમેં હોત ચંવરકે દરસન;
ગોવિંદ સ્વામિસોં મિલિગાના, કિયો કૃષ્ણ વહાં કૃપા નિધાના. ૨૮

ગોવિંદ કુંડ

તહાં ગોવિંદ કુંડ હે ઓરા, જલસિજ્જા બિહારકી ઠોરા;
શ્રમજલ ઉબટે હૈં પ્રભુ પરસન, તહાં શ્રીહરિ હસ્તાક્ષર દરસન. ૨૯
ગિરિમેં દરસ ઔર હરિ ટોપી, પ્રકટ ચિન્હ બૌત કરહે ઓપી;
દછિન દિસા કુંડતેં જાંહિ, મહાપ્રભુ બેઠિક કદંબ છાંહિ. ૩૦
તહાંશ્રી ઠાકુરકો અભિરામા, ધર્યોં સબન શ્રીગોવિંદનામા;
ઢિગ ચતુરા નાગા હરિદાસા, પ્રભુ પધારે હૈં તિનપાસા. ૩૧
કુંડ અપછરા તાહિ નિકટકો, વહાં દરસ શ્રીકૃષ્ણ મુકટકો;
મૂલ મુકુટ વહાં દ્રષ્ટી આયો, શ્રી ગુસાંઇજી ફિર સંવરાયો. ૩૨
ગોપી તલૈયા હૈ વહાં પેખો, ગોપાલ સાગર હે પુનિ દેખો;

પૂંછરી ગામ

તહાં ફિર આઈ પૂંછરીગામા, પુછરીકો લોઠા ઇક નામા; ૩૩
તા આગે હરિ દ્વે જલધરી, એક છોટિ એક બડિ હે ખરી;
સાતોં સ્વરૂપ સહ તહાં શ્રીજી, ઉદક અરોગતે હૈં સબ રીજી. ૩૪

શ્યામ ઢાક

આગે સ્યામ ઢાકકો ઠોરા, વહાં ઝૂલે પ્રભુ પુરવ હિંડોરા;
ગોચારન લીલા હરિ વાંહી, વ્રજભક્તન સંગ વિરહત આંહી. ૩૫
જહાં શ્રીજી બાગા ફૂટિ અટકયો, લાયે ગોબિંદસ્વામી લટકયો;
શ્રીગોસ્વામીકું તા દિનતેં, શંખનાદ આજ્ઞા દઈ મનતેં. ૩૬
ઠાક પ્યાઉકો તાકી પાસા, કરત કૃષ્ણ ગોપીન સંગ રાસા;
ઇક દિન કૃષ્ણ કાલ મધ્યાના, શ્રીગોસ્વામિ ચરન ઉરહાંના. ૩૭
સામગ્રી લે આપ પધારે, વાહી ઠોર જહાં પ્રીતમ પ્યારે;
ધનો ટાંડકો તિનકે આગે, સિલાસિંદુરી લખિ હિત જાગેં. ૩૮
તહાં સખિયન મનુહારિ કરી હૈં, શ્રીસ્વામિનિકી માંગ ભરી હૈ;

સુરભી કુંડ

તાકે અગ્ર બાજિની સીલા, વહાં લલાકી ઇતની લીલા. ૩૯
સખન પાધકે પેચ સુખાયે, સિહાસન ઘટિયા પુનિઆયે;
વહાં સુરભિ લેં સુરપતિ આયો, શ્રીજીકે પાયન સીર નાયો. ૪૦
ઠોકિ પીઠ શ્રીકૃષ્ણ કૃપાલા, બોલે શ્રીમુખ બચન રસાલા;
"જા છેદું તોરિ સંકા સોઇ, તેરો રાજ ન લેગો કોઇ." ૪૧
શ્રીપ્રભુ પિતાંબર ઓઢાયો, ઐસેં નાથ ઇંદ્ર અપનાયો;
શ્રીબલદેવ નિરખિ હિય હરસે, વહાં સુરભી ગૌકે ખુર દરસેં. ૪૨
અરૂ પગ ઐરાવત કરિવરકે, ચરનચિહ્ન તહાં શ્રીગિરિધરકે;
નૌકા કરી ખેલ શ્રીરંગા, ખેલે વહાં વ્રજભક્તન સંગા. ૪૩
રામદાસકી ગુફાનુરાગે, સુરભિકુંડ હૈ તિનકે આગે;
તહાં ખરક શ્રીજીકી ગૈયા, ઔર પાદુકા કુંવર કન્હૈયા. ૪૪

તહાં કરતે નિતિ સંધ્યાવંદન, ગોકુલેશ શ્રીબિઠ્ઠલનંદન;
કદંબ ખંડી ગોવિંદ સ્વામી, સમીપહેં પ્રિય અંતરયામી. ૪૫
નિકટ કંદરા શ્રીગોવરધન, કેલિ ઐન શ્રીજી મોહનમન;
રાસબિલાસ કૃષ્ણ વહાં કીને, વ્રજભક્તનકું પરમ સુખદીને. ૪૬

શ્રીવલ્લભકુલની લીલા

શ્રીવિઠ્ઠલ મહાપ્રભુ દુલારે, વેહિ કંદરા ભિતર પધારે;
દિયે ઉપરના શ્રીગિરિધરજી, 'કહિ અબ એહિ હમારી મરજી.' ૪૭
તા ઢિગ આદિ શ્રીગોસ્વામી, સાતોં બાલક અંતરજામી;
શ્રીબલ્લભ કુલકોહિ સમાજા, નિતિ લીલા વહાં કરત બિરાજા. ૪૮
શ્રીજી ખાસા ગાય ખડક આગેં, શ્રીહરિજિ પોખરિ લખિ દુખ ભાગે;

શ્રીગોવર્ધન-શ્રીનાથજીના નૂપુર

શ્રીગોવરધન પૂજન ઠામા, સુંદર સિલા તાહિકો નામા. ૪૯
તિન સનમુખ છોંકર તર હેરી, બેઠિક શ્રીબલ્લભબર કેરી;
ઇકદા વહાં શ્રીગિરિવરધારી, મંદિરમેં તેં નિકટ પધારી. ૫૦
શ્રીમહાપ્રભુ નિરખિ અનુરાગે, નંદકુંઅરજી નૂપુર માગે;
તબ શ્રીમહાપ્રભુ નિજ હસ્તનકી, બે કર મુદ્રિક કંચનકી. ૫૧
સદુપાંડેકું દઇ પઠવાયે, રૂપેકે નૂપુર સંવરાયે;
પેહેરે પ્રસન્ન પંકજ નયનાં, ચરન ચિહ્ન દસરત જિહિ અયનાં. ૫૨
ઊપર શ્રીગિરિવરધર મંદિર, સિંહપોરિ જહાં રાજત સુંદિર;
દરસન હે વહાં સમીપ તાકે, મહાદેવ બૂઢે બાબાકે. ૫૩
ઢિગ ચૌતરા તીજ ઠકુરાની, શ્રીસ્વામિનીજિ નેંહેં માની;
શ્રાવન સુદી તીજકે દિનાં, શ્રીરાધા મન આનંદ લીનાં. ૫૪
સબ વ્રજભક્ત સજી શ્રૃંગારા, ઝુલવન આયે નંદકુમારા;
દંડોતી સિલ્ટ્યા હે જાંહિ, પ્રભુ ખાસા ભંડાર હુવાં હી. ૫૫

ગોપાલપુર (૭)

શ્રીમથુરેશ વહાં હે મંદિર, શ્રીગોસ્વામિ બૈઠક સુંદિર;
શ્રીગોપાલપૂર હૈ તહાં ગામા, તહાં સાતો સ્વરૂપકે ધામા. ૫૬
શ્રીજીસંગ સ્વરૂપ જો સત હૈં, અન્નકૂટ સબ આરોગત હૈ;
શ્રીગોકુલચંદ્રમા મંદિર, શ્રી નવનીતપ્રિય મંદિર સુંદિર. ૫૭
અરૂ મંદિર દ્વારીકાનાથા, શ્રી ગોકુલપતિ મંદિર સાથા;
મંદિર શ્રી બિઠ્ઠલેસ ગોહન હૈ, અરૂ મંદિર શ્રીમદનમોહન હૈ. ૫૮

દોહા

શ્રીગિરિરાજ પરિક્રમા ઇતને લીલા ધામ;
ગાવત દયા પ્રિતમ પ્રસિદ્ધ પુરન અભિમત કામ. ૫૯

૬-કામવન પરિક્રમા-ચોપાઈ (૮-૯-૧૦)

રૂદ્ર કુંડ

આગે રૂદ્રકુંડકો સ્થાના, કરિ લીલા હરિ અંતરધ્યાના;
રૂદન કર્યોં બ્રજ ભક્તન આંહી, તાસું કુંડ ભયો હૈ વાંહી. ૧
સુકટા કુંડ તાહિકે આગે, ગુલાલકુંડ દેખિ રસ જાગે;
બસંત રિતુ વહાં પ્રકટિ ગુલાલા, તા દિન તેં અબલોં જન લાલા. ૨

તિનકે ઢિગ ગાંઠોલી ગાંમા, કદંબ ખડિ વહાં અભિરામા;
વહાં શ્રીઠાકુર શ્રીઠકુરાની, બ્યાહ કિયો હોં સુખકી ખાની. ૩
જુગલરૂપકી ગાંઠી જોરી, ધનો ટાંડકો હરિરસ ડોરી;

બિલછુ વન

તહાં બૈઠિક ગિરિધર દુખમોચન, તાકે આગે હૈં બિલછૂ બન. ૪

વહાં ચૌગાન પૈયાકી ઠોરા, ખેલે હૈં ચોગાન કિશોરા;
રાસાદિક લીલા વહાં કીની, વ્રજસુંદરી કૃષ્ણ રસભીની. ૫
શ્યામ તમાલ વૃચ્છકી છાંહી, બૈઠિક શ્રીસ્વામિનીજી વાંહી;
વિછુવા ખોય ગયો વહાં પ્યારી, ઢૂંઢી પહિરાયો વનમારી. ૬

જાન અજાન અગ્ર હૂં બૂછી, અબલગ દરસન દેત પ્રતચ્છા;
વિનકો પૂછે હૈ બ્રજનારી, તુમ કહું દેખે શ્રીગિરિધારી. ૭
ઈક હાં કહિ ઈકને નાં ભાખી, શ્રીગિરિરાજ પરિક્રમ જાંખી;

ગામ સખી પર સખિ કો પાછયે, આગે પરમદરા લખિ આછયે. ૮
સખા સુદામાકો યહ ગામા, તહાં શ્રીકૃષ્ણ કુંડ હે ધામા;
ધાન મુરમુરા નાથ અરોગે, ઈહ લીલા રસ વાંહી ભોગે. ૯
સુંદર સલિલ બાગકે માંહિ, પ્રીતમ પ્યારી બૈઠક વાંહી;

તાકે અગ્ર બાછતા ગામા, વહાં કદંબ ખંડિ સુખધામા. ૧૦
વહાં બિહાર સહિત બ્રજનારી, કિનો હૈ શ્રીકુંજબિહારી;

આદીબદ્રા હૈં તિન આગે, બદ્રીકુંડ સ્નાન અઘ ભાગે. ૧૧
ઈકદા પૂછે હૈ બ્રજપ્યારી, કહિયે રસિકરાય સુખકારી;
બદ્રિનારાયન જો ગૈયે, કરત તપસ્યા કસ દર સૈયે. ૧૨
તબ શ્રીપુરૂષોત્તમ પિય વાંહી, સહુ લીલા સબ દઈ દીખાહી;
બ્રજમેં આદિબદ્રિ પ્રભુ તાસૂં, લીલા કૃષ્ણ દિખાઈ જાસૂં. ૧૩
તહાં અલકનંદા નદિ આહી, આગે સિલા સુગંધી ચાહી;
નવનિતકો પરવત તા આગે, શ્રી ઠાકુર બૈઠક મન પાગે. ૧૪

પરવત સ્વેત તહાં ઇક નામા, દછિન દિસા હાથિયા ગામા;
તહાં પ્યારી કછુ પૂછિ લીયે હૈ, હાથ મારિ પિયુ બચન દિયે હૈ. ૧૫

આગે હૈં ઇંદ્રોલી ગામા, વુહાં ગોપાલકી ગૌ અભિરામા;
લઇ ચુરાઇ ઇંદ્ર બડચોરા, ઇંદ્રકુંડ હૈ જાહી ઠોરા. ૧૬
સો વહ ગાય બડી બલવારી, ઇંદ્રલોક બહુ તકકૂં મારી;
આઇ બગદિ જહાં શ્રીગિરિધારી, ઇંદ્રકૂપ જહાં હૈ રૂચકારી. ૧૭

પચકુંડા તીરથ તા આગે, ધર્મકુંડ હૈ તિનકે લાગે;
યજ્ઞકુંડ પુનિ વાંહિ અનૂપા, તાપર 'દશાવતાર સ્વરૂપા. ૧૮

મનોકામના તીર્થ હુ પાસા, શ્રદ્ધા સ્નાન લહે અભિલાસા;
વિહ્વલ કુંડ હૈ તિનકે આગે, સ્નાન કરત પ્રભુ પ્યારે લાગે. ૧૯
વહાં શ્રીનટવર રૂપ અગાધા, વિહિવલ ભયે દેખિ શ્રીરાધા;

તિનકે સમીપ કુંડ યશોદા, સ્નાન દરસતેં બઢે પ્રમોદા. ૨૦
વહાં શ્રીયશુમતિ લાવતિ છાકા, અપને બાલકૃષ્ણ પ્રિય પાકા;
ગ્વાલમંડલી સહ ગિરિધારી, આરોગે હૈં અતિ રૂચિકારી. ૨૧

લંકા કુંડ તાહિકે પાસા, જાની બ્રજભક્તન અભિલાસા;
સેતુ વહાં બાંધ્યો નંદલાલા, ભક્તાધીન પ્રભુ દીનદયાલા. ૨૨
લીલા શ્રીરઘુપતિ અવતારા, પ્રકટ દિખાઇ સબહિ તિહિ ઠારા;

લુકલુક કુંડ દેખિયત જાંહિ, કંદરાહુ લુકલુક હે વાંહી. ૨૩
વહાં ખેલે મોહન છબિલોંની, બ્રજભક્તન સંગ આંખ મિચૌની;
કંદરામેં પ્રભુ છિપી ગયે હૈ, ફિર પરવત પર પ્રકટ ભયે હૈ. ૨૪
વહાં બંસિધર બેનુ બજાઇ, સુનિ બ્રજ લલના અચરજ પાઇ;

ચક્રતિર્થ જહાં પદ્મતિર્થ હૈ, ગયા કુંડ પુનિ તાકે સથ હૈ. ૨૫
કામ સરોવર વર વહાં કહાવે, સ્નાન કિયે મનવાંછિત પાવે;

ચરન પહાડી હૈ વહાં લાયક, ચરન ચિહ્ન શ્રીગોકુલનાયક. ૨૬

તહાં નંદલાલ લકુટિકે હોદા, ખરિક ગાય બછદાય પ્રમોદા;
અપ અપને ઘર તેં બ્રજનારી, લાવત છાક હેતુ બનવારી. ૨૭
જેંવત ગોપન સહ ગોપાલા, બડભાગી ગોપનકે બાલા;
નિચે મહોદધિ તીર્થ ઉજાગર, વાંહિ ઔર રતનાગર સાગર. ૨૮
દધિ અરોગિ વહાં બ્રજજન પ્યારે, વાહી જલસોં બદન પખારે;
આગે મંદિર ધર્મ ત્રપાલા, ધર્મકો આજ્ઞા દઈ નંદલાલા. ૨૯
“બ્રજભક્ત રૂ મમ બૈષ્ણુવ આંહી, તેરો આમલ તિન પર નાહી;”
શ્રીપ્રભુ આયસ સીસ ચઢાઇ, કિયો દંડવત પદ કર લાઇ. ૩૦

અપને લોક ગયેં અનુરાગે, યહાં નંદબટ તિનકે આગે;
તહાં શ્રીનંદ આદિ ઉપનંદા, બલદેવ રૂ શ્રીગોકુલચંદા. ૩૧
ગોદલીયે મુદ બૈઠત વાંહી, પદ્મ બિલાસ નિકટ હે જાંહિ;

સુરભી કુંડ તાહિકે આગે, શ્યામતમાલ બ્રક્ષ બડ ભાગે. ૩૨
શ્રીમહાપ્રભુ બૈઠિક તિન છાંહી, શ્રીગુસાંઇ બૈઠિક હુ આંહી;
શ્રીમહાપ્રભુ બૈઠિ કઇક ઔરા, ઉપર છોંકર નીચે ઠોરા. ૩૩
ગ્વાલ મંડલી કરિં વહાં ખાસી, છાક અરોગે હરિ બ્રજબાસિ;
ગ્વાલકિ પતરી ખિસનિસિલા, વહાં બ્રજ ભક્તસું કરિ હરિલીલા. ૩૪

ઢિગ બ્યોમાસુર ગુફા તિહારી, નિકટ કૃષ્ણકી ભોજન થારી;
બ્રજપાત બ્રજ ભક્તન સંજોગે, નાના વિધ વહાં ભોગ અરોગે. ૩૫
સખા એક તહાં પુકાર કીનો, સો તુરતહિ શ્રીજી સુનિ લીનો;
“અહો કૃષ્ણ, કોઇ દૈત્ય અયો હૈ, ગ્વાલબાલ સબ લેઇ ગયો હૈ.” ૩૬
સુનિ શ્રીનાથ તબહિ ઉઠિ ધાયે, બ્યોમાસુરકોં મારિ સુવાયે;
રૂંધે ગુફા જાન હરિ પાયે, કૃપાલ ગોપ સખા સબ લાયે. ૩૭

ગો ચારત બ્રજરાજ દુલારે, સખન સહિત નંદગામ પધારે;
ભોજન થારી આગે ઓરા, માનસિકુંડ મનોહર ઠોરા. ૩૮
તિનકે પાસ કુંડ સીતલા, વહાં વારાહ કુંડ હૈ ભલા;
વહાં કામેશ્વર શિવમંદિરા, સૂર્ય કુંડ તહાં હૈ સુંદિરા. ૩૯
કુંડ કામબનમેં ચૌરાસી, પર્મપુનિત રસિક રસરાસી. ૪૦

દોહા.

કામવન્ન પરિક્રમામેં ઇતે તીર્થ સુચિધામ;
દયાપ્રિતમ લીલાલલિત, જનમનપૂરન કામ. ૪૧

૭–બરસાના પારક્રમા–ચોપાઈ

સુનહરા ગામ

અગ્ર ગામ **કનવારો** કહિયે, કહાંન ગ્વાલ દરસન ભૌં લહિયે;
તહાં શ્રીજી બલદેવ સંયોગે, ભોગ કુંડવારો આરોગે. ૧
તહાં ઠોર હરિકો હિંડોરા, તહાં બલભદ્ર કુંડ હૈ ઔરા;
છાક અરોગે વહાં રતિ મંડિ, અગ્ર **સુનહરા** કદંબ ખંડી. ૨
વહાં બ્રજભક્તસું હરિ બિહરત હૈ, નૂતન લીલા નિત્ય કરત હૈ;
રાસ ચોતરા હૈ વહ ઠોરા, ઠોર હિંડોરાકો હૈ ઓરા. ૩
વહાં શ્રીમહાપ્રભુજીકી બૈઠિક, દરસન માત્ર દુખી હુ લહે જક;
જલવિહાર કુંડ હુ તિહિ સંગા, છાક અરોગે વહાં શ્રીરંગા. ૪
સીતલજલ વહાં આપ અરોગે, જલવિહાર નાના સુખ ભોગે;
ગામ **સુનહરા** તિનકે આગે, વહાં બ્રજભક્ત પ્રેમ રસ પાગે. ૫
નામ ધરાયે સુનહરિ બાગે, સબ રતિ ભીને નિરખન લાગે;
આગે **ચિત્ર બિચિત્રી લીલા**, લલિત લાલકી વહાં રસ લીલા. ૬

સખિજન ફુલન સેજ સવાંરી, વહાં નિતિ બિલસત હૈ પિય પ્યારી;
રતિશ્રમ જુગલ ભયો હૈ જાસું, ભયે ચિન્હ જાવકાદિ તાસું. ૭
કુસુમ બિંજન સખિ કીન બયારી, શ્રમ નિવ્રત ભયે પ્રિતમપ્યારી;
નીચેં એક ચૌતરા વાંહી, લીલા યહ અતિ ગોપ્યહિ આંહી. ૮

તિનકે આગેં **ઉંચોગ્રામા**, સદા રાજત વહાં શ્રીબલરામા;
સુક્ષમ સીજ્યા વહાં બલરાઇ, રાસ ચોતરા હૈ વહ ઠાંઇ. ૯
શ્રીબલદેવ સખા સબ સંગા, ઉપર ચોતરા રાજતરંગા;
ઉપર છત્રિ વહાં રામ વિલાસા, નિજભક્તન સંગ કીને રાસા. ૧૦
કૂપ ત્રિબેનીકો હૈ વાંહી, ગંગા યમુના સરસ્વતિ આંહી;
દેહ કુંડ ઇહાં કહાવે, મન સુચિ સ્નાન સુદેહા પાવે. ૧૧

તહાં વૃક્ષ જો અતિ અભિરામા, સો સબ સખા આંહિ બલરામા;
ઔર હુ તિરથ કિતક વહાં આંહી, હરિલીલા ઇતની હૈ વાંહી. ૧૨

બદરોલા

આગે હૈ **બદરોલા** ગામા, બદરોલા કુંડ હુ અભિરામા;
જાકી સામગ્રી હિત ભીની, શ્રીગિરિરાજ વહાંતે ચીની. ૧૩
અન્નકૂટ દિન ભુજા પસારી, ધર બૈઠે લીની મનુહારી;
નિકટહિ સુરમોખરતા ઠામ, તહાં સુરોખર ગામહી નામા. ૧૪

બરસાના (૧૧)

તા સમીપ **બરસાંના** નામા, શ્રીબ્રખભાન રાયકો ગામા;
તહાં **ભાનોસર** તાલ બિસાલા, વહાં શ્રીકિરતીજી સુખજાલા. ૧૫
શ્રીબ્રખભાનુ ઔર સબ પરિકર, સબ કોઇ સ્નાન કરત વાહી સર;
કુંડ યશોદા તિનકે પાસા, જહાં ઠાકુર પ્રિય સહ કિન વાસા. ૧૬

શ્રીનંદજુ યશોદા સુખધામા, શ્રીરોહિનિજી શ્રીબલરામા;
કુટુંબ સહિત આપ ઘનશ્યામા, શ્રીબ્રખભાનરાયકે ધામા. ૧૭
છપ્પન ભોગ આરોગન હેતૂ, જબી પધારે હૈ રસકેતૂ;
તબ યશોમતી કુંડપેં બસેરા, દીને હે શ્રીબ્રજપતિ ડેહેરા. ૧૮
પાડરખંડો હૈ તિન આગે, તિલક કુંડ હે તિનકે લાગે;
કુંડ રાવરી પાસ કહાઇ, તિનકે નિકટહિ મોર તલાઇ. ૧૯

ચિકસોલી

આગે કુંડબિહાર જુ નામા, વાંહી હે **ચિકસોલી** ગામા;
સૂર્યકુંડ હૈ તિનકે પાસા, આગે દ્વૈ સખિ મંદિર ખાસા. ૨૦
નોંબારી ચોબારી નામા, રત્નકુંડ ઇક વહાં અભિરામા;
પહાડ ઐંદકો સુંદર વહાંહી, વહાં ઘટિયા પર દરસન આંહી. ૨૧
શ્રીલક્ષ્મી શ્રીનારાયનકે, વહાં વ્રજભક્ત જન હિત રતનકે;
આભુષન અરપે બ્રજરાઇ, બહુ વિધિ સામગ્રી અરૂ ગાઇ. ૨૨

યશોદાની ઇચ્છા

વહાં કુંડ જલ કીને પાના, કુંડ **દોહની** અગ્ર સ્થાના;
વહાં આપ શ્રીયશુદા રાની, ધુવન આયે દોહની મથાની. ૨૩
ફૂલ બિનનકું વહાં શ્રીરાધા, આયે દેખે રૂપ અગાધા;
શ્રીયશુમતી શ્રંગાર બનાયે, તહાં અંચક શ્રીનટબર આયે. ૨૪
જુગલ રૂપકી નિરખી શોભા, બ્રજરાની પાગે મન લોભા;
"હે બિધ નાહોં સબ સુખકારી, માંગું હું તુમપેં અંચર પસારી. ૨૫
મોર લલા કોઇનસેં વ્યાહૂ, તુમ કરિ દીજો મો બડચાહૂ;"

માનપુર

કુંડ મોહિની અતિ રૂચિકારી, ગામ **માનપુર** કિરત કુમારી. ૨૬

તહાં માનઘડ અતિ સુંદિર હે, મંજુલ વાંહી માન મંદિર હૈ;
માન કિયો હૈ વહાં શ્રીરાધા, જિનપેં પ્રીતમ પ્રેમ અગાધા. ૨૭
ચરન પરસિ હૈ સોંગન ખાઈ, શ્રીગિરિધર પિય માન મનાઇ;
વહાં અનેક બિધિ કિયે બિહારા, હિંડોરા ઝૂલે વહિ ઠારા. ૨૮
મોરકુટી હૈ તિનકે પાસા, મોરરૂપ ધરિ નૃત્યત ખાસા;
વહાં સિખી ઇક હૈં સખી રૂપા, નિજ બાની કિય શબ્દ અનૂપા. ૨૯
રાધાકું સુજતાઇ દીની, સંકેતકી સમસ્યા કીની;

સાંકરીખો

પરમ પ્રિય વે નંદકિશોરા, તાકે નિકટ **સાંકરીખોરા**. ૩૦
વહાં દાનકે મિસ શ્રીરંગા, ઝઘરે હૈં બ્રજભક્તન સંગા;
સબકો દધિ મનમોહન ખાએ, લે સબકું ગહવર બન આયે. ૩૧
ભક્તસંગ વહાં નિતિ બિહરત હૈ, નાના ભાતિ બિહાર કરત હૈ;
શ્રીમહાપ્રભુજીકી બેઠક વાંહી, આંહિ દાનઘડ વિનેક પાંહી. ૩૨
દાનમંદિર હુ વાહી ઠોરા, ઝૂલે વહાં શ્રીકૃષ્ણ હિંડોરા;

બિલાસગઢ

રસિકરાય વહાં કીન હે રાસા, **બિલાસગઢ** હે તિનકે પાસા. ૩૩
બિલાસમંદિર હૈ ફિર વાંહી, વાંહૂ વિલાસ કીન હરિ આંહી;
હિંડોરા ઝુલે વહાં સુંદિર, આગે શ્રીસ્વામિનિકો મંદિર. ૩૪
શ્રીજુગલ રૂપકે વહાં દરસન, પરમાનંદ પ્રકટ મન પરસન;
નીચેં શ્રીકિરતી બ્રષભાનજુ, મંદિરમેં દરસન સુખ માનજુ. ૩૫
દરસ સખા શ્રીજીકો વાંહી, દરસ અષ્ટ સખિ મંદિર આંહી.

દોહા

શ્રી બરસાંના પરિક્રમા, ઇતને લીલા ધામ;
દયાનાથ દંપતિ સદા, વિલસે પૂરનકામ. ૩૬

૮–નંદગામ પરિક્રમા–ચોપાઈ

પિરિ પોખરિ હે તિન આગે, દરસત મજ્જત અઘ દુખ ભાગે;
શ્રીસ્વામિનીજી જનમ સમયકે, ધોયાપોતરા આનંદમયકે. ૧
વહાં શ્રીરાધા લેંન્સખિજનકું, નિતિ આવત ઉબટ નિમજ્જનકું;
તહાં તેં સુંદર કરિ શ્રંગાર, લીલા ગાવતી નંદકુમારા. ૨
આવતી હૈ સંકેત સ્વામિની, શ્રીમદઘનશ્યામ ઘનદામીની;

તિનકે આગે પ્રેમ સરોવર, પ્રથમ પ્રીતિ વહાં ગોપીગિરિધર. ૩
વહાં વ્રજભક્ત સકલ મન રીઝી, પિતાંબર ઓઢાયો શ્રીજી;
સખને મનમોહનમેં સાન્યો, વહાં સલોનેકોં દિન માન્યો. ૪
રાસ ચોતરા કદંબ છાઈ, રાખિ ભક્ત હરિ બાંધિ વાંહી;
રાસ બિલાસ વહાં પ્રભુ કીનો, બ્રજભક્તનકું પરમ સુખ દીનો. ૫

ગાજીપુર

તહાં શ્રીલલિતાજીકો ગામા, સુંદર ગાજીપુર હે નામા;
દરસનશ્રી લલિતામોહનકો, દરસન તેં હતિ દુખ તનમનકો. ૬
બિમલાદેવી તિનકે આગે, બિમલ કુંડ મજ્જત મલ ભાંગે;
દંપતી અન્હાયે વાહી જલ, પ્રીતમ લખિ પ્યારી મન વિહવલ. ૭

સંકેત વન (૧૨)

વહાં બ્રજ સખિ શ્રંગાર ધરાયે, વહાંતેં બટ સંકેત સધાયે;
સુંદર કૃષ્ણકુંડ હે વાંહીં, મહાપ્રભુ બેઠિક છોંકર છાંહી. ૮

રાસ ચોતરા સ્થલ વહાં સુંદર, રસક્રીડા વહાં રાધા ગિરિશ્વર;
તિનકે સનમુખ જાલી ભીતર, બેઠક શ્રીગોસ્વામિકી વર. ૯
વહાં સુંદિર શ્રંગાર મંદિર હે, સેજ્યા મંદિર હુ સુંદિર હૈ;
ઢિગ કદંબ ખંડીકો બન હે, સંકેત બિહારી દરસન હૈ. ૧૦
તહાં શ્રાવન સુદિ પૂરનમાસી, કિયો રાસ વહાં રાસ વિલાસી;

નંદગામ (૧૩) હે તિનકે આગે, પર્વતપર મંદિર રૂચિ જાગે. ૧૧
શ્રીનંદયશોમતી સુંદરશ્યામા, દરસ ચાર સંગ સહબલરામા;
પોરીપેં નંદેશ્વર શંકર, નીચે કુંડ યશોદા અઘહર. ૧૨
તહાં પ્રથમ શ્રીકૃષ્ણ કૃપાલા, ગાઇ ચરાઇ હે ગોપાલા;
રાસ ચૌતરા જહાં ઠાન્યો હૈ, ગોપાષ્ટમિ ઉત્સવ માન્યો હૈ. ૧૩
જહાં હરિ મંદિરકો હૈ ચૌતર, રાસ કરત પ્રભુ તાકે ઊપર;
ઢિગ યશુદા મંદીર અનૂપા, તિનકે પાસ હાઉકો રૂપા. ૧૪
ડર પાવતિ યશુદા કહિ “હાઉ, લલા દૂર ખેલન મત જાઉ;”
“કૈસો હાઉ દિખાવરિ મૈયા, મૈં નહિ દેખ્યો,” કહત કન્હૈયા. ૧૫
યોં કહિ ગાઇ વત્સ ચરાવન, વનમેં પધારે પ્રભુ મનભાવન;
માટ દધિ બિલુવનકો ઢિગ હૈ, મુખસુધન કુંડ હુ તા લગ હૈ. ૧૬
શ્રીમુખ શુદ્ધ કિયે વહાં ખાસા, પદ્મતિરથ હે તિનકે પાસા;
આપ ચરનતેં ખોદ લયો હૈ, ચરનકુંડ તાતેંહિ ભયો હૈ. ૧૭
ચરન પહાડી તિનકે આગે, ચરનચિહ્ન હરિ લખિ રતિ જાગે;

રિઠોરા

આગે શ્રીચંદ્રાવલિ ગામા, નામ રિઠોરા હે અભિરામા. ૧૮
વહાં અતિ સુંદર ચંદ્રકુંડ હૈ, સ્નાન કરત અઘ ખંડખંડ હૈ;
શ્રીચંદ્રાવલિ બેઠિક આગે, કુંજભુવન લખિ મન અનુરાગે. ૧૯

તહાં પીપર નીચે સુચિ સ્થાનક, શ્રીગુસાંઇજીકી હૈ બૈઠિક;
બિબિધિ ભાંતિ વહાં શોભા સુંદર, કુંજ બેલિ દ્રુમ લતા મનોહર. ૨૦

પન્હારી

તહાં બ્હૌ બિધિ બિહાર બિહારી, તાકે અગ્ર ગામ પન્હારી;
કુંડ એક પનિહારી વાંહી, તાકો જલ અતિ સુંદર આંહી. ૨૧
યશુદા ઘર આવતો સુવારી, સો અરોગતે કુંજબિહારી;
બડેબડે કદંબ હે તિન પાસા, લખિ દ્રુમલતા આનંદ પ્રકાસા. ૨૨
વહાં ચોતરા અતિ અભિરામા, જહાં બૈઠતે કૃષ્ણ બલરામા;
વહાંતેં હેરતે ગાય સમગ્રા, કુંડ રોહિની તિનકે અગ્રા. ૨૩

મોતીકુંડ

તહાં કદંબ પીપર ઇક ઠોરા, મોતીકુંડ અગ્ર હે ઓરા;
વહાં મોતિનકી માલા હરિ કરી, ગાયનકું પહિરાવત હે હરિ. ૨૪
તાકે આગે હરિનોનેરો, પીહર શ્રીયશુદાજી કેરો;
ગૌબાછ બંધન ખૂંટા અગ્રા, વહાં બાંધતે ગાય સમગ્રા. ૨૫
વાંહી તે શ્રીહલધર મોહન, દુહુ ભૈયા કરતે ગોદોહન;

પાનસરોવર

નંદરાય ગોખરિકકી પાસા, પાન સરોવર હૈ પુનિ ખાસા. ૨૬
વહાં સખનસહ હરિ જલપાના, વાંતે પશ્ચિમ દિસ સૂચિ થાના;
છોકર કદંબકી જહાં છાંહી, શ્રીબલ્લભબરકી બૈઠિક આંહી. ૨૭
મહા અલૌકિક થલ હે સોહી, ત્રિવિધ તાપ દુર જલતેં હોઇ;
કુંડ છછિહરા તાહિ નિકટ હૈ, તિનકે આગે બિલાસબટ હૈ. ૨૮
વહાં રાસલીલા રસભીને, શ્રમિત ભયે જલ બિહાર કીને;
હંસ સરોવર તાકો નામા, ફિર શ્રંગાર કિયે પિય બામા. ૨૯

બિહાર લીલા કરિ ફિર નાના, સારસ બન હૈ વાહી થાના;
બિને ફૂલ વહાં બનવારી, બેની ગુંહી રાધિકા પ્યારી. ૩૦
રાસચોતરા તિનકે પાસા, કિયે કૃષ્ણ વહાં બિબિધી બિલાસા;
દ્રુમ કદંબ વહાં બિબિધ પ્રકારા, ફૂલી રહે હૈં ફૂલ અપારા. ૩૧
ટેર કદંબ અગ્ર હે ઓરા, બહુત કદંબ વહાં ઇક ઠોરા;
રાસ ચોતરા વહાં ઇકસો હૈં, વહાં બૈઠિક મોહનમન મોહે. ૩૨
વાહિ ઠોર શ્રીમદનગોપાલા, બનાવતે ગુંજાદિક માલા;
કુંજવેલિ દ્રુમ વહાં સુખકંદા, દિય પ્રભુ વહાં બહુ ભક્ત અનંદા. ૩૩
ચઢિ કદંબ વહાં નંદ દુલારે, ગૌ બુલાવતે સાંઝિ સવારે;
તાકો મિસ કરિકેં ગિરધારી, બુલાવતે અપની બ્રજ પ્યારી. ૩૪
બિલાસ બટકે નીચે વાંહી, રાધામાધો બૈઠિક આંહી;
શ્રીગોસાઇજી બૈઠિક ઓરા, વહાં હિંડોરા ઝુલન ઠોરા. ૩૫

બટપર પંખિ રહત નિસી નાંહિ, ગૌ કુંડ હૈ નિકટ ઇક વાંહિ;
વહાં કરાવત ગૌ જલપાના, કૃપાસિંધુ ઇશ્વર ભગવાના. ૩૬
વાંહિ કિયે હૈં રૂચિ શ્રંગારા, કિયે રાસ સુખ બિબિધિ બિહારા;
શ્રમિત ભયે રસકેલિ પ્રચંડા; કિયે સ્નાન જલવિહાર કુંડા. ૩૭
ઇસાકી પોખરિ ઇક પાસા, વહાં શ્રંગાર ધરાયે ખાસા;
કૃષ્ણકુંડ હૈ તિનકે અગ્રા, પ્યાવત હે વહાં વત્સ સમગ્રા. ૩૮
બૈઠિક હૈ ઢિગ શ્રીનંદરાઇ, છતરી દીસત હે જિહિ ઠાંઇ;
કૃષ્ણકુંડ હૈ તિનકે પાસા. સૂર્યકુંડ ફિર પાસ પ્રકાસા. ૩૯
લલિતાકુંડ નિકટ હૈ નિકો, કુંજભુવન વહાં લલિતાજીકો;
રાસમંડલ ચોતરા વહાં હે, હિંડોરાકી ઠોર જહાં હૈ. ૪૦

કુંડલબન

તહાં તે પૂર્વ દિશા કુંડલબન, કુંડલ ખોય ગયો વહાં મોહન;
સો બ્રજ ભક્તન ઢૂંઢિ નિકાર્યોં, વહોર શ્રવન શ્રીજીકે ધાર્યોં. ૪૧

તા કે આગે બસ્તર બન હૈ, બલમોહન સખ ધરે બસત હૈ;
તા આગે અક્રૂર ઠિકાનો, ઢિગ ઉદ્ધવજીકો સ્થલ જાનો. ૪૨
હે વહાં ઉદ્ધવજીકી ક્યારી, યોગકથા ઉદ્ધવ બિસ્તારી;
મોહન કુંડ વહાં લખિ પ્રભુ શોભા, સબ બ્રજતિય મોહી મન લોભા. ૪૩
સબકી દેહ દસા બિસરાઇ, બેનુ બજે પ્રભુ સુનિ સુધિ આઇ;
તા દિનતેં સબ બ્રજકી બામા, ધર્યો કૃષ્ણકો મોહન નામા. ૪૪
વિવિધિ ભાંતિ વહાં કિય સિંગારા, કિયે રાસ શ્રીનંદકુમારા;
બેનુ બજે વહાં ગાઇ બુલાઇ, ગંધેસલા ઘાસ હેં ચરાઇ. ૪૫
કુંડ બિશાખા પુરિ અભિલાખા, જહાંહે કુંજ ભુવન હુ બિશાખા;
વહાં પધારત હે નિત શ્રીજી, લીલાવિહાર કરત અતિ રીઝી. ૪૬
બિલાસ કુંડ આંહિ વહ ઠોરા, કુંડ અષ્ટ સખિકે હેં ઓરા;
અઠસખિ કુંજભુવન વહાં સારે, કદંબ ચોક હેં ન્યારે ન્યારે. ૪૭
તંહાં રામદાસ ધાનકી ક્યારી, આરોગે સુરસુરા બિહારી;
પુરનમાસિકો આગે થલ હૈ, પુર્નમાસિ વહાં કુંડ અમલ હૈ. ૪૮
ક્રીડત ભક્તસંગ વહાં ઘનશ્યામા, નંદગામ પરિક્રમ યહ ધામા.

દોહા

ઇતને લીલા ધામ હૈં, પરિક્રમા નંદગામ;
પઢત સુનત ચિંતત પુરે, દયા પ્રિતમ મનકામ. ૪૯

૯–કોકીલ બનલીલા–ચોપાંઈ.

અંજનોખર

તાકે આગે **અંજનોખર** હૈ, તહાં રાજે રાધાનટબર હૈ:
શ્રીસ્વામિનીજીકું વહાં શ્રીજી, નેત્રાંજન પહિરાયે રીજી. ૧

અંજન કુંડ કદંબકી છાંહી, શ્રીસ્વામિની બેઠિક હે આંહી;
રાસ કિયે વહાં શ્રીનંદલાલા, છાક અરોગે કબુ સહ ગ્વાલા. ૨

કરહલા (૧૪)

તાકે અગ્ર **કરહલા** ગ્રામા, ઉપબન શ્રીવ્રષભાન સુઠામા;
જનમી વહાં શ્રીલલિતા નામા, વાંહી કૃષ્ણકુંડ હે ધામા. ૩
કંકન બ્રજભક્તન પહિરાયે, રાસ કિયે વહાં હરિ મન ભાયે;
રાસ ચૌતરા હૈં વહાં સોહન, હિંડોરા ઝુલે મન મોહન. ૪
વહાં કરહલાકી કદંબ ખંડી, નિતિ વિહાર લીલા હરિ મંડી;
કદંબ ચૌક વહાં ન્યારે ન્યારે, પ્રથક જુથ્થ વ્રજ ભક્ત અપારે. ૫
કુંજ કુંજ પ્રભૂ કુંજબિહારી, ક્રીડા કીની ન્યારી ન્યારી;
છોંકરકે નીચે ફિર વાંહી, શ્રીમહાપ્રભુકી બેઠિક આંહી. ૬
સખિ કમરઇકો ઢિગ ગામા, બહુ સનમાન કિયે ઘનશ્યામા;
જુગલરૂપ પૂજે અનુરાગે, પ્રિતમ પ્યારી હિત રસ પાગે. ૭

પિયાસો

તિનકે અગ્ર **પિયાસો** ગામા, પ્યાસ લગિ વહાં સુંદર સ્યામા;
વહાં સખિ સહ લૈં સુંદર વારી, લુલી ગામ તેં પ્રિયા પધારી. ૮
સો જલ આપ અરોગે સ્વામી, અખિલ જકતકે અંતરયામી;
બેનુ વજાઇ પુનિ નંદકુમારા, પ્રકટ કિયે જલ બહુત પ્રકારા. ૯
તબ રાધાને સબ સખિ જનકે, દૂર કિયે સંસે સબ મનકે;
સખિએ સબ સામર્થ સયુકતા, લિલા હેતુ દૈન સુખ ભકતા. ૧૦
અનેક કુંજ કુટી હે વાંહી, શ્રીસ્વામિની બેઠિક તિનમાંહી;
દ્રુમ બેલી તાપર રહિ છાંહી, લલિતા કુંડ લલિત હૈ જહાંહી. ૧૧

ખિદ્રવન

ઠૌર હિંડોરા તિનકે લાગે, આહિ **ખિદ્રબન** તિનકે આગે;
વહાં ગાયનકોં બેઠિક સ્વાસા, ઠોર બકાસુર તિનકે પાસા. ૧૨

કૃષ્ણ બકાસુરકું વહાં માર્યો, શ્રમિત ભયે શ્રમ સખિજન ટાર્યો;
ચાંપે ચરન રૂ પંખા કીને, સેવા સુખ પ્રીતમકે લીને. ૧૩
રાસ ચૌતરા હૈ વહાં સુંદર, કિયે રાસ વહાં શ્રીરાધાવર;

મયુરનૃત્ય લીલા

સર્પ કુંડ હૈ તિનકે પાસા, વહાં કુસુમિત બન બેલિ બિલાસા. ૧૪
શ્રીસ્વામિની સાંઝીકે લીને, વહાં પધારિ ફૂલનકું બીને;
મોર રૂપ વ્હૈ નાચે મોહન, લલિતા દીઠ પરિ વહાં ગોહન. ૧૫
દિખિ મન મોહ્યો બાત બિચારી, હૈ કોઇ એ પુરૂષ ઔતારી;
જિનકી હમ તોરી ફુલવારી, જાન ન દેગો હિય મેં ધારી. ૧૬
ઇતને મેં શ્રીરાધાજીકી, માલ ઉર ઝિલત તુટી મોતીકી;
મુક્તા ચુનન લગિ જહાં પ્યારી, ઇતન પાછે આયે બનવોંરી. ૧૭
કુસુમ ગેંદ પીઠીમેં મારી, ચોંકી લખત દરસે ગિરિધારી;
નિરખિ છૈલ છબિ વ્યાકુલ ભઇ, દેહદિસા રાધાકી ગઇ. ૧૮
એસિ દેખિ લલિતાદિક દોરી, બરસાનેં લે ગઇ કિસોરી;
'કા ભઇ' બૂજત કિરતિં માઇ, લલિતા કહિ 'કારેનેં ખાઇ.' ૧૯
ગારૂડિ વ્હૈ ગિરિધર વહાં આયે, કરિ આછી સબહી સુખ પાયે;

કુંવર બન

પાસ કુંવર બન યાસું ઠર્યો હૈ, ભક્ત નામ પ્રભુ કુંવર ધર્યો હૈ. ૨૦
કુંડ ચાર ચારૂ હૈ જાંહી, કિયે રાસ જલ વિહાર વાંહી;
વાંહી ઘેહેરો બન બહુ સોહેં, નાના દ્રુમ વેલી મન મોહે. ૨૧

જાવક

તાકે આગે જાવક ઉપબનં, વહાં શ્રી સ્વામિનિ પગ મનમોહન;
જાવક દીનો અતિ આનંદ ભર, કિન શ્રંગાર અનૂપમ નિજ કર. ૨૨

ગુહી બેનિકી પ્યારીકિ પિયુ ખાસી, રાસાદિક કિય રાસ બિલાસી;
માન કિયો હૈ રાધા પ્યારી, માન મનાયો કુંજ બિહારી. ૨૩
વાંહીં સુંદર જાવક બટ હૈ, રાસ ચૌતરા રમ્ય નિકટ હૈ;
હિંડોરા ઝુલે હૈં વાંહી, કુંડ કિસોરીકો જહાં આંહી. ૨૪
જલ સૈજા બિહાર તિહિ સંગા, તાકે આગે પાંડરિ ગંગા;

કોકિલા બન (૧૫)

તાકે પાસ કોકિલા બન હૈ, કૃષ્ણકુંડ વહાં મોહત મન હૈ. ૨૫
સર્વ કાલ સીતલ જલ જાકો, સ્યામતમાલ પુરવ દિસિ તાકો;
શ્રીમહાપ્રભુ બેઠિક તિન છાંહી, નિત્ય બિહાર કરત પ્રભુ વાંહી. ૨૬
લલિતા કૂપ તાહિકે પાસા, વહાંકો જલ લલિતા લિય ખાસા;
જુગલરૂપકોં સ્નાન કરાયે, તા પાછોં શ્રંગાર ધરાયે. ૨૭
બિબિધિ ભાંતિ સામગ્રી વાંહી, અરોગાઇ દંપતિકોં આંહી;
કોકિલાદિ પક્ષી તહાં સુંદર, શબ્દ કરત હૈ પરમ મનોહર. ૨૮
અનેક દ્રુમ વેલી હે વાંહી, સઘન કદંબ બડે લત છાંહી;
કુંડ કોકિલા મંજુલ વારી, ચોદિસ બન શોભા સુખ ભારી. ૨૯
કમલકુમુદની બિકસિ અપારા, પ્રફુલિત પુષ્પ અનેક પ્રકારા;
ભોંર અમિત ગુંજ તરૂ ચિકારી, યહ નિકુંજ શ્રીરાધા પ્યારી. ૩૦
હોરી ખેલિ નિતિ બિહરત વાંહી, યહ કોકિલ બન લીલા આંહી.

દોહા

બનકોકિલા સહિત યહ, લીલા બરનિ લલીત;
દયા પ્રિતમ દંપતિ રિઝે, જો ગાવે ધરિ હીત. ૩૧

૧૦–કોટીબનકી લીલા–ચોપાઈ

બઠેન

દ્વૈ બઠેન હૈ તિનકે આગે, છોટી મોટી દુહુ સંગ લાગે;
કૃષ્ણકુંડ હૈ બઠેન છોટી, બલભદ્ર કુંડ બઠેન મોટી. ૧

સુંદર ખરક ગાયનકો વાંહી, ખાનપાન સુખ સુંદર છાંહી;
ગૌ દોહી પય સાંઝિ સવારે, કાવરિ ભરિ ભરિ નંદદુલારે. ૨
દેતે પઠવાઇ નંદગામા, વહાં હલધર મંદિર અભિરામા;
ઇહ બઢેન લીલા હે ગાઇ, ચરન પાહાડી આગે આઇ. ૩

ચરણ ગંગા

ગોપ ભેખ ગિરિધારી કર્યોં હે, ધરિ ગિરિવર ત્યોં ઇનહુ ધર્યોં હૈ;
ચરનચિહ્ન ઠાકુર તિન લગ હૈ, વહાં ઐરાવત હસ્તી પગ હૈ. ૪
વહાં હું ઇંદ્રસ્તુતિ કરિ બ્રજ પ્યારે, ચરનકમલ હરિ સખન પખારે;
નામ ચરનગંગા હૈ તાકો, ધન્યભાગ્ય મજ્જન કરિ જાકો. ૫

માખણ-મિસરી લીલા

ઇકદા અસ લીલા ચિત પોયોં, શ્રીહરિ શ્રીકર દહ્યો બિલોંયો;
નિકસ્યોં નૌનિત સબ મિલિ ભોગે, કૃષ્ણરામ સહ સખા અરોગે. ૬
તાહિ સમય ઇચ્છા બ્રજરાઇ, શ્રીલલિતા મિસરી લિય આઇ;
મિસરી માખન સાનિ સિલાપર, આરોગે રાધિકા રસિક બર. ૭
મહાપ્રસાદ બ્રજ ભકતન લીનોં, સબ કાહૂકો બાંટી દીનો;

રાસોલી

તાકે આગે હે રાસોલી, રાસ રમન ક્રીડા અનમોલી. ૮
મંડલ રાસ ચૌતરા વાંહી, કુંડ નામ રાસોલી આંહી;
તા આગેં હૈં કામર ગામા, શ્રીગોકુલપતિ બેઠિક ઠામા. ૯
ચંદ્રકુંડ દુર્વાસા ભ્રાજે, વહાં કદંબ ખંડી પુનિ રાજે;
ચૌક તાહિ મેં ન્યારે ન્યારે, રાસ રમન વહાં કિય બ્રજ પ્યારે. ૧૦

દધિગામ

તાકે આગે હૈં દધિગામ, દધિ લીલા કીની ઘનસ્યામા;
દધી કુંડ હૈ વાહી ઠોરા, હૈં સુખ સુદ્ધન કુંડહુ ઓરા. ૧૧

વહાં સત સખિકેં હૈ સત મંડલ, હૈં શ્રંગાર મંદિર વાહી થલ;
વહાં શ્રંગાર કિયે પિય સ્યામા, રાસ રમન કીને અભિરામા. ૧૨
આય સખા વહાં ખબરિ દઇ હે, ગાઈ દૂરિ સબ નિકસિ ગઇ હે;
સુનિ બાની જાની હરિ મનમેં, તુરત આપ આયે ઉપબનમેં. ૧૩
બેનુ નાદ વહાં કિય બ્રજરાઈ, ગાય સબૈં નિજ નિકટ બુલાઇ;

સિતલ કુંઠ

તહાં ઇકદા યશુદાજી પધારી, શ્રમિત ભઇ અતિ તન શ્રમવારી. ૧૪
માતાસૂં કહિ કૃપાનિધાના, મૈયા સિતલ કુંડ કરિ સ્નાના;
મજ્જન કિય માજી વહ ઠામા, સિતલ કુંડ વહાં તાતેં નામા. ૧૫
તહાં બેઠિક સુંદરવર વિભુકી, શ્રીમદાચાર્યજી મહાપ્રભુકી;
છોંકર કદંબ સ્યામ તમાલા, કદંબ તર ઠાડે હૈ નંદલાલા. ૧૬

યશોદાજીએ જોએલી રાસલીલા

યશુદા ભોરી કહિ, 'સુનિ બારે, મેં નાહિં દેખે રાસ તિહારે;
કૈસિ લીલા લખૂં તિહારી,' સુનિ અસ મોહન મંન બિચારી. ૧૭
મૈયા દેખન બેઠી જ્યાંહી, ગોપીજન ખેલેગી નાંહી;
નઇ લીલા હરિ રચત હિ ભયે, કદંબ દ્રુમ ગોલક વ્હૈ ગયે. ૧૮
ચૌક રચે બિચ ન્યારે ન્યારે, મૈયા અસ દરસાયે પ્યારે;
કોઈ ચૌક ભયે અસ દરસન, ઠાડે નાચત ગોપ સખા ગન. ૧૯
બહોતક ગાય ચકત કોઇ ચોકા, કોક ચોક ઠાડે બછ ઝોકા;
કોક ચોક દરસાયે એવા, સખાન સહ ઠાડે મહાદેવા. ૨૦
એક ચૌકમેં અપને લાલા, નાચત દેખો સંગ બહુ ગ્વાલા;
એક ચોક કેવલ સાખ દેખી, પ્રથક પ્રથક સબ મંડલી પેખી. ૨૧

અસ લીલા યશુમતિ બહુ દરસી, ઠાડી ભઇ સુતકે પગ પરસી;
તબ બોલે યીં કુંવર કન્હૈયા, 'તેનેં કા દેખ્યોરી મઇયા.' ૨૨
કહ્યો યશોદા, 'દિખ્યો ન તેસોં, વ્રજકે લોગ કહત હૈં જેસો;
લોક કહત હૈં તિહારો લાલા, ખેલત રાસ સંગ બ્રજ બાલા. ૨૩
સોતો મેં હ્યાં કછુ ન દેખ્યો, જૂઠ હેત સબ દોષ પરેખ્યો;
ખેલત હૈં સબ ન્યારે ન્યારે, યામેં બાધ તોંહેં કાહા પ્યારે.' ૨૪
"સુનિ માતા તેં દેખ્યો જેસેં, હોં તો નિતિ ખેલત હૌં ઐસે;
બલદાઊ અરૂ સખાન સંગા, તૂ મત માને જૂઠ પ્રસંગા. ૨૫
છાક પઠાવતિ હૈ તું મઇયા, હમ આરોગત મિલિ દુહુ ભઇયા;"
યશુદાજી નંદગામ પધારી, કદંબ ચઢિકેં કૃષ્ણ નિહારી. ૨૬
સિંહદ્વારલોં પહુચી દેખી, નીચે ઉતરે મોદ બિસેખી;
દાઊ ઔર સખા સબ ગાઇ, સબકોં દિયે બઢેન પઠાઇ. ૨૭

કોટીબન (૧૬)

રાસ ચોતરા હૈ વહ ઠાંઇ, બ્રજ ભકતન સંગ શ્રીબ્રજરાઈ;
રાસબિલાસ કિયે અભિરામા, **કોટીબન** હૈ તાકો નામા. ૨૮
સૂર્ય કુંડ હૈ તીનકે આગે, અતિ નિરમલ જલ લખિ રૂચિ ભાગે;
વહાં સબ બછરનકૂં બનવાંરી, પ્યાવત હૈં વહાં સીતલ વારી. ૨૯

દોહા

કોટીબનકી પરિક્રમા, ઇતની લીલા ઐન;
પઢન કિયેતેં **દયાપ્રભૂ**, પ્રસન્ન પંકજનૈન. ૩૦

* * *

દ્વિતીય ખંડ

૧૧-શેષશાઈની લીલા-ચોપાઈ

શેષશાઈ હૈં તિનકે આગે, કુંડ **ક્ષીરસાગર** પ્રિય લાગે;
બ્રજભક્તન વહાં કહિ, "હરિ હરખી, સો લીલા હમ ચાહેં નિરખી. ૧
શ્રી લક્ષ્મી-નારાયન સ્વામી, ક્ષીરસાગરમેં અંતરયામી;
કૌન પ્રકાર વિલાસ કરત હૈ, જાકિ નાભિતેં વિધિ નિકરત હૈ." ૨
હલધર શેષ ભયેં રૂચિ જાની, સો સિજ્યા પોહોઢેં સુખદાની;
ભયે ચતુર્ભુજ નંદદુલારે, શંખાદિક યૌં આયુધ ધારે. ૩
નાભિકમલ બ્રહ્માદિક જબહીં, દરસેં દેવ કરી સ્તુત તબહીં;
ફૂલનકી બરષા કરિ દીની, બહોર બિબુધ સબ બિનતી કીની. ૪
"કરત હુતેં લીલા સુઈ કરિયે, વહાં અબહીતેં ચિત્ત ન ધરિયે;
અજહુ તુ કંસાદિક ન હને હૈ, બનને બાકી કામ ધને હૈ." ૫
ગ્વાલ સબ હિ ફિર બોલે એહી, "યહ લીલા ન દિખાઓ સનેહી;
હમકોં બ્રજ લીલા પ્રિય લાગી," બ્રજભક્ત હુ બ્રજ લીલા માગી. ૬
તબ ઉઠિકે મોહન રસ સ્વાદી, કરન લગે લીલા રાસાદી;
દાઉ સંગ સબ સખા લયે હૈ, ગાય ચરાવન દૂર ગયે હૈ. ૭
તબ શ્રી ભૈ રાધા અનુરાગી, પિયુકે ચરન ચાંપવે લાગી;
અંગરાગ ચંદન ગિરિધારી, તહાં અરપે સબ ગોપકુમારી. ૮
ધોતિ બસ્ત્ર પ્રભુ તહાં પહિરે હૈં, ભકતન મેવા ભોગ ધરે હૈ;
વહાં ક્ષીર સામગ્રિ અરોગે, ભક્ત રૂચિ સુખ દીને ભોગે. ૯
દ્રુમ બેલી બહુ છાંહિ રહી હૈ, બડ શેષશાઈ લીલા યહી હૈ;

દોહા

યહલીલા જહાં બડેશ્રી શેષશાઇજી ધામ,
સબલીલાકે ભરેહૈં, દયાપ્રિતમ ઘનશ્યામ. ૧૦

૧૨–અછબન લીલા–ચોપાઈ

વહાં તેં શ્રી યમુનાજી તીરા, સભક્ત આયે સ્યામ શરીરા;
તહાં બલદેવ સહિત બ્રજઇસા, પૈરે યમુના બેર બતીસા. ૧
યૌં કરિ બિનકે દોષ બહાયે, વહાં તેં લાલ બાગ બાગ પ્રભુ આયે;
તહાં કદંબ બટકો દ્રુમ આંહી, આપ બિરાજે તિનકી છાંહી. ૨
બાગા લાલ ભક્ત શ્રૃંગારે, ચૂતીકે આભૂષન સારે;
યમુના ટીલે પર ચઢિ વાંહી, બેનુનાદ કિયે પ્રભુ આંહી. ૩
ચકિત ભયે વહાં સબ ખગ મોરા, રાસરમન કિય નંદકિશોરા;
વહાં હૈં બ્હડે ગોપ કો ગામા, આહિ સેરગઢ જાકો નામા.
વહાં બ્રજભક્તનને મન ભાયો, શ્રીજીકો સેહરા ધરાયો;
વાંહી હૈ સુંદર ખેલન બન, ખેલે હૈં ભક્તન સંગ મોહન.
ખેલત હારે હૈં બ્રજરાઈ, બહુ બિધિ સામગ્રી અરૂ ગાઈ;

યમુનાનું આકર્ષણ

કરી આરતી અતિ અનુરાગે, રામ ઘાટ હૈ તિનકે આગે.
બિલાસ બન હૈ તાકો નામા, વહાં એકદા શ્રી બલરામા;
નિજ ભકતન સંગ રાસ કિયો હૈ, શ્રીયમુનાજી દેખિ લિયો હૈ.
હલધર સોં બોલે અસ વાયક, "તુમ રાસકે નાહિં હો નાયક;
રાસ રંગ શ્રીજીકોં સોહે, તુમરો રાસ નહીં મન મોહે."

બહુત બુરી સુનિ દાઊ લાગી, રાસ તજ્યોરિ સરસ મતિ પાગી;
દોયેં હસ્ત ત્રિશૂં હલ લીનો, શ્રી યમુના આકરશણ કીનો. ૯
ઉલટી દછન વાહનિ તાતેં, એસી વાત ભઈ હૈ જાતેં;
વહાં મંદિર બલદેવ પ્રત્યક્ષા, તહાં બહુત પીપરકે વૃક્ષા. ૧૦
સો સબ સખા આહિં બલરામા, દાઊ નિવાસ અચલ વહ ધામા;
ચારિ સખીકો હૈ વહાં ગામા, ગાય ઔર ઢિમરી અસ નામા. ૧૧
તહાં નાવ ખેલન કરિ લીલા, ભક્ત સહિત હરિ અદ્ભુત સીલા;
બ્રહ્મ ઘાટ તહાં સુંદર આંહી, બ્રહ્મા પ્રભુ સ્તવયે જુરિ બાંહી. ૧૨

ભૂખનબન

બત્સહરન દુરિ દોખ કરાયો, તા આગે ભૂખન બન આયો;
પુષ્પાભુષન શ્રી બ્રજરાયે, રચિકે બ્રજ ભક્તનકું ધરાયે. ૧૩
ભૂખનકુંડ હુ હૈ ઇક વાંહી, આગે વસ્ત્ર નિવારન આંહી;
તહાં નિવારે કે બહુ ફૂલા, કુંડ નિવારન હૈ અનુકૂલા. ૧૪
વહાં ગુંજાબન હૈ અભિરામા, ગુંજ માલ ધનિ રચિ ઘનશ્યામા;
સબ બ્રજ ભક્તનકોં પહરાઈ, સદા ભક્તબત્સલ બ્રજરાઈ. ૧૫
વહાં બહુ વિધકી ફૂલ બગીચી, યમુનાતટ યમુના જલ સીંચી;
સબ ભક્તન કી ન્યારી ન્યારી, ભક્ત સહિત વહાં નિતિ ગિરિધારી. ૧૬
કુંજ સદન પ્રતિદિન સખ્યાના, કરત બિહાર સુકૃપા નિધાના;

અક્ષયબટ

તાકે આગે અક્ષયબટ હૈ, ઇતની લીલા તાહિ નિકટ હૈ. ૧૭
મિલિ શ્રૃંગાર ગોપિ સબ ધારે, પાછેં બટ સંકેત પધારે;
ગોપી બટ હૈ તિનકો નામા, તહાં એકદા શ્રી ઘનશ્યામા. ૧૮
સ્નાન કરી શ્રૃંગાર ધરે હૈ, ભક્તન સંગ બિહાર કરે હૈ;
તહાં કુંજ હૈં ન્યારે ન્યારે, બ્રજ તિય બહુ સુખ દિય બ્રજ પ્યારે. ૧૯

માનલીલા

ઢિગ શ્રી યમુના તીર તપોબન, ભયો બિરહ વહાં શ્રી મનમોહન;
માન ધર્યો હૈ જબ શ્રી સ્યામા, જપ ભયે હૈં રાધા નામા. ૨૦
લોચનધારા નીર બહે હૈ, સમાચાર સખિ પ્યારિ કહે હૈં;
તૈં મન હરિ લીનો બનવારી, તોં બિન રહ્યો ન ભયરિ પ્યારી. ૨૧
તબન પ્યારિ સુનિ સહ્યો ગયો હૈ, ધાઈ મિલી દુઃખ દૂરિ ભયેહૈં;
બિબિધિ ભાંતિ વહાં કિયે બિલાસા, ગોપી બટ હૈ તિનકે પાસા. ૨૨
વહાં સ્નાન કીને હૈં ગોપી, વા સ્થલ ઇતની લીલા ઓપી;
પીપર બ્રક્ષ ચાર હૈ વાંહી, સો તો સખા કૃષ્ણકે આંહી. ૨૩

ચીરઘાટ

ચીરઘાટ હૈ તિન કે પાસા, વહાં ઇતની લીલા કરિ ખાસા;
બ્રત કાત્યાયનિ દેવીપૂજન, કરન આવતી બહુ ગોપીજન. ૨૪
ધૂપ દીપ નૈવેદ્ય રૂ ચંદન, આદિ અરપિ સબ કરતી બંદન;
બહોર દેવિકી બિનતી કરતી, કૃષ્ણ પતિ દીજે ઉચ્ચરતી. ૨૫
હિમંત રિતુ ઐસે કરિ બીતી, પ્રભુ જાની આતુર ઉરપ્રીતિ;
ચઢે કદંબ ચીર હરિ મોહન, બિનતી બહુ ફિર કરિ ગોપીજન. ૨૬
તબ ઠાકુર જસ આજ્ઞા દીની, સો સબ બિધિ ગોપીજન કીની;
તબ પ્રભુ બસન સબન પર ડારે, હૃદય તાપ સબ સોહુ નિવારે. ૨૭
દાન સ્વરૂપાનંદસુ પાયે, અધરામૃત કો પાન કરાયે;
તહાં બ્રક્ષ પીપર કી છાંહી, શ્રી બલ્લભ પ્રભુ બેઠિક આંહી. ૨૮
વહાં ઔર મંદિર રૂચિકારી, દરસન ઠાકુર ચીર બિહારી;
અરૂમંદિર કાત્યાયનિ જેહી, ચીરઘાટ કી લીલા એહી. ૨૯

નંદઘાટ

નંદઘાટ હૈ તિનકે આગે, સુનિ લીલા અન્યાશ્રય ભાગે;
અભયા એકાદસિ બ્રત ધરતે, દ્વાદસિમેંહિ પાલના કરતે. ૩૦
ઇકિદા દ્વાદસિ હૂતી થોરી, પિછલિ રાતિ નંદ ગયે તટ દોરી;
સમય બિના જમુના મેં નહાયે, ઇતનહિ દૂત બરૂન કે આયે. ૩૧
પકરી બરૂન લોક લેઈ ગયે, સમાચાર હરિ હલધર ભયે;
દુહુ ભઇયા જમુનાતટ આયે, બરૂન લોક પ્રભુ આપ સધાયે. ૩૨
દરસત બરૂન જોરિ કર ધાયે, ઉત્તમ સિંહાસન પધરાયે;
નાના બિધિ પ્રભુ પૂજન કીનો, સ્તુતિ સુનિકેં શ્રી હરિ બર દીનો. ૩૩
સબ જલપતિ તૂં, કહિ સહ નંદજૂ, આયે ઘાટપર ગોકુલ ચંદજૂ;
કિયે સ્નાન નંદરાય બિચારી, લરિકા કોઈ પુરૂષ ઔતારી. ૩૪
તહાં બહુત પીપરકે બનહૈં, સો સબ નંદ સખનકો ગનહે;
તાકે પાસહિ હૈ ભય ગામા, નંદભયો ભય તાતેં નામા. ૩૫
હૈ ઉપબન ફિર તાકે પાસા, ભક્તન સંગ કિય કૃષ્ણબિલાસા;

શાલિગ્રામપૂજા

નંદ બગીચી હૈ તા ઠામા, નંદ પૂજત હૈ શાલિગ્રામા. ૩૬
ધરિ નૈબેદ્ય મૂંદ લઈ આંખિ, આયે લાલ સમય અસ ઝાંખિ;
શાલિગ્રામ ઉઠાઈ લીને, મોહન મુખમેં ધરે ન ચીહીને. ૩૭
ખોલે નૈંન નંદજૂ દેખેં, ઇત ઉત ઢૂંઢે દેવ ન પેખે;
તબ યશોદા સોં પૂછત ભયે, મેરે ઠાકુર નહીં, કહાં ગયે? ૩૮
અસ સુનિકે માધો મુસકાયે, મુખપંકજ મેં દેવ દિખાયે;
સો જસુમતિને કાઢી લીને, જાય નંદજીકે કર દીને. ૩૯

કેસરસ્નાન કરાયે હરી, દંપતિ જુરિ કર બિનતી કીરી;
નાથ દોષ બાલક મતિ ધરિયો, તુમ કૃપાલ હો કરૂના કરિયો. ૪૦
તબ બોલે શ્રી શાલિગ્રામા, તુમ સુત સદા શ્રેયકો ધામા;
અધરામૃતમેં આજ લહ્યો હું, ઈન સમંધતેં પુષ્ટ ભયો હું. ૪૧

બસઈ ગામ

સમીપ તિનકે બસઈ ગામ હૈ, જિતે વહાં ખેલ મેં શ્યામ હૈં;
સબ બ્રજ ભક્ત નાથ તેં હારે, તાતેં ભયે બસ નંદદુલારે. ૪૨

અછય બન–વત્સહરન લીલા

અગ્ર અછય બન અતિ સુંદિર હૈ, અછય બિહારિ ઠાકુર મંદિર હૈ;
ગ્વાલ મંડલી થલ તા પાસા, ગ્વાલ ચૌંતરા હૈં તહાં ખાસા. ૪૩
રાય ચતુરભુજ મંદિર વાંહી, હરિ બોલા તીરથ તહાં આંહી;
વહાં હૈ ઝીલ પ્રકટ કાલીંદી, બત્સ હરે વહાં બિધિમતિ મંદી. ૪૪
સખા સિદામ પુકાર્યોં વહાંહી, નાથ બત્સ કહું દીસત નાંહી;
સુનિ હરિ કૌંર હાથ મેં ધારે, બછરા ઢૂંઢન આપ પધારે. ૪૫
બિધિપદ ખોજ લહે પ્રભુ જ્ઞાતા, જાનિ ગયે બછ હરે બિધાતા;
તબ પ્રભુ મહાત્મ જતાય દયે હૈં, બત્સ ગ્વાલ સબ આપ ભયેહૈ. ૪૬
આસપાસ વહાં શ્રી ગોવરધન, બત્સ ચરાવત હે મનમોહન;
દેખિ બત્સ ગૌ લૈ હિત બહોરી, પુંચ્છ ઉઠાઈ બત્સન ઢિગ દોરી. ૪૭
જૈસો પ્રેમ હુતો ગોપાલા, તૈસો પ્રેમ ભયો નિજ બાલા;
સ્તનતેં શ્રવત જાત હૈ દુગ્ધા, ચાટતિ હૂકતિ લૈ હિત મુગ્ધા. ૪૮
ત્યોંહિ ગોપ નિજ સુત અનુરાગે, અસ લખિ હલધર અચરજ લાગે;
કિયો બિચાર આપ મન માંહી, યહ બછ ગ્વાલ પ્રથમકે નાંહી. ૪૯
સબ ભાસત હૈં ભગવત રૂપા, ઈહ કછુકારજ કૃષ્ણ અનૂપા;
પૂછે રામ તબે બ્રજરાઈ, પ્રભુ સબ બિધના કૃતી સુનાઈ. ૫૦

દોહા

લીલા સબ બછઅન પ્રભ્રતિ, દયા પ્રિતમકી એહ;
સીખે ગાવે કે સુને, બઢે કૃષ્ણપદ નેહ. ૫૧

૧૩–વૃંદાવનપરિક્રમા–ચોપાઈ

તિન ઢિગ રાસોલી હૈ ગામા, રાસ ચૌતરા હૈ અભિરામા;
બ્રક્ષ આંહિ પીપરકો જાંહી, રાસાદિ લીલા હરિ વાંહી. ૧
કાત્યાયનિ દેવી તહાં બાસા, સેઈ ગામ હૈ તિનેકે પાસા;
તાકે આગે અતિ અભિરામા, આહિ ગામ સકરાયો નામા. ૨
નંદજુ સકટ જોરિકે બાસા, કીનો હૈ વહાં દ્વાદસ માસા;
તાસમીપ ટેકરિ પરિ બાંહી, શ્રીમહાપ્રભૂકી બેઠિક આંહી. ૩
શ્રીઆચારજિકોં વહ ઠામા, પધરાયે જહાં તેં નંદ ગામા;
અલિખાં એક ગોરવા નામા, તિન પ્રીતીસોં કિન ઈહ કામા. ૪
દૂધ બુરા ચોખા દિય લાઈ, ખિર સામગ્રી પ્રભુ અરૂગાઈ;
બહોર પધારે પ્રભુ નંદગામા, કરિલ બ્રક્ષ લઘુ લઘુ વહ ઠામા. ૫
આટસ ગામ તાહિકે પાસા, ઈતની લીલા કરિ વહાં ખાસા;
બિબિધિ ભાંતિ સામગ્રી સુંદર, ભક્ત ભોગ ધરિ રસિક પુરંદર. ૬
યમુના પુલિન તહાં ઉપવન હૈ, વહાં હોત બહુ મેવા ગન હૈ;
દાખ આદિ સબ હોત સહી હૈ, દ્રુમ બેલી બહુ ફૂલિ રહી હૈ. ૭
તાકે આગે રામતાલ હૈ, રામ ભયે તહાં નંદલાલ હૈ;
સંધે ટાર્યોં ગરૂડ ખગેંદ્રા, તહાં રૂપે હે શ્રીરામચંદ્રા. ૮
તાકે પરેં આહિ અભિરામા, નરી સેમરી સખિકો ગામા;
તહાં મંદિર હલધર કે દરસન, તહાં સ્વરૂપ આહિ દ્વૈ સખિજન. ૯

માનાદિક છુડાવન માંહી, પરમ પ્રવિન દ્વે સખિસો આંહી;
પ્રભુકોં પ્રિય તાતેં વહ જોરી, વાંહીં મંજુલ કુંડ કિશોરી. ૧૦
સ્નાન કિયે વહાં સબ બ્રજદારા, પિયુ સહીત કીને શ્રંગારા;
ગરૂડ ગોવિંદ તાહી કે પાસા, ગોવિંદ નામ ધર્યોં વહાં દાસા. ૧૧
હર્યોં માન મઘવા કો જબતેં, હરિ બ્રજ ઇંદ્ર કહાયે તબતેં;
તાકે પરેં છટિકરા ગામા, વહાં હૈં ખટ સખિ નિકુંજ ધામા. ૧૨
બરિખા રિતુ નિસિ નંદ કુમારા, સભક્ત વહાં નિતિ કરત વિહારા;

ભતરોડ

તાઢિગ અક્રુરજી કો ગામા, હે ભતરોડ તાહિકો નામા. ૧૩
રિષિપત્નિનસોં અન્નમગાઈ, વહાં ભોજન કીને બ્રજ રાઇ;

બ્રંદાવન

તાઢિગ શ્રીબ્રન્દાબન ધામા, હૈ વહાં કાલીમર્દન ઠામા. ૧૪
કાલીમર્દન ઠાકુર રૂપા, વહાં હે કાલી ઘાટ અનૂપા;
વૃક્ષ કદંબ બિરાજત વાંહી, ચઢિ કૂદે કાલિંદી માંહી. ૧૫
કાલિ નાગ નાથ્યો ઘનશ્યામા, તા આગેં મંદિર અભિરામા;
આદિ વારાહજી પ્રભુ માંહી, પ્રસિદ્ધ પુરાન સુરૂપસુ આંહી. ૧૬
તાકે પાસ ઘાટ પ્રસ્વેદા, સ્નાન હર્યોં હરિ અહિ નથ ખેદા;
સૂર્ય ઘાટ તાકે ઢિગ સુંદિર, વાંહીં સુસમ સૂર્યકો મંદિર. ૧૭
જુગલ ઘાટ હૈં- તિનકે પાસા, મંદિર જુગલ કીશોર હુ ખાસા;
બિહાર પુરા હૈ વહાં સુંદિર, બાંકે બિહારી ઠાકુર મંદિર. ૧૮
ઢિગ શ્રીરાધામોહન ભાજે, મંદિર રાધા બલ્લભ રાજે;
નિતિબિહારિ શ્રી ઠાકુર નામા, તહાં તિનકો મંદિર અભિરામા. ૧૯

સેવા કુંજ તાહિકે પાસા, રંગમેહેલ દંપતકો ખાસા;
નિતિબિહાર તહાં પ્રીતમપ્યારી, બહુત પ્રિય થલ કુંજબિહારી. ૨૦
છાહિ રહિ નાના દ્રુમ બેલી, બિબિધિ કુસુમ રહિ સુગંધી ફૈલી;
બિહાર ઘાટ તાહિકે આગે, બટ શ્રંગાર અતી રૂચિ જાગે. ૨૧
વહાં બજાઈ મુરલિ ઘનસ્યામા, સામ બેદ ગાયે સુખ ધામા;
બ્રક્ષ બાંસકે હૈં જો વાંહી, સો સબ રિચા બેદકી આંહીં. ૨૨
તહાં બેઠિક ચૌતરા હૈ પ્યારી, ચરનચિહ્ન હૈં કિરતિ કુમારી;
વહાં શ્રીરાધાકૃષ્ણ સ્વરૂપા, બિહરત નિત્ય રસિકમનિ ભૂપા. ૨૩
શ્રીયમુના તટ તાહિ નિકટ હૈ, વહાં હિંડોર ઝૂલનકો બટ હૈ;
તાકે આગે ચેહેન ઘાટ હૈ, દરસનતેં ભાજેં ઉચાટ હૈ. ૨૪

કેશીઘાટપર સુબોધિની ટીકા રચાઈ

આયે કેસિ હતિ પંકજ નેના, તહાં કદંબતર કિયહેં ચેહેના;
તહાં બેઠિકહૈ શ્રીગિરિધારી, આઈ ભક્ત બહુ બ્રજકી નારી. ૨૫
બિબિધિ ભોગ સામગ્રિ ધરાઇ, કિયે નિરાજન હિત હરિ રાઈ;
કરિ બિહાર લીલા તહાં રાતી, કેસિ ઘાટ તાઢિગ હૈ ખ્યાતી. ૨૬
તહાં શ્રીઆચારજિ મહાપ્રભુજી, તત્વ સમાધિ શ્રીભાગવત વિભુજી;
સહશ્રી સુબોધિની કહિ તોષા, દૂર કેસિ દાનવ કિય દોષા. ૨૭
તાતેં કેસિઘાટ મુખિ જાનો, સબ લીલાકોં વહ ઠેકાનો;
ધીર સમીર ઘાટ તા પાસા, સભક્ત વહાં જલથલ રતિખાસા. ૨૮
તહાં શ્રી યમુનાજી મહારાની, બ્રજ ભક્તન પેંડો દિય જાની;
પ્રસાદ દેં આઇ દુરવાસા, દુરવાસા સ્થલપાર પ્રકાસા. ૨૯
નાના પ્રકારકે તટ કુંજા, બિબિધિ ફૂલવારી અલિગુંજા;
તાકે પાસ આહિ બંસીબટ, પ્રથમ બંસી બજઇ નાગર નટ. ૩૦

ચરન ચિહ્ન વહાં દંપત આહી, હોરિકિ રાસલીલા કરિ વાંહી;
ઢિગ બેઠિક શ્રીબલ્લભ નાથા, શ્રી ગુસાંઇજી બેઠિક સાથા. ૩૧
નિતિ બિહારકી ઠોર વહાં હૈ, ગોપેશ્વર મહાદેવ જહાં હૈં;

બ્રહ્માની સ્તુતિ

વંદાદેવી હૈ તિન લાગે, બ્રહ્મકુંડ હૈ તિનકે આગે. ૩૨
ગ્વાલમંડલી કરિ વહાં ગોવિંદ, છાક અરોગેં હૈં પરમાનંદ;
જૂઠન હેતુ બિધાતા આયે, પ્રભુ તબ કામરિ કર પૂછાયે. ૩૩
પાછેં આપ ભક્ત જો આયે, પ્રસાદ શ્રીકર સબન લિવાયે;
વિધિ કુંડતેં નિકસિ પુટ આયે, બછહરિ દોષ ક્ષમા કરવાયે. ૩૪
કુટાનકોટિ અમિત મુખ બિભૂ, બ્રહ્મા બ્રહ્મ દિખાયે પ્રભુ;
દેખિ મહાત્મ બિધિ બિકલ ભયો હૈ, બ્રજરજમેં અજ લોટિ ગયો હૈ. ૩૫
પ્રભુકી સ્તુતિ કરન ફિર લાગ્યો, ગુલ્મલતા બ્રજ હોઉ બર માગ્યો;
બ્રજ ભક્તનકી પદરજ સ્વારથ, મમ સિર પરિ કબુ હોઉં કૃતારથ. ૩૬
ફિર પ્રભુ આય સમાગત ભયે, બ્રહ્મલોકમેં બ્રહ્મા ગયે;
તિનકે પાસહિ હૈ અતિ સુંદિર, શ્રીગોવિંદ દેવકો મંદિર. ૩૭
મંદિર ઔર તિનહિ કે પાસા, શ્રીગોપીનાથજિકો ખાસા;
ઢિગ મંદિરશ્રી રાધારમન હૈ, તાકે પાસ લખો નિધિ બન હૈ. ૩૮
નિત્યબિહાર ઠોર પ્રભુ વાંહી, બિબિધ કુંજ દ્રુમ બેલી છાંહી;
ફૂલ વારિ તહાં રહિ બહુ ફૂલી, મધુકર પુષ્પ લતનિ રહે ઝૂરી. ૩૯
શ્રીબિહારિજી ઠાકુર વાંહાતેં, પ્રકટ ભયે હૈં આંછી ભાંતેં;
રાસ મંડલ ચૌતરા સુંદિર હૈ, તહાં મંજુલ શ્રંગાર મંદિર હૈ ૪૦
વેનૂ કૂપ આહિ તા પાસા, વેનુ નાદ જબ કિયે પ્રકાસા;
ગાય સખા જલ પ્યાયે પ્યાસા, બછ ગોપકી ઠોર તિન પાસા. ૪૧

જ્ઞાન ગુદરિ તહાં હૈ જગજાની, જહાં પુલીન હૈ શ્રી મહારાની;
હરિચરચા વહાં હોત સદા હૈ, ભયો ચરિત ઐસે ઇકદા હૈ. ૪૨
શ્રીસ્વામિનિજી શ્રીયમુનાજી, મિલિકે ગાન કિયે હુઈ રાજી;
સખિન તા સમયકી લખિ શોભા, ચકિત ઠાડિ સબ સુનિ મન લોભા. ૪૩
રાસ કેલિ વહાં નંદદુલારે, બિબિધિ કુંજ જહાં ન્યારે ન્યારે;
નિત્યવિહાર કરત જુગ વાંહી, **ગહબર બન** સુંદર તહાં આહી. ૪૪
લલિતા કુંડ આહિ તા લાગે, રાધા બાગસુ તિનકે આગે;
વહાં શ્રીસ્વામિનિ નિકુંજ મંદિર, નિતિબિહરત શ્રીનટવર સુદિર. ૪૫
ગોવિંદ કુંડ આહિ તા પાસા, બિબિધિ ભાંતિ વહાં બ્રક્ષ બિલાસા;
તાકે પાસ **રાજપુર** ગામા, તહાં શ્રી રાધા સુંદર શ્યામા. ૪૬
રાજ્યાભિષેક તિલક કિયો હૈ, સબ સખિ જન આનંદ લિયો હૈ;
આગે કુંડ આહિ કન વારી, દાવાનલ વહાં પિયો મુરારી. ૪૭

દોહા

શ્રી બ્રન્દાબન પરિક્રમા, ઈતને લીલા ધામ;
ચિંતન કરતહિ દયાપ્રભુ, જુગલ પ્રસિદ્ધ સુખગ્રામ. ૪૮

૧૪—રાવલ પર્યંત વનલીલા—ચોપાઈ

અબ શ્રી યમુનાજીકે પારા, પ્રથમ બેલબનમેં સંચારા;
વહાં બિબિધકે ફૂલ રહે ફૂલી, છાંહિ બેલિ દ્રુમ અલિંગન ઝૂલી. ૧
કુસુમાભૂષન ભક્ત બનાયે, શામા શ્યામ સિંગાર ધરાયે;
બહુ બિધિ સામગ્રી બ્રજ નારી, આરોગાઈ હૈ પ્રીતમ પ્યારી. ૨
ઉષ્ણકાલ વહાં યમુના તીરા, કુંજ સદન રાજે રતિ ધીરા;

માટગામ

ત્રિબિધિ પવન તહાં બહે સુખકારી, બેઠિક હૈ વહાં કિરત કુમારી. ૩

તાકે પરે ચરિત્ર કન્હાઈ, દધિકે માંટ ઊલેંડે આહી;
ભાજિ છુપે ઉપબનમેં ત્રાસે, યશોદા વહાંતેં ઢૂંઢિ નિકાસે. ૪
દેખ્યો સબ અંગ દધિ લપટાયો, તબ મઈયાને સ્નાન કરાયો;
ભૂષન બહુ શ્રૃંગાર ધરાઈ, નાના સામગ્રી અરોગાઈ.
ઝીલત હાં શ્રી જમુના આહી, ગૌ જલ પાન કરાયો વાંહી;

ભાંડીર વન

માંટ ગામ લીલા રૂચિ જાગે, ભાંડિર બન ભાંડિર વટ આગે.
તહાં કરી લીલા અભિરામા, સખન સહિત હલધર ધનશ્યામા;
જાની બૂજિ કૃષ્ણ જુથ હાર્યોં, રામ પ્રલંબાસુર કોં માર્યોં.
પ્રભુન શ્રિદામા કંધા ધાર્યોં, ભાંડિર બટકે નિકટ ઉતાર્યોં;
સુનિ યહ બાત ખેદ ભોં પ્યારી, હારદ કહિ હરિ દિયો નિવારી.
ભાંડિર કૂપ અનૂપ પ્રતાપા, જાકો તોય હરત ત્રય તાપા;
સો કૂપોદક અતિ અભિરામા, પાન કરત હૈં કેશવરામા.
ભાંડિર કુંડ મનોહર વાંહી, બહુ બિધ શોભા કમિ કછુ નાહી;
કમલ કુમોદિનિ ફૂલિ રહત હૈં, ભાંડિર બન હરિ યોં બિહરત હૈં. ૧

બીજોલી

તિનકે પાસ **બિજોલી** ગામા, તહાં બગીચી હૈ બલરામા;
બિબિધિ ફૂલફલ વહાં ઉપજતહૈં, ભક્તન સહ હરિ આરોગતહૈં. ૧
શ્રીસ્વામિન શ્રીજી સુખદાઈ, લલિતા વહાં પધરાઈ લાઈ;
બહુ સુખ દિય પિય ભક્ત સમગ્રા, આહિ **ભદ્રબન** તાકે અગ્રા. ૧
વહાં ગૌ ઘાટ રામ ભગવાના, તહાં કરાયે ગૌકોં જલપાના;
કિયં જલપાન રામ અરૂ સ્યામા, સઘન બ્રક્ષ તહાં બડ અભિરામા. ૧
ગ્વાલ મંડલી કરિ તિન છાંહી, છાક અરોગેહૈં પ્રભુ વાંહી;
નાના બિધિકે હાસ્ય બિનોદા, કરત સખનસોં કૃષ્ણ પ્રમોદા. ૧

શ્રીજમુનાકે ત્રટ સબ ગાઈ, ગંધેલ ધાસ ચરત સુખપાઈ;
કુંડ તહાં મદસુદન કહાઈ, જનમન સ્વધે કિય બ્રજરાઈ. ૧૫
ઈકિદા માન તહાં પ્રભુ કીનો, સબ બ્રજ ભક્ત મનાઈ લીનો;
ભક્ત સબન ફિર બિનતી કીની, ઈતની પ્રભુ સોં માગી લીની. ૧૬
મતિ કરિયો તુમ માન આજતેં, બિરામ પઇયો પિયુ એ કાજતેં;

દાવાનલપાન

પુરન કરી પ્રભુ જન અભિલાસા, મુંજાટવિ બનહૈ તિન પાસા. ૧૭
ગોપી ગોપ વહાં સબ ગાઇ, ભૂલે ડગર સબ સુધી ન પાઇ;
રામકૃષ્ણતિહિ ઢૂંઢિ નિકાસે, તહાં આયો દાવાનલ ત્રાસે. ૧૮
તબ પ્રભુ સબસોં બોલે બેંનાં, મત ડરપો સબ મૂંદો નૈંનાં;
યોં સુનિ સબનેં મૂંદે લોચન, પિયો અનલ પ્રભુ કિય ભયમોચન. ૧૯
ફિર દેખ્યો તબ કછુહુ નાંહીં, પ્રભુપદ પરસે હિત હિયમાંહી;

ડાંગોલી

તાઢિગ **ડાંગોલી** હૈ ગામા, સખાનકી બૈઠિક તા ઠામા. ૨૦
તહાં લાલન લાઠી ભૂલે હૈં, ખેલે હોં હોરી જુ ખુલે હૈં;
આગેં માન સરોવર નામા, માન કિયો હૈ તહાં શ્રી સ્યામા. ૨૧
તહાં રમ્ય બૈઠિક શ્રી રાધા, શ્રી મહાપ્રભુ બૈઠિક સુખ સાધા;
તહાં વોંહોં બિધિ કુંજ દ્રુમ બેલી, કરત જુગલ વહાં વિધિવિધિ કેલી. ૨૨
જલબિહાર તહાં કૃષ્ણ કિયે હૈં, બ્રજભક્તન સુખ અતુલ દિયે હૈં;
કમલ કુમુદ જ્હેં રહે બિકાસા, ગહિરો બનહૈ તિનકે પાસા. ૨૩

પિપરોલી

યમુના ઝીલ તહાં અભિરામા, તાઢિગ હૈ **પિપરોલી** ગાંમા;
વહાં પિપરોલી વટ તરખાસા, કલ્પ સારસ્વત કિનહૈં રાસા. ૨૪

સુહિ લીલાકે દરસ લહે હૈં, શ્રી ગુસાંઇજી પ્રસન્ન ભયે હૈં;
સામગ્રી નિજ કરી અનૂપા, અરોગાઇ હૈ જુગલ સ્વરૂપા. ૨
માનિક સિલા મનોહર તાંહી, તાકે પાસ ઔર બન આહી;
બછ ચરાયે વહાં બનવારી, બછ ઘાટ તહાં હૈ સુખકારી. ૨
તહાં ગોપાલ ભયે મધ્યાના, બછન કરાયે હૈં જલ પાના;
હિસન કી હૈ લતા સુહાંહી, હૈં છોકરકે બ્રક્ષહુ વાંહી. ૨
શ્રી બલ મોહન સખા સિદામા, બેઠિક હૈ તહાં અતિ સુખ ધામા;
કરત સખનસોં હાસ બિનોદા, ગ્વાલ સુખદ હૈં લાલ જસોદા. ૨

લોહબન

તાકે પાસ લોહબન ધામા, કૃષ્ણ કુંડ તહાં હૈ અભિરામા;
લોહાસુરકોં વહાં પ્રભુ માર્યોં, લોહદાન હૈ વહાં દે ડાર્યોં. ૨
બ્રહ્મપુત્ર સનકાદિક નામા, કરી તપસ્યા એહી ઠામા;
કૃષ્ણકૂપ હૈ તહાં વિખ્યાતા, તહાં એકદા યશોદા માતા. ૩
અપને લાલ કરાયો સ્નાના, દિયો કરાય લોહકો દાના;
સહિત નીલ મનિ બસ્ત્ર હુ નીલા, યહે લોહ બન ગિરિધર લીલા. ૩
તા ઢિગ ગોપાલપુર હૈ ગામા, ગોચારન લીલા કરિ સ્યામા;
ભક્ત નામ વહાં ધર્યોં ગોપાલા, રાવલ ઉપબન નિકટ રસાલા. ૩
શ્રીસ્વામિનિ જહાં પ્રકટ ભયે હૈં, નનસારેમેં કિરતિ રહે હૈં;
કલાવતી ફિર સહિત કુમારી, બરસાંને નિજસદન સધારી. ૩
નંદરાયહૂ સહિત દુલારે, સબપુર લેં નંદગામ પધારે;

દોહા

શ્રીરાવલ પર્યંત બન, લીલા લલિત ગોપાલ;
પઢત સુનત સબ સુખ મિલે દયા હૂજિયેનિહાલ. ૩૪

૧૫—રાવળથી રેડા સુધીની લીલા–ચોપાઈ

તાકે ઢિગ બુઢિયાકોં એરોં તહાં કિયો પ્રભુ ચરિત અનેરો;
બેટા એકજુ તા બુઢિયાકો, બહૂ માનવતિ નામ હોં તાકો. ૧
પ્રીતિ બહુત દુહુ ગિરિધર ગોપી, મિલિ ન સકતિ મરજાદા લોપી;
બુઢિયા પૂતકો ધરિ હરિ રૂપા, તાકેં આયે નિસિ બ્રજભૂપા. ૨
બુઢિયા સોં કહેં, "સુનિરી મઇયા, હોં સોવત ચઢિ અપની સૈયા;
કછુક છેલ છલ દીસત મોંકૂં, તાતેં હોં સમુઝાવત તોંકોં. ૩
મેરો નામ મોહિ સો હોઈ, મૈયા કહેં પુકારી હે તોઈ;
મતિ ખોલિયો દ્વાર તૂં તાકું, ઇટનસોં મારિયો તું વાકું." ૪
સો કહેં ચઢિ મેરી શ્રીરંગા, ચોઢે જાય પ્યારિકે સંગા;
ધાડે કિંવાડ દે કે બૈઠિ, જારીકે ઢિગ ઇંટ સમેટી. ૫
સાંચ પૂત આયકે પુકાર્યોં, બુઢિયાને ઇંટનસો માર્યોં;
બહુ સમઝાઇ ન માની રોયો, તેં ધર માર્યો કહિ કહું સોયો. ૬
આગે બંદીગામ અનૂપા, બંદિ અનંદી દેવિ દ્વૈ રૂપા;
હુતી નંદ ધર ગોબરહારી, બહુ પ્યારે હૈં બલગિરિધારી. ૭
બિન દરસન પીવતી ન પાની, કરિ હરિ દેવિ ટેહેલરતિ જાની;
બંદિ અનંદિ કુંડ તહાં આહી, પ્રભુ બછરન જલ પ્યાયો વાંહી. ૮
ઇતની લીલા હૈ ઇહ ઠામા, તાકે આગેં રેડા ગામા;
શ્રીબલદેવજિ વહાં બિરાજે, ચાર કોસ ગોકુલ તેં ભ્રાજે. ૯
ભાવ સહિત કોઈ કરે પ્રનામા, પુરન કરત તિનકે મન કામા;
શ્રીગોકુલેશ હેં પધરાયે, માખન મિસરી ભોગ ધરાયે. ૧૦
સખડી અનસખડી બહુ શાકા, અરોગાયે હંડા દુધપાકા;
શ્રી બલદેવ બગીચી આંહી, રેવતીજી સહ બિહરત વાંહી. ૧૧

તહાં બલભદ્ર કુંડ હૈ નિકટે, જહાં તેં શ્રી બલદેવજિ પ્રકટે;
કુંડ રૈતુકા હૈ પુનિ વાંહી, ઇતની લીલા યહ થલ માંહી. ૧૨

દોહા

રાવલતેં રેડાહિ લગ, ઈતની લીલા કૃષ્ણ;
દયારામ ચિંતનકરે, પુરન હોય મન ત્રષ્ણ. ૧૩

૧૬—ગોકુલલીલા–ચોપાઈ

તાકે પાસ હથોરા ગામા, હે નંદરાય અથાંઇ ઠામા;
બડકે ગોપ નંદ ઉપનંદા, વહાં બૈઠતહૈ મિલિ સબ બ્રંદા. ૧
ચરચા બાત કરત હૈં બ્રજકી, અપનિ અપની સબે સમજકી;
ખેલત બલમોહન દુહુ ભાઇ, બૈઠે નંદ ગોદિમેં આઇ. ૨
પરમ પ્રીતિ મુખ ચૂંબન કરતે, મેવા મિઠાઈ દુહુકર ધરતે;
જો માંગતે સુ દેતે તબહી, ધન્ય ગોપ સબ કહતેં જબહી. ૩
નંદ બાબા ધનિ યશોદા માકે, ઐસે પુત્રપ્રકટ ભયે જાકે;
ચિંતાહુરણ ઘાટ તા આગે, ચિંતત ચિંતા સબ બિધિ ભાગે. ૪
તહાં બ્રજ ભક્તનકી સબ ચિંતા, હરન કરી હૈ રાધાકંતા;

મૃત્તિકાભક્ષણ લીલા

નિકટ ઘાટ બ્રહ્માંડ કહાઇ, તહાં મ્રદા મોહન હૈં ખાઇ. ૫
સો સબ સખન સહિત બલ ભૈયા, કહેં જાય શ્રી યશોદા મૈયા;
કૃષ્ણ તિહારે મ્રતિકા ખાઈ, લેં લકુટી સુનિ સુત ઢિગ આઇ. ૬
ક્યોં તેં મ્રદા ખાઇ રે લાલા, નહિ, ક્યોં કહત, દાઉ સબ ગ્વાલા;
તબ બિકાસિ હરિ બદન દિખાયો, દેખત માતા અચરજ પાયો. ૭

અખિલ બિશ્વકી રચના જેતી, તનક બદનમેં દેખી તેતી;

મહાબન

સભય નૈંન મૂંદે તબ મૈયા, મોં મતિ ભ્રમિત ભઇ કછુ દૈયા. ૮
શ્રીનંદરાય ગામ તા પાસા, મહાબન જગમેં નામ પ્રકાસા;
ઠોર તહાં બછ ગોપ સમેતી, યશોમતિ સખન ભલામનિ દેતી. ૯
મોર લલા નીકે લે જૈયો, છુધિત હોય સામગ્રિ ખવૈયો;
ફિર પાછેં નીકે લે અઇયો, ઇચ્છા ભોજન દેઉંગી ખઇયો. ૧૦
યોં કહિ બન સામગ્રી માઇ, પ્રિય સખાન દેતી બંધાઇ;
ઠોર સુનંદ દંતધાવનકો, વહાં લખિ પેંડો પ્રભુ આવનકો. ૧૧
નીચે ગોપ હવેલી ખાસા, શકટ ત્રનાભ્રત ખાડ હૈ પાસા;
ઢિગ નંદ સિંહપોરિ દરસન હૈ, ભીતરશ્રી નંદરાય ભવન હૈ. ૧૨
તહાં હૈ દધીમથનકી ઠોરા, છઠી પૂજન થલ હૈ ઔરા;
બ્રજભક્તન હાથનકે વાંહી, ઐંપનકે થાપેહૂ આંહી. ૧૩
તહાંશ્રી યશોદા કરિ દધિમંથન, દીનો મદન મોહનકોં માખન;
પ્રભુ પલનાકી ઠોર હૈ પાસા, અસિ ખંભા હૈ નંદ અવાસા. ૧૪
સ્યામ મંદિર તાકે ઢિગ આંહી, હરિકો નાલ છિદન કિય વાંહી;
તાકે સમીપહૈ નંદ કૂપા, વહાં સહીત બ્રજ જુવતી જૂપા. ૧૫
યશોદાજિ સુતકોં લે ગોદા, પૂજ્યો હૈ વે કૂપ પ્રમોદા;
તા ઢિગ યમલાર્જુનકી ઠોરા, તહાં ચરિત્ર યહ નંદ કિશોરા. ૧૬
દામોદર લીલા જબ કીની, તબ હરિ દાસ આપને ચીન્હી;
ઉખલ બ્રક્ષ લગાય લિયોહૈ, નલ કૂબર ઉદ્ધાર કિયોહૈ. ૧૭
ઢિગ મંદિર મથુરેશ અનૂપા, નંદરાય ઘર સેવ્ય સ્વરૂપા;
વહાંશ્રી દ્વારિકેશજી મંદિર, ઢિગ મહા મલ્લરાયજી સુંદીર. ૧૮

તાતર ખાઢ આહિ પૂતના, હનિ પૂતના કમલલોચના;
તા સમીપશ્રી નંદરાયકો, હૈ અતિ સુંદિર ખરક ગાયકો. ૧૯
ગોબર કે ટીલે હૈં વાંહી, તાસમીપ રમનસ્થલ આંહી;
સો નંદરાય ભુવન કો અંગન, તહાં હરિ હલધર લીલા રિંગન. ૨૦
ગોપિ રમન વહાં કિય બ્રજ પ્યારે, રમનસ્થલ વહાં ન્યારે ન્યારે;
રમનઘાટ હૈ તિન કે પાસા, સભક્ત વહાં જલ વિહાર ખાસા. ૨૧
ગોપ કૂપ હૈ તિન કે પાસા, તાકો મહિમા બડો પ્રકાસા;
સોમવતી માવસદિન આવે, દિવ્ય દેહ પાવે જો નહાવે. ૨૨
નારદ ટીલા હૈ તાપાસા, નાર્દ તપસ્યા કરિ ખટમાસા;
ઢિગ ટીલો ઔર તા ઢિકાના, ગોબિંદ સ્વામિ કરતે ગાના. ૨૩
ઘાટ કોઇલા તાકે પરે હૈ, દહન પૂતના જહાં કરે હૈ;
ચંદન બાસ ઉઠી તા તનતેં, સંશય ઉપજ્યો સબકે મનતેં. ૨૪
તબ કો કહી કૃષ્ણ મુખ લાગ્યો, તાકો પ્રભાવ સુનિ શક ભાગ્યો;
ભયે કોયલા બકિ જુ જરાઇ, સો બહિ લગે કિનારે જાઇ. ૨૫
તાતેં ભયો કોયલા નામા, ઔર હેતુ ઇક કહે અભિરામા;
જબ બસુદેવ કૃષ્ણ પધરાયે, અર્ધ નિશા યમુના બિચ આયૈ. ૨૬
નાસા લૌં જલ આયો જબહી, પોકારેં વસુદેવજિ તબહી;
નહિં ચિંતા કછુ હમ વ્હૈં જાઇ, યા બાલક કોઇ લ્યો ઉઠાઇ. ૨૭
પદ પરસી મગ દિય મહારાની, યાતેં હુ નામ કોયલા જાની;
તહાં શ્રી બલ્લભ ઘાટ અનૂપા, વહાં નિતિ પ્રતિ શ્રી ગોકુલભૂપા. ૨૮
સંધ્યાવંદન કરિ તા ઠામા, તાકે પાસ ગાંધીપુર ગામા;
તામેં શ્રી ગોકુલેશ સ્વામી, બ્રજ જન બલ્લભ અંતર યામી. ૨૯

એક બરસમેં ચૌંપ ચબેરી, કરતે મંડલિ ગ્વાલન કેરી;
તિન સમીપ ઉતરેશ્વર ઘાટા, ઉતરે વસુદેવજિ યહ બાટા. ૩૦
પ્રભુ બ્રજમેં પધરાવત ભયે, માયા લૈં મથુરાં જબ ગયે;
ઢિગ હૈ ઉત્તરેશ્વર મહાદેવા, ગોકુલેશ્વર કરિ હરિકી સેવા. ૩૧
શ્રી ગોકુલેસ બાગ હૈ પાસા, તહાં બાજનો ટીલા ખાસા;
તહાં દેવતા હરખત આયે, આનકદુંદુંભિ વાદ્ય બજાયે. ૩૨
શ્રીજીકી સબ સુર સ્તુતિ કીની, ફૂલનકી બરખા કરિ દીની;
ઘાટ યશોદા ઢિગ લેહુ જાની, ધોવતિ રાની રઈ મથાની. ૩૩
પ્રભુકે લીને શ્રી યશોમતી, વહાંતેં યમુના જલ ભરિ જતી;
સો કરિ શ્રી નવનીતપ્રિય પાના, વહાં ખેલતે બાલ ભગવાના. ૩૪
ઢિગ શ્રી બિઠ્ઠલનાથ મંદિર હૈ, મંદિર માધોંરાય સુંદરિ હૈ;
અરૂ મંદિરશ્રી મદન મુહનકોં, સો સ્વરૂપ પ્રાચીન બહુ દીનકો. ૩૫
મંદિરશ્રી કલ્યાનરાય વહાં, શ્રી ગોકુલનાથજી સદન જહાં;
શ્રી ગોકુલેશ બેઠિક વાંહી, સિંહપોરિ રત્ન ચૌક આંહી. ૩૬
રત્નજડિત ભૂષન બહુ માતા, પહિરાયે હૈં પ્રભુ સુખદાતા;
તા ઢિગ કરનબેધકો કૂપા, વહાં મુનિ] ગર્ગાંચાર્ય અનૂપા. ૩૭
નામકરન હરિ હલધર કીનેં, કરન છેદ દુહુ વહાં કરિ લીને;
વંસ પોરિ તિન સમિપ કહાઈ, પ્રથમ બેનુ તહાં કૃષ્ણ બજાઈ. ૩૮

વલ્લભકુલનાં મંદિરો

તહાંતેં શ્રી નવનીતપ્રિય મંદિર, શ્રી ગોસ્વામી બેઠિક સુંદિર;
શ્રી રઘુનાથજી બેઠિક વાંહી, શ્રી ગોકુલેંદુ મંદિર જાંહી. ૩૯
શ્રી દ્વારિકેશ મંદિર પાસા, બેઠિક શ્રી મહાપ્રભૂ બિલાસા;
મહાપ્રભુ શ્રીનવનીતપ્રિય લલના, વાંહી પ્રથમ ઝુલાયે પલના. ૪૦

જનમાષ્ટમિ ઉત્સવ દધિકાદૌં, દેવીજન સુખ લૂટયૌં ભાદૌં;
શ્રીગોસ્વામી બૈઠિક આંહી, સંધ્યાવંદન કરતે વાંહી. ૪૧
જહાં સદા હરિ ચરચા કિરતન, તહાં બ્રહ્મ છોકરકે દરસન;

બ્રહ્મસંબંધની કથા

જહાં બૈઠિક શ્રીબલ્લભબરકી, જગદુદ્ધારક કરૂનાકરકી. ૪૨
શ્રાવન સુદિ એકાદસિ વાંહી, અર્ધ નિસા શ્રીજી પ્રભુ પાહી;
પ્રકટ પ્રધારે ટિપકી ચીન્હી, બ્રહ્મસંબંધકી આજ્ઞા દીની. ૪૩
મહાપ્રભુ મિસરી ભોગ ધરાયે, સિદ્ધપવિત્રા પ્રભુ પહિરાયે;
ઓઢાયો ઊપરના મહાપ્રીતિ, પુષ્ટીપંથ પ્રગટયો ઈહ રીતિ. ૪૪
ગોવિંદ ઘાટ જહાં લેહુ જાની, તહાં બ્રજ ભક્ત રૂ શ્રી મહારાની;
નિત્ય સમાજ હોત તિહિ ઠારા, નિતિપ્રતિ તહાં શ્રી કૃષ્ણ વિહારા. ૪૫
શ્રી ઠકુરાનિ ઘાટ તહાં સુંદર, સંધ્યાવંદન શ્રી બિઠ્ઠલવર;
તહાં બિલાસ નિતિ જુગલ સુરૂપા, શ્રી યમુના શ્રંગાર અનુપા. ૪૬
નિતિ ધરાવતે શ્રી ગોસ્વામી, શ્રીમથુરેશ મંદિર ઢિગ નામી;
અઠખંભા ઘાટ હુ તાપાસા, તહાં નિત્ય શ્રી કૃપા નિવાસા. ૪૭
કરાવતે ગોબછ જલ પાના, ઠોર નિકટ પૈયા ચૌગાના;
સખનસંગ વહાં ખેલૈં આહી, છોટે રથ દોરાયે વાંહી. ૪૮
તહાં ગોપીજન લિયે ખિલોના, ખિલાયે ભક્તવત્સલ ભગવાના;
ખરિક તહાં નંદરાઈ ગાઈ કો, દોહનકોં કત દોહુ ભાઈ કો. ૪૯
ગાય ગોપ ગોપીનકું વાંહી, દેતે સુખ પ્રભુ ગનના નાંહી;
યહુ પરિક્રમા શ્રી ગોકુલકી, લીલા અકલ અલૌકિક સ્થલકી. ૫૦

મથુરા પુનરાગમન

પાછેં શ્રી મધુપુરીમેં જઈએ, રૂચિ બિશ્રાંત ઘાટમેં નહીએ;
ભોગ શ્રી મહાપ્રભુ બૈઠિક ધરિયે, આજ્ઞા માગિ દંડવત કરિયે. ૫૧
જોરિ હાથ દ્વિજ દછના દીજે, યથા શક્તિ બ્રહ્મ ભોજ કીજે;
ઔર સુકારજ કરીયે પાછે, યહ શ્રી બ્રજ પરિક્રમ કથિ આછે. ૫૨

દોહા

ઉપસંહાર

બન યાત્રા બ્રજ પરિક્રમા, બરનન કરિ પદબંધ;
શ્રીગુરૂ ગિરિધરલાલકી, કરૂના દ્દષ્ટિસંબંધ. ૧
જો ગાવે સીખે સુને, મનન કરે મન માંહિ;
પુરન કામ શ્રી કૃષ્ણકી, પ્રેમભક્તિ હિય છાંહિ. ૨
મિટે પાપ સંતાપ સબ, અખંડ મન ઉલ્હાસ;
રતિ ગતિ મતિ ઉત્તમ સદા, પાવે શ્રીબ્રજબાસ. ૩
ગુજરદેશ શ્રીનર્મદા, પુલિન ચંડિપુર બાસ;
દ્વિજ નાગર સાઠોદરે, દયારામ હરિદાસ. ૪
દીક્ષા વૈષ્ણવ બલ્લભી, રચ્યો પવિત્ર ચરિત્ર;
ગ્રંથનામ બ્રજબિલાસામૃત સુનુ હરિજનમિત્ર. ૫
(સં. ૧૮૮૨) શક અષ્ટાદશ બીહાસીયા, પંચમિ શુક્લ કુંઆર;*
પુરન ગ્રંથ તાદિન ભયો, ભ્રગુપુર રચના સાર. ૬

ઇતિશ્રી બ્રજબિલાસામૃત ગ્રંથ કવિ દયારામકૃત સંપૂર્ણ ॥ શ્રીરસ્તુ ॥
કલ્યાણમસ્તુ ॥ શ્રીકૃષ્ણકૃપાસ્તુ ॥

---

* કુંઆર=અશ્વિન માસ.

श्रीकृष्णाय नमः

॥ અથ શ્રીવનયાત્રા ॥

(શ્રીવ્રજ ચોરાસી કોસની પરિક્રમાનું ધોળ)

" ચાલો વનયાત્રાનાં સુખ લઇયેરે. " ટેક.

પ્રથમ શ્રીવલ્લભપ્રભુજીને જાણું રે, શ્રીગુરુદેવનાં ચરણ ચિત્ત આંણુ રે;
વ્રજભૂમિનાં ચરિત્ર વખાણું, ચાલો વનયાત્રાનાં સુખ લઇયે રે. ૧
શ્રીગુસાંઇજીયે કીધો વિચાર રે, વનયાત્રા કરવી નિરધાર રે;
છે વ્રજભૂમિની લીલા અપાર, ચાલો૦ ૨
શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ પરમ દયાલ રે, સેન આરતી કરી તતકાલ રે;
સાથે લીધા શ્રીવલ્લભલાલ, ચાલો૦ ૩
સંવત સોલસેંની સાલ રે, ભાદરવા વદી દ્વાદશી સાર રે;
વહાલો ઉતર્યા શ્રીજમુનાજી પાર, ચાલો૦ ૪
પધાર્યા શ્રીવિઠ્ઠલનાથ રે, ચાલ્યો રસિક વૈષ્ણવનો સાથ રે;
સૌને મસ્તક ધરિયા છે હાથ, ચાલો૦ ૫
ત્યાંથી આવ્યા છે શ્રીમથુરાજી માંહ્ય રે, હાથજોડ કરી છે ત્યાંહે રે;
વિશ્રામ ઘાટ શ્રીયમુનાજી ન્હાયા. ચાલો૦ ૬
શ્રીવલ્લભપ્રભુજીની બેઠક છે ત્યાંહે રે, દરસન કરીને ત્યાં ભોગ ધરાય રે; પછી પરિક્રમા કરવાને જાયે. ચાલો૦ ૭
ત્યાંથી સતધરા માંહે જઇયે રે, બીજા અનેક ધામ સર્વે કહિયે રે;
કૂપ સપ્તસાગર કૃષ્ણકૂપ લહિયે. ચાલો૦ ૮
ત્યાંથી મધુવન જઇને રહિયેરે, ત્યાં મહાપ્રભુજીની બેઠક કહિયે રે;
ભોગ ધરીને તાલબન જઇયે રે. ચાલો૦ ૯
કમોદવનનાં દરશન કરિને રે, ગ્વાલમંડલી કરીને છાક ધરિયે રે;
શ્રી મહાપ્રભુજીની બેઠક અનુસરિયે. ચાલો૦ ૧૦

સાંતન વનમાં સાન્તન કુણ્ડ નાહ્યા રે, ત્યાં પ્રભુ સાત વરસનાં આવ્યા રે; ત્યાં તો સતુવાનાં ભોગ ધરાવ્યા. ચાલો૦ ૧૧
બહુલાવનમાં પધાર્યા પ્રભુ આપ રે, ત્યાં થયો ગાય સિંહનો મેળાપ રે; કૃષ્ણકુણ્ડ ન્હાઇને ટાળ્યા તાપ. ચાલો૦ ૧૨
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકનું છે ધામ રે, ત્યાં બહુલા ગાયનો છે ઠામ રે; દરશન કરતાં પૂર્ણ કરે કામ. ચાલો૦ ૧૩
ત્યાંથી જિખિન ગામમાં જઇયે રે, શ્રીબલદેવજીનાં દરશન કરીયે રે; રેણુકુણ્ડ બલભદ્રકુણ્ડ ન્હાઇએ. ચાલો૦ ૧૪
શ્રીકુણ્ડ ન્હાઇને પાવન થઈયે રે, રાધાકૃષ્ણકુંડ જઈ નાહીયે રે;
શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલની બેઠક ચિત્ત લઈયે. ચાલો૦ ૧૫
રાજ કદમ્બ મુકટ દરશન કરીયાંરે, ચવર કૃષ્ણવટ જોઈ મન હરિયાં રે; ત્યાં કૃષ્ણ કૂપ જળ ભરિયાં. ચાલો૦ ૧૬
ત્યાં પાંચ પાંડવનાં છે ઝાડ રે, છઠ્ઠા વૃક્ષ નારાયણ અવતાર રે;
ત્યાં વેણુનાદ કર્યો છે સાર. ચાલો૦ ૧૭
શ્રીમહાપ્રભુની બેઠક ચિત્ત ધરિયે રે, ત્યાં ભોગ ધરીને અનુસરિયે રે; ત્યાંથી શ્રીજીના દરશન કરિયે. ચાલો૦ ૧૮
નારદકુંડ કુસમોખર વન્ન રે, ત્યાં રત્નસિંહાસન ધન્ય રે;
ત્યાં ઉદ્ધવજી થયા છે પ્રસન્ન. ચાલો૦ ૧૯
ત્યાંથી માનસી ગંગા જઈ નહીયે રે, મોટા ચકતીરથ ત્યાં કહિયે રે;
ત્યાં મહાપ્રભુજીની બેઠકે જઇયે. ચાલો૦ ૨૦
ત્યાંહાં બ્રહ્મકુંડનાં સ્નાન રે, દાન ઘાટી લિધાં પ્રભુદાન રે;
વ્રજયુવતિનાં રાખ્યાં છે માન રે. ચાલો૦ ૨૧
ત્યાંથી ચાર કુંડ તે કહિયે રે, રણમોચન પાપમોચન નહીયે રે;
ધર્મરોચન ગોરોચન જઇએ. ચાલો૦ ૨૨
લીધી જમુનાવતાની વાટ રે, ત્યાં શ્રીજમુનાજીનો ઘાટ રે;
અડીંગમાં દાન લઇને ફોડ્યાં માટ. ચાલો૦ ૨૩

ત્યાંથી ગામ પરાસોલી જઇયે રે, ચંદ્રકૂપ વડ ત્યાં કહિયે રે;
ત્યાંહાં ચંદસરોવર નહીયે. ચાલો૦ ૨૪
ત્યાં બ્રહ્મરજની કરીને કીધો રાસ રે, વ્રજભક્તની પૂરી છે
આસ રે; ખટમાસની કીધી છે રાત. ચાલો૦ ૨૫
ત્યાં બેઠક શ્રીવલ્લભ વિઠુલવરની રે, ત્યાં સામિગ્રી ભોગ ધરવી રે;
ત્યાં સેવા કરોં ફૂલગરની. ચાલો૦ ૨૬
સંકર્ષણ ગંધર્વ કુંડ નહીયે રે, શ્રીબલદેવજીનાં દરસને જઇયે રે;
અન્યોરમાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠક કહિયે. ચાલો૦ ૨૭
ત્યાંથી ચાલી ગોવિંદકુંડ નહીયે રે, ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠક દરશન
કરિયે રે; ત્યાં તો જન્મતણાં દુઃખ ખોઇયે. ચાલો૦ ૨૮
શ્રીજીના હસ્તાક્ષરનાં છે ચિહ્ન રે, ત્યાં મુકુટ ટોપીનાં દરશન રે;
ત્યાં ચતુરા નાગાના છે વન. ચાલો૦ ૨૯
અપ્સરાકુંડ થઈ શ્યામ ઢાક જઈયે રે, ત્યાં શ્રીજી ચરાવે છે ગાય રે;
ત્યાં સુગંધી શિલા કહેવાયે. ચાલો૦ ૩૦
સિંહાસન ધરિયાં બહુમન ભાવે રે, ત્યાં પાઘનાં પેચ ધરાવે રે;
પ્રભુ નવ કાંકરી રમ્યા તે સુહાવે. ચાલો૦ ૩૧
સુરભી ગાય તણાં ખૂર નિરખોં રે, ઐરાવત હાથીના પગ
પરખો રે; શ્રીજીનાં ચરણ ચિહ્ન જોઈ હરખો. ચાલો૦ ૩૨
સિંદૂરી સિલાએ સિંદૂર થાયે રે, શ્રીપ્રિયાજીની માંગ ભરાયે રે;
ત્યાં આજની વાજની શિલા કહેવાયે. ચાલો૦ ૩૩
પૂંછરી થઇને સુરભી કુણ્ડ નહીયે રે, ત્યાં રામદાસજીની ગુફા
કહિયે રે; ગોવિંદ સ્વામીની કદમ ખંડિ જઇયે. ચાલો૦ ૩૪
શ્રીગોવર્ધનપૂજા કરવાનું છે ઠામ રે, શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક
સુખધામ રે; ત્યાં ગોપાલપુર છે ગામ. ચાલો૦ ૩૫
ત્યાં છે સાત મંદિર તે કહિયે રે, શ્રીગુસાંઈજીની બેઠક જઇયે રે;
એ તો નયને નીરખી સુખ પઇયે. ચાલો૦ ૩૬

શ્રીગિરરાજની પૂજા કરવી રે, ત્યાં સામગ્રી ભોગ ધરવી રે;
સુન્દર શિલા જોઇને અનુસરવી. ચાલો૦ ૩૭
દંડવતી શિલાએ દંડવત કરીએ રે, ત્યાં રુદ્રકુંડ જઇ જોઇયે રે;
ઢાક ચોગાનમાં ચિત્ત દઇએ. ચાલો૦ ૩૮
ત્યાંથી જાનઅજાન વૃક્ષ જઇયે રે, ત્યાં વૃજભક્તે પૂછ્યું તે કહિયે રે;
ત્યાંથી પ્રભુજી પધાર્યા તે સુખ લઇયે. ચાલો૦ ૩૯
ગુલાલ કુંડમાં ગુલાલ બહુ વરસે રે, તે જોઇ મનડું હરખે રે;
શ્રી મહાપ્રભુની બેઠક સુખ દરસે. ચાલો૦ ૪૦
વિલછૂકુંડ કહિયે શુભ છે નામ રે, કદમખંડી ગાંઠચોલી છે ગામ રે;
એ શ્રી ગોવર્દ્ધનનાં સરવે છે ધામ. ચાલો૦ ૪૧
પરમદારા કૃષ્ણકુણ્ડ ધામ રે, ત્યાં શ્રીદામા સખાનું છે ગામ રે;
ત્યાં પ્રભુ છાક આરોગ્યા પુરી હામ. ચાલો૦ ૪૨
બદ્રીકુંડ આદિ બદ્રી ધામ રે, નારાયણ લીલાનું છે ઠામ રે;
અલકગંગા નદીનું છે નામ. ચાલો૦ ૪૩
નવનીતનાં પર્વત રસખાણ રે, ઇન્દ્રોલીમાં ગાય ચોરી ઇન્દ્રે
જાણો રે; ઇન્દ્રકુંડ કૂપ ત્યાં વખાણો. ચાલો૦ ૪૪
કામવનની પરિક્રમા કહિયે રે, ત્યાં વિમલ કુંડમાં નહીયે રે;
લુક લુક આંખ મિચામની જઇએ. ચાલો૦ ૪૫
ચરણ પહાડી ચરણ પ્રભુ ધરિયા રે, વ્રજભક્તને ચકિત કરિયા રે;
છાક આરોગ્યા હરખ મન ધરિયા. ચાલો૦ ૪૬
નંદ વટમાં પ્રભુજી બેઠા રે, સુરભી કુણ્ડમાં ન્હાવા પેઠા રે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠકે જઈ ભેટયા. ચાલો૦ ૪૭
ત્યાંથી ખિસલની શિલાપર આવ્યા રે, વ્યોમાસુરની ગુફા ત્યાં
જાવા રે; દૈત્ય મારીને ગાય ગોપ લાવ્યા. ચાલો૦ ૪૮
ભોજનથાલીએ ભોજન કીધાં રે, સખા મંડલીમાં બહુ સુખ
દીધાં રે; માનસી કુંડમાં આચમન લીધાં. ચાલો૦ ૪૯

હવે ગામ કહિયે કુનવારો રે, ત્યાં પ્રભુ આરોગ્યા કુંડવારો રે;
વ્રજભકતોનાં કારજ સાર્યાં. ચાલો૦ ૫૦
કદમખંડી સુનહરાની સારી રે, ત્યાં રાસ રમ્યાં ગિરધારી રે.
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક સુખકારી. ચાલો૦ ૫૧
ચિત્રવિચિત્ર શિલા શુભ ધામ રે,ત્યાં બલદેવજીનો ઉંચો ગામ રે;
ત્યાં રાસ રમ્યા બલરામ. ચાલો૦ ૫૨
ત્યાંહાં દેહકુંડનાં સ્નાન રે, ત્યાંહાં સુવર્ણ કેરાં દાન રે;
દ્વિજજનના કર્યાં સન્માન. ચાલો૦ ૫૩
હવે ત્યાંથી જઇયે બરસાને રે, કરો ભાનોખરનાં સ્નાન રે;
ત્યાં રાજ કરે ભ્રભુખાન. ચાલો૦ ૫૪
શ્રી રાધાજી રૂપનિધાન રે, તેઉની અષ્ટ સખી છે સુજાન રે;
તે તો બહુ વિધનાં કરે ગાન. ચાલો૦ ૫૫
ત્યાંથી નોવારી ચોવારી જઇએ રે, ત્યાં રત્નકુણ્ડ દોહની કુણ્ડ
કહિયે રે; વળી મોહની કુંડ ત્યાં લહિયે. ચાલો૦ ૫૬
માનગઢમાં તે માન મનાવ્યાં રે, દાનગઢમાં તે દાન ચુકાવ્યાં રે;
દધિને માટે નૃત્ય કરાવ્યાં. ચાલો૦ ૫૭
ગેહેવરવન સાંકડી ખોર આવ્યારે, ત્યાંથી પ્રભુજી વનમાં સિધાવ્યા
રે; શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકે મન ભાવ્યા. ચાલો૦ ૫૮
વિલાસગઢમાં વિલાસ રાસ કરિયા રે, મોર કુટીમાં મોરરૂપ
ધરિયા રે; નૃત્ય કરી શ્રીરાધાનાં મન હરિયાં. ચાલો૦ ૫૯
ત્યાંથી પીરી પોખર ચાલો રે, જઇને સંકેત વનને નિહારો રે;
શ્રી મહાપ્રભુજીની બેઠકમાં ચાલો. ચાલો૦ ૬૦
ત્યાંથી સંકેત વનમાં પધાર્યા રે, પ્રેમ સરોવરે પ્રેમ વધાર્યા રે;
વ્રજભક્તનાં કારજ સાર્યાં. ચાલો૦ ૬૧
ત્યાં શ્રીગુસાંઈજીની બેઠક છાજે રે, શ્રીમહાપ્રભૂની બેઠક ત્યાં
બિરાજે રે; કૃષ્ણકુણ્ડ કદમખંડીમાં ગાજે. ચાલો૦ ૬૨

ત્યાં શ્રીચન્દ્રાવલીજીની કુંજ રે, ત્યાં ચન્દ્રાવલી છે કુંડ રે;
બેઠક શ્રીગુસાંઈજીની રસપુંજ. ચાલો૦ ૬૩
લલિતા વિશાખાના કુણ્ડ જોઇએ રે, તેઉની કુંજ જોઇને
મન મોહે રે; પૂરનમાસી જોઈ સુખ હોય. ચાલો૦ ૬૪
ત્યાં શ્રી યસોદાજીને મંદિર જાવું રે, ત્યાં શ્રીપ્રભુજીને જોઈ
આવું રે; ત્યાં પ્રભુજીએ જોયા છે દાઉ. ચાલો૦ ૬૫
ચાલ્યા મધુસૂદન કુણ્ડની વાટે રે, ત્યાં મહી વલોવ્યાનાં છે માટ રે;
ત્યાં છે ચરણ પહાડીનો ઘાટ. ચાલો૦ ૬૬
ત્યાં પાનસરોવર આવ્યા રે,ત્યાં ગાયવાછડાને જલ પિવરાવ્યાં રે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠકમાં સિધાવ્યા. ચાલો૦ ૬૭
છોંકર કદમવૃક્ષસ્થલ લીલા રે,ત્યાં ગાયવાછડાં બાંધવાના ખીલા રે,
જઇને મોતીકુંડમાં ઝીલ્યા. ચાલો૦ ૬૮
ગાયોને મોતીની માળા પહેરાવી રે,તે તો પ્રભુજીને મન ભાવી રે;
ત્યાંથી ટેર કદમ પર આવી. ચાલો૦ ૬૯
વિલાસ વટની લીલા સુખકારી રે, વેણી ગુંથી શ્રીકુંજવિહારી રે;
ત્યાં કુંડલવનની છબિ છે ભારી. ચાલો૦ ૭૦
ત્યાં શ્રીનન્દજશોદાજી નિરખો રે, બલિરામકૃષ્ણ જોઈ હરખો રે;
નન્દગામની લીલા પરખો રે. ચાલો૦ ૭૧
આગળ આવ્યા કરહલા ગામ રે, તે તો ઉપવન કહિયે નામ રે;
ત્યાં કૃષ્ણકુણ્ડ છે ધામ. ચાલો૦ ૭૨
ત્યાં કરી રાસલીલા નિરધારી રે, ત્યાં કદમખંડી બહુ ભારી રે;
શ્રીમહાપ્રભૂની બેઠક પરનારી. ચાલો૦ ૭૩
ત્યાંથી આંજન ગામમાં રહીએ રે, આંજનોખરમાં જઈ ન્હૈયે રે;
અંજનકુણ્ડ વિહારસુખ લઈએ. ચાલો૦ ૭૪
તેની પાસે પિસાયો ગામ રે,ત્યાં જલ આરોગ્યા પૂરણકામ રે;
ગોપીજને કર્યો વિસરામ. ચાલો૦ ૭૫

આગલ કહિયે ખિદરવન ગામ રે, ત્યાં ગાયો ખદેડી સુન્દર
શ્યામ રે; ત્યાં માર્યો બકાસુર ઠામ. ચાલો૦ ૭૬
ત્યાંથી પરાસોલી કુંજમાં જઇએ રે, કોકીલાવન કૃષ્ણકુંડ કહિયે રે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભૂજીની બેઠકમાં રહિયે. ચાલો૦ ૭૭
ત્યાં ચાલી કેટાવન જઇએ રે, તેની પાસે જાવક વન કહિયે રે;
આગળ જાવક વટ જોઇ લહિયે. ચાલો૦ ૭૮
કોકિલા કુણ્ડનાં જલ હુલ્યાં રે, ત્યાં કમળકુમુદિની ફૂલ્યાં રે;
ત્યાં અનેક ભ્રમર રસ ભૂલ્યા. ચાલો૦ ૭૯
ત્યાં છોટી બઠેન છે સારી રે, આગળ જઇ જુઓ ચરણ પહાડી રે;
તેને ગોવર્ધન પ્રભુ ધારી. ચાલો૦ ૮૦
ચરણકુણ્ડ ચરણગંગા જોયાં રે, ત્યાં પ્રભુ પોતે દહીં વલોવ્યાં રે;
ત્યાં માખન કાઢીને આરોગ્યા. ચાલો૦ ૮૧
દધિગ્રામને દધિકુણ્ડ કહિયે રે, જઇને સીતલકુણ્ડમાં ન્હેયે રે;
શ્રીમહાપ્રભૂની બેઠકે દર્શન પૈયે. ચાલો૦ ૮૨
ત્યાંથી કોટવનમાં આવ્યા રે, સૂરજકુંડ જોઇને મન ભાવ્યા રે;
ત્યાં જસોદાજીને રાસ દેખાડયા રે. ચાલો૦ ૮૩
શેષશાઈમાં ક્ષીરસાગર ભરિયા રે, ત્યાં શેષજીની શજ્યા
કરીયા રે; લક્ષ્મીનારાયણનાં રૂપ ધરિયાં રે. ચાલો૦ ૮૪
પ્રભુજી બલભદ્ર સાથે આવ્યા રે, શ્રીજમુનાજી પુલિન
સિધાર્યા રે; બત્રીસ વાર જમુનાજીમાં ન્હાયા. ચાલો૦ ૮૫
ત્યાંથી લાલબાગમાં પધાર્યા રે, ત્યાં વ્રજભક્તે શ્રીંગાર કરાવ્યા રે;
લાલ વસ્ત્ર ભૂષણ પહેરાવ્યા. ચાલો૦ ૮૬
ત્યાંથી ચીરઘાટમાંહે આવ્યા રે, ત્યાં વ્રજભક્તે સેહેરા ધરાવ્યા રે;
ખેલનવનમાં ખેલ કરાવ્યા. ચાલો૦ ૮૭
ખેલ કરીને આરતી કરાવી રે, ત્યાંથી રામઘાટ પર આવ્યા રે;
શ્રીબલદેવજીયે રાસ રચાવ્યા. ચાલો૦ ૮૮

રાસ મૂકી હલ મૂસલ લાવ્યા રે, શ્રીજમુનાજી વાંકાં ચલાવ્યાં રે;
ત્યાં ઉલટાં નીર વહાવ્યાં. ચાલો૦ ૮૯
ભૂષણ વન નીવારન વન આવ્યા રે, ગુંજાવનથી અક્ષય વટ
આવ્યા રે; ત્યાં ગોપી કુંડમાં ન્હાયા. ચાલો ૯૦
તપોવનમાં વિરહ બહુ ધરિયા રે, આંસૂ નેત્રમાં નીરજ
ભરિયા રે; તતકાલ નિવારણ કરીયાં. ચાલો૦ ૯૧
ગોપીઘાટ સ્નાન જ કરિયાં રે, ચીર ઘાટે ચીર પ્રભુ હરિયાં રે;
શ્રી મહાપ્રભુની બેઠક પરવરિયાં. ચાલો૦ ૯૨
નંદ ઘાટથી વછવન લીલા રે, ત્યાં રાસ રમણ પ્રભુ ખેલ્યા રે,
શ્રીમહાપ્રભુની બેઠકે રંગ રેલ્યા. ચાલો૦ ૯૩
ત્યાંથી શ્રીવૃન્દાવન જઇએ રે, તહાં કાલીમર્દન કહિયે રે;
કદમવૃક્ષ કાલી ઘાટ લહિયે. ચાલો૦ ૯૪
સેવાકુંજ સિંગારબટ આવ્યા રે, ત્યાં શ્યામ વેદ મુરલીમાં
પ્રભુ ગાયા રે; બાંસ વૃક્ષ ઝડ્યા સુખ પાયા. ચાલો૦ ૯૫
ત્યાંથી કેશીઘાટ પર જઇએ રે, ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજી બિરાજ્યા
તે કહિયે રે, ત્યાં શ્રીભાગવતનાં સુખ લઇએ રે. ચાલો૦ ૯૬
આગલ ધીરસમીરઘાટ જઇએ રે, ત્યાંથી બંસીવટમાં આવ્યા રે;
જોઈ રાસ લીલા મન ભાવ્યા. ચાલો૦ ૯૭
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠક સુખદાઈ રે, શ્રીવિઠ્ઠલવરની બેઠક
મન ભાઈ રે; ત્યાં નિત્ય વિહાર સુહાઈ. ચાલો૦ ૯૮
ત્યાંથી નિધિવન જઇને નિરખો રે, ત્યાં રાધાબાગ જોઇ હરખો રે;
વેણુ કૂપ વેણુ નાદ જલ પ્રગટયો. ચાલો૦ ૯૯
વેલ વનમાં અનેક દ્રુમવેલી રે, માટવનમાં માટ દધિ રેલી રે;
ત્યાં સિંગાર કરાવ્યા છે સાહેલી. ચાલો૦ ૧૦૦
ભાંડીરવનનેં ભાંડીરવટ જઇએ રે, પ્રલંબ દૈત્યનો વધ ત્યાં
કહિયે રે; ભાંડીર કૂપના જલે ત્યાં નાહીએ. ચાલો૦ ૧૦૧

ત્યાંથી વિજોલા ગામને જાણો રે, ત્યાં શ્રીપ્રભુજીની બગીચી
વખાણો રે; ત્યાં વ્રજભકતનાં સુખ ચિત્ત આણો. ચાલો૦ ૧૦૨
ભદ્રવનમાં બહુ સુખ દીધાં રે, ગઉઘાટ પ્રભુ જળ પીધા રે;
દાવાનલનાં પાન ત્યાં કીધાં. ચાલો૦ ૧૦૩
માનસરોવર માન મનાવ્યાં રે, ત્યાં કુંજલતા દ્રુમ છાયા રે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભૂની બેઠકે આવ્યાં. ચાલો૦ ૧૦૪
ત્યાંથી પિપરોલી ગામ આવ્યા રે, શ્રીગુસાંઇજીયે રાસ કરાવ્યા રે;
માનિક શિલાએ ભોગ ધરાવ્યા. ચાલો૦ ૧૦૫
ત્યાંથી લોહવન કૃષ્ણકુંડ આવ્યા રે, ત્યાં લોહાનાં દાન કરાવ્યાં રે;
કૃષ્ણ કૂપના જલે ન્હવરાવ્યા. ચાલો૦ ૧૦૬
ત્યાંથી ગોપાલપુરમાં જઇએ રે, ત્યાં રાવલ ઉપવન કહિયે રે;
શ્રીલાડિલીજીનાં દરશન કરિયે. ચાલો૦ ૧૦૭
નન્દીવન્દી દેવી છે સારી રે, શ્રીનન્દરાયજીની ગોબરવારી રે;
કરે ગાયોની રખવારી. ચાલો૦ ૧૦૮
ત્યાંથી શ્રીબલદેવજી જઇએ રે, બલભદ્ર કુંડમાં ન્હૈયે રે;
ત્યાં મન વાંછિત ફલ પૈયે. ચાલો૦ ૧૦૯
ત્યાંથી હથોરા ગામ સુખદાઇ રે, ત્યાં શ્રીનન્દરાયજીની અથાઇ રે;
ત્યાં વ્રજવાર્તાની ચર્ચા ચલાઈ. ચાલો૦ ૧૧૦
ચિંતા હરણ ઘાટ સુખકારી રે, ત્યાં વ્રજભક્તની ચિંતા નિવારી રે;
શ્રીજમુના નીર વહે વહુ ભારી. ચાલો૦ ૧૧૧
બ્રહ્માણ્ડ ઘાટે પ્રભુ માટી ખાતા રે, શ્રીબલદેવજીયે કહિ સર્વે
વાર્તા રે; તે જાણ્યું શ્રીયશોદાજી માતા. ચાલો૦ ૧૧૨
મહાવન શ્રીનન્દરાયજીનું ગામ રે, ત્યાં છઠી પાલનાનાં છે ઠામ;
નન્દકૂપ પૂજવાનું છે ધામ. ચાલો૦ ૧૧૩
ત્યાં યમલાઅર્જુનને તાર્યા રે, ત્યાં નલ કુબેરને ઉદ્ધાર્યા રે;
ત્યાં અનેક દૈત્ય પ્રભુજીએ માર્યા. ચાલો૦ ૧૧૪

હવે રમણ રેતીમાં જઇએ રે, ત્યાં રમણ લીલા સુખ લઇએ રે;
ત્યાં ગોપકૂપ જલ ન્હેયે. ચાલો૦ ૧૧૫
વલ્લભ ઘાટ ઉતલેશ્વર ઘાટ રે, જોયો વાજના ટીલાનો ઠાઠ રે;
વળી કહિયે જસોદા ઘાટ. ચાલો૦ ૧૧૬
આલી નિરખો શ્રી ગોકુલ આમ રે, એ છે નિજ લીલાનું ધામ રે;
કરે સર્વેનાં પૂરણ કામ. ચાલો૦ ૧૧૭
વાંસ દરવાજે કરણ કૂપ આવ્યા રે, ત્યાં પ્રભુજીયે કાન
વિંધાવ્યા રે; ચિંતામણિ માધો મન ભાવ્યા. ચાલો૦ ૧૧૮
શ્રીગુસાંઇજીની બેઠક કહિયે રે, સાત મંદિરનાં સુખ લઇએ રે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક જઇએ. ચાલો૦ ૧૧૯
ત્યાં શ્રીનવનીતપ્રિયજી પાલને ઝુલે રે, ત્યાં નંદમહોત્સવ જોઈ
મન ફુલે રે; સુરનર મુનિજન કૌતક ભૂલે. ચાલો૦ ૧૨૦
ત્યાં બ્રહ્મ છોંકર સુખ છાજે રે, શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક બિરાજે રે;
ત્યાં શ્રીમહારાણીજી ગાજે. ચાલો૦ ૧૨૧
ગોવિંદઘાટ ઠકુરાની ઘાટ જઇયે રે, ત્યાં શ્રીજમુનાજીમાં ન્હેયે રે;
ગૌઉઘાટે અષ્ટખમ્ભા કહિયે. ચાલો૦ ૧૨૨
હાથ જોડ શ્રીયમુનાજીમાં કરિયે રે, બહુ આનંદ ઉરમાં ભરિયે રે;
હવે કારજ સર્વે સરિયાં. ચાલો૦ ૧૨૩
જો કોઈ નિશદિન મુખથી ગાયે રે, વનયાત્રાનું ફલ તેને થાય રે;
તે શ્રીમહાપ્રભૂજીને સુહાયે. ચાલો૦ ૧૨૪
સદા શ્રીગોકુલ માંહે રહિયે રે, શ્રીમહાપ્રભૂજીનાં ગુણ ગાઇએ રે;
શ્રીવિઠ્ઠલનાં ચરણ ચિત્ત લઇએ. ચાલો૦ ૧૨૫
શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ પ્રભુ પૂરી આસ રે, રાખ્યા ચરણકમલની
પાસ રે; હરિદાસ માગે શ્રીગોકુલવાસ. ચાલો૦ ૧૨૬

ઇતિ શ્રી વ્રજ ચોરાશી કોશની વનયાત્રાનું ધોળ સંપૂર્ણ.

॥ શ્રીકૃષ્ણાર્પણ-મસ્તુ ॥.

વ્રજયાત્રામાં આવતાં મુખ્ય સ્થળોની યાદી

વન-૧૨ છે.

(૧) મધુવન; (૨) તાલવન; (૩) કમોદવન; (૪) બહુલા વન; (૫) કામવન; (૬) ખિદ્રવન; (૭) વૃંદાવન; (૮) ભદ્રવન; (૯) ભાંડીરવન; (૧૦) બેલવન; (૧૧) લોહવન; (૧૨) મહાવન.

ઉપવન-૨૪ છે.

(૧) ગોકુલ; (૨) ગોવર્ધન; (૩) વર્ષાનો; (૪) નંદગામ; (૫) સંકેત; (૬) પરિમદરા; (૭) અડીંગ; (૮) શેષશાઈ; (૯) માંટ; (૧૦) ઉંચોગામ; (૧૧) બેલવન; (૧૨) શ્રીકુંડ; (૧૩) ગંધર્વવન; (૧૪) પરાસોલી; (૧૫) બિલ્છુવના (૧૬) બચ્છવન; (૧૭) આદિ બદ્રિ; (૧૮) કરહલાં; (૧૯) અંજનોખરી; (૨૦) પિસાયો; (૨૧) કોકિલાવન; (૨૨) દધિવન; (૨૩) કોટિવન; (૨૪) રાવળ.

તાલ-૨ છે.

(૧) રામતાલ; (૨) મરવારી તાલ.

બલદેવજીનાં સ્થાનો ૭.

(૧) રેડા પાસે; (૨) નંદ ગામમાં; (૩) અડીંગમાં; (૪) ઉંચા ગામમાં, (૫) વિલાસવનમાં, (૬) જિખિન ગામમાં, (૭) નરી સેમરીમાં.

શ્રીઠાકોરજી-શ્રીકૃષ્ણનાં ચરણ(પગલાં)નાં સ્થાનો-૭ છે.

(૧) શ્રી ગોવર્ધનની તળેટીમાં, (૨) શ્રી ગોવર્ધનના શિખર પર, (૩) સુરભી કુણ્ડ પર, (૪) નન્દગામમાં, (૫) હાથીપદ પાસે, (૬) ચરણ પાહડીમાં, (૭) બીજી ચરણ પાહડીમાં.

શ્રીસ્વામીનિજી-શ્રીરાધાજીનાં સ્થાનો ૨ છે.

(૧) વરસાનાં, (૨) રાવળ.

પોખર-૬ છે.

(૧) કુસુમોખર, (૨) અંજનોખરી, (૩) પીળીપોખર, (૪) પિસાયાની પોખર, (૫) હરિજીની પોખર, (૬) ભાનોખરી.

દેવીનાં સ્થાનો ૧૦ છે.

(૧) વૃંદાદેવી, (૨) સંકેતદેવી, (૩) ઉપવનદેવી, (૪) મથુરાદેવી, (૫) વિમલાદેવી, (૬) કાત્યાયનીદેવી, (૭) નૌવારી-ચૌવારીદેવી, (૮) મનસાદેવી, (૯) ચર્ચિકાદેવી, (૧૦) પાતાળદેવી.

કદમ ખંડી-૫ છે.

(૧) ગાંઠૌલી; (૨) કરહલા; (૩) સુનહરા; (૪) નંદ ગામમાં; (૫) ગોવિંદ સ્વામીની.

લીલાસ્થાન ૨ છે.

(૧) જન્મલીલા; (૨) ઢાઢી લીલા.

મહાદેવજીનાં સ્થાનો ૯ છે.

(૧) ભૂતેશ્વર; (૨) ગોકર્ણેશ્વર; (૩) રંગેશ્વર; (૪) બુઢે બાબુ; (૫) ચક્રેશ્વર; (૬) નંદીશ્વર; (૭) ગોપેશ્વર; (૮) કામેશ્વર; (૯) ઉત્તરેશ્વર.

પર્વતો ૫ છે.

(૧) ગોવર્ધન; (૨) વરસાનો; (૩) નંદગામ; (૪) ૧લી ચરણ પાહાડી; (૫) ૨જી ચરણ પાહાડી.

હીંડોળાનાં સ્થાનો ૬ છે.

(૧) ગોવર્ધન પર્વત ઉપર; (૨) કરહલામાં; (૩) સંકેતમાં; (૪) અંજનોખરીમાં; (૫) વૃંદાવનમાં; (૬) શ્રીકુંડ ઉપર.

સરોવર ૫ છે.

(૧) માન સરોવર; (૨) હંસ સરોવર; (૩) પાન સરોવર; (૪) ચંદ્ર સરોવર; (૫) પ્રેમ સરોવર.

કૂવાઓ ૧૧ છે.

(૧) સપ્તસમુદ્ર કૂપ, (૨) દૃગીકૂપ, (૩) ચંદ્રકૂપ, (૪) ઈન્દ્રકૂપ, (૫) કુબ્જાકૂપ, (૬) વેણુકૂપ, (૭) ભાંડીરકૂપ, (૮) નન્દકૂપ, (૯) કરણવેધકૂપ, (૧૦) કૃષ્ણકૂપ, (૧૧) ગોપકૂપ.

સિંહાસન ૬ છે.

(૧) વિષ્ણુ સિંહાસન, (૨) કામવનની ચરણ પહાડીમાં, (૩) ભોજન થારી આગળ, (૪) લુકલુક કંદરામાં, (૫) સુનહરાની કદંબ ખંડીમાં, (૬) ગોવર્ધનની તળેટીમાં.

શિલાઓ ૧૧ છે.

(૧) સિંદુરી શિલા; (૨) કજ્જળી શિલા; (૩) વાજની શિલા; (૪) સુંદર શિલા; (૫) શૃંગાર શિલા; (૬) સુગંધી શિલા; (૭) માનક શિલા; (૮) ખિસલની શિલા; (૯) ચિત્રવિચિત્ર શિલા; (૧૦) સ્નાન શિલા; (૧૧) દંડોતિ શિલા.

દાન લીલાનાં સ્થળો ૭ છે.

(૧) કરહલામાં; (૨) ગોવર્ધનમાં; (૩) દાનઘાટ પર; (૪) સાંકરીખોમાં; (૫) ગહબરવનમાં; (૬) કદંબ ખંડીમાં, (૭) શ્રીવૃંદાવનમાં.

શ્રીઆચાર્ય મહાપ્રભુજીની બેઠકો ૨૨ છે.

(૧) ગોકુળ, (૨) મધુવન, (૩) કમોદવન, (૪) બહુલાવન, (૫) શ્રીકુંડ, (૬) ગોવર્ધન, (૭) ગોવિંદકુંડપર, (૮) ગોપાળપુર, (૯) પૂજની શિલાપર, (૧૦) કામવન, (૧૧) ગહવરવન, (૧૨) સંકેત, (૧૩) કોટિવન, (૧૪) નંદગામ, (૧૫) કોકિલાવન, (૧૬) ચીરઘાટપર, (૧૭) માન સરોવર, (૧૮) વૃંદાવનમાં, (૧૯) ચંદ્ર સરોવરપર, (૨૦) ચકતીર્થપર, (૨૧) સુનહરાની કદંબ ખંડીમાં, (૨૨) મથુરાજીમાં વિશ્રામ ઘાટપર.

શ્રીગુસાંઈજીની બેઠકો ૯ છે.

(૧) શ્રીકુંડપર, (૨) રાસોલીમાં, (૩) ગોપાળપુર, (૪) સુરભી કુંડપર, (૫) પરાસોલી, (૬) સંકેતવટ આગળ, (૭) ટીકરીપર, (૮) માણેક શિલાપર, (૯) શ્રીગોકુળમાં.

વ્રજમાં કુંડો ૮૫ છે.

(૧) વિમળ, (૨) ધર્મ, (૩) યજ્ઞ, (૪) પંચતીર્થ, (૫) મણિકર્ણિકા, (૬) યશોદા, (૭) નિવાસ, (૮) લંકા, (૯) મનકામના, (૧૦) સેતુબંધ રામેશ્વર, (૧૧) મહોદધિ, (૧૨) ક્ષિરસાગર, (૧૩) જળવિહાર, (૧૪) પ્રયાગ, (૧૫) પુષ્કર, (૧૬) દ્વારિકા, (૧૭) ઘોષરાના, (૧૮) ગોપી, (૧૯) કાશી, (૨૦) મોતી, (૨૧) નરસિંહ, (૨૨) સરસ્વતી, (૨૩) પરમદરા, (૨૪) અભિમત, (૨૫) રૂદ્ર, (૨૬) સૂકટા, (૨૭) ગુલાલ, (૨૮) સંકેત, (૨૯) સુરભી, (૩૦) શિતલ, (૩૧) રંગીલો, (૩૨) છબીલો, (૩૩) દવિલો, (૩૪) હઠીલો, (૩૫) શ્વેત, (૩૬) સૂર્ય, (૩૭) વિશાખા, (૩૮) વિશ્રામ, (૩૯) ભોગ, (૪૦) સંકર્ષણ, (૪૧) માનસી, (૪૨) બ્રહ્મ, (૪૩) માધવ, (૪૪) ખેલન, (૪૫) બદ્રિ, (૪૬) કેદાર, (૪૭) દોહની, (૪૮) મોહની, (૪૯) કીશોરી, (૫૦) લલિતા, (૫૧) અપસરા, (૫૨) કૃષ્ણ, (૫૩) રાધા, (૫૪) જુગલવિહાર, (૫૫) સાંતન, (૫૬) શૃંગાર, (૫૭) નારદ, (૫૮) હરિદ્વારિ, (૫૯) અયોધ્યા, (૬૦) ચરણ, (૬૧) વામન, (૬૨) રૂણમોચન, (૬૩) પાપમોચન, (૬૫) ગોરોચન, (૬૬) મત્સ્ય, (૬૭) વરાહ, (૬૮) બળભદ્ર, (૬૯) રોહિણી, (૭૦) બદ્રિ, (૭૧) મોહિની, (૭૨) ભામિની, (૭૩) રતન, (૭૪) ગોવિંદ, (૭૫) ગયા, (૭૬) દેહ, (૭૭) શ્યામ, (૭૮) રૂકમણિ, (૭૯) સતભામા, (૮૦) યમુના, (૮૧) ગોમતી, (૮૨) નૈમિષારણ્ય, (૮૩) અવંતી, (૮૪) ગરૂડ, (૮૫) વલ્લભ.

રાસમંડળનાં સ્થળો ૩૩ છે.

૧-૨ કામવનમાં, ૩ નંદગામમાં, ૪-૫ કરહલામાં, ૬-૭ દાનગઢમાં, ૮ માનગઢમાં, ૯-૧૦ વિલાસગઢમાં, ૧૧ સાંકરીખોમાં, ૧૨ પરવત પાછળ, ૧૩ ગહવરવનમાં, ૧૪-૧૫-૧૬-૧૭ સંકેતમાં, ૧૮ પીસોખેમાં, ૧૯-૨૦ જાવટમાં, ૨૧ કોકીલાવનમાં, ૨૨-૨૩-૨૪ ઉંચોગામમાં, ૨૫ સુનહરામાં, ૨૬ ગોવિંદસ્વામીની કદંબખંડીમાં, ૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧ શ્રીવૃંદાવનમાં, ૩૨ પરાસોલીમાં, ૩૩ ખીસલનીમાં.

ડોળનાં સ્થળો ૭ છે.

૧ શ્રીગોવિંદદેવનો, ૨ મદનમોહનનો, ૩ મદનસિંહનો, ૪ રાઉ રતનનો, ૫ સંકેતનો, ૬ દાનઘાટનો, ૭ માનગઢનો,

બટ ૧૨ છે.

૧ શ્યામબટ, ૨ પરાસોલીબટ, ૩ સંકેતબટ. ૪ અક્ષયબટ, ૫ જાવકબટ, ૬ રાસોલીબટ, ૭ બિલાસબટ, ૮ ભાંડીરબટ, ૯ પીપરોલીબટ, ૧૦ બંસીબટ, ૧૧ સીંગારબટ, ૧૨ નંદબટ.

ઘાટ ૧૬ છે.

૧ બ્રહ્માંડઘાટ, ૨ ઠકુરાણીઘાટ, ૩ ગોવિંદઘાટ, ૪ યશોદાઘાટ, ૫ ઉત્તરેશ્વર ઘાટ, ૬ ગૌઘાટ, ૭ વૈકુંઠઘાટ, ૮ વિશ્રામ ઘાટ, ૯ ધ્રુવઘાટ, ૧૦ પ્રયાગઘાટ, ૧૧ કેશી ઘાટ, ૧૨ ચીર ઘાટ, ૧૩ નંદઘાટ, ૧૪ બિહારઘાટ, ૧૫ ગોપીઘાટ, ૧૬ રામઘાટ.

અનુક્રમણિકા

વિભાગ સ્થળ પાનું

મંગળાચરણ ૧

૧. મથુરાની પરિક્રમા ૨

૨. મધુવન, તાલ, કુમુદવનની યાત્રા ... ૪

૩. જીખન, તુખન, સુખશાઇની યાત્રા ... ૬

૪. આઠ સખીઓના કુંડ ૭

૫. ગિરિરાજની પરિક્રમા ૮

૬. કામવનની પરિક્રમા ૧૪

૭. બરસાનાની પરિક્રમા ૧૮

૮. નંદગામની પરિક્રમા... ... ... ૨૨

૯. કોકીલબનલીલા ૨૬

૧૦. કોટીબનલીલા ૨૯

૧૧. શેષશાઇની લીલા ૩૩

૧૨. બછબનલીલા ૩૪

૧૩. વૃંદાવનની પરિક્રમા... ... ... ૩૯

૧૪. રાવલ પર્યંત વનલીલા ૪૩

૧૫. રાવળથી રેડા પર્યંત વનલીલા... ... ૪૭

૧૬. ગોકુળની લીલા ૪૮

૧૭. ઉપસંહાર ૫૩

૧૮. શ્રીવનયાત્રાનું ધોળ-(ગુજરાતી)
"ચાલો વનયાત્રાનાં સુખ લઇયેરે" ... ૫૪

૧૯. વ્રજયાત્રામાં આવતાં મુખ્ય સ્થળોની યાદી ૬૪

શ્રી દયારામ કાવ્યસુધા

કદ ૭॥×૫ ઈંચ; પાનાં ૩૦૦;

કવિ દયારામની અપૂર્વ સુંદર છબી સાથે

કીંમત ૨–૦–૦ ટપાલ ખર્ચ જુદું.

આ ગ્રંથમાં નીચે પ્રમાણે કાવ્યાદિ ગુજરાતી અને વ્રજભાષામાં છે.

ગુજરાતી ભાષાનાં કાવ્યો–(૧) અજામિલ આખ્યાન, (૨) શ્રીકૃષ્ણનામમાહાત્મ્યમંજરી, (૩) શ્રીકૃષ્ણનામચિંતામણિ, (૪) ચિંતાચૂર્ણિકા, (૫) શ્રીદશમસ્કંધલીલાનુક્રમણિકા, (૬) કાળજ્ઞાનસારાંશ, (૭) અષ્ટોત્તરશત કૃષ્ણનામમાળા, (૮) શ્રીકૃષ્ણઅષ્ટોત્તરશતનામચિંતામણિ, (૯) શ્રીકૃષ્ણજન્મ, (૧૦) કુંવરબાઇનું મામેરૂં, (૧૧) શ્રીકૃષ્ણના ધ્યાનનું ધોળ, (૧૨) ચોવીશ અવતારનું ધોળ, (૧૩) શૃંગારના પદો, સંખ્યા ૧૯, (૧૪) ભક્તિપદ સંગ્રહ–સંખ્યા ૩૨.

વ્રજભાષાનાં કાવ્યો–(૧) શ્રીકૃષ્ણ અકળચરિત્ર ચંદ્રિકા; (૨) રસિકરંજન આ મોટો ગ્રંથ છે, અને તે, કવિના ગુજરાતી રસિક વલ્લભ કરતાં પણ ચઢિયાતો ગ્રંથ છે. એમાં નીચે પ્રમાણે ૧૮ પ્રકરણો કવિએ ચર્ચ્યાં છે. અનન્યતા, ભગવદાશ્રય, દીનતા, કૃપા, ઈશ્વરતા, ભગવદિચ્છા, વિજ્ઞપ્તિ, સ્તુતિ, હરિનામોત્કર્ષતા, ચિંતાહરણસમાધાન, ભક્તિપ્રેમોત્કર્ષતા, ભકતોત્કર્ષતા, શૃંગારરહસ્ય, અભિલાખ; ઉરાનો, શિક્ષા, માયામતખંડન અને પ્રસ્તાવના (૩) શૃંગારના પદો–સંખ્યા ૩૦, (૪) ભક્તિજ્ઞાનનાં પદો–સંખ્યા ૧૭, (૫) મારવાડી ભાષાનાં પદો ૭, (૬) પંજાબી ભાષાનાં પદો ૮, (૭) મરાઠી ભાષાનાં પદો ૩.

—:૦:—

ગુજરાતી પ્રેસમાંથી મળતા ગ્રંથોની યાદી

પુસ્તકનું નામ	રૂ. આ. પૈ.
બૃહત્કાવ્યદોહન ભાગ ૧ લો	૪– ૦–૦
,, ,, ૨ જો	૩– ૦–૦
,, ,, ૭ મો	૩– ૦–૦
,, ,, ૮ મો	૩– ૦–૦
નરસિંહ મહેતાકૃત કાવ્યસંગ્રહ	૩– ૦–૦
ત્રિકમદાસના કાવ્યો અને જીવન	૨– ૦–૦
ઉદ્યમકર્મસંવાદ–(શામળ કૃત)	૦–૧૦–૦
નભૂવાણી–(પ્રાસાદિક કાવ્ય)	૧– ૮–૦
નાગર સ્ત્રીગીતસંગ્રહ	૦–૧૦–૦
નર્મ કવિતા–(સંપૂર્ણ)	૪– ૮–૦
સવિતાકૃત કવિતા	૧– ૦–૦
બિહારી સતસઈ	૨– ૦–૦
પ્રેમાનંદ કાવ્ય–(સ્વા. ના.) ભાગ ૧ લો	૫– ૦–૦
,, ,, ભાગ ૨ જો	૧– ૦–૦
પદબંધ શ્રીમદ્ભાગવત (મહાકવિ પ્રેમાનંદ, સુંદર, વલ્લભ)	૬– ૦–૦
ભાઇશંકર ગ્રંથમાળા (સાહિત્ય, નાટક, કાવ્ય)	૩– ૦–૦
બાલકૃષ્ણ વિજય નાટક.	૮– ૬–૦
રામ જાનકી દર્શન.	૦– ૮–૦
નરસિંહ મહેતો અને મીઠો કવિ.	૦– ૮–૦
શ્રીકૃષ્ણ કથામૃત–(શ્રીકૃષ્ણના ચરિત્રનો ઐતિહાસિ દૃષ્ટિએ વિચાર)	૦– ૫–૦

ગુજરાતી પ્રેસમાંથી મળતા ગ્રંથોની યાદી

પુસ્તકનું નામ	રૂ. આ. પૈ.
શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યનું જીવનચરિત્ર	૦– ૫–૦
સત્યનારાયણની કથા	૦– ૬–૦
સિંહસ્થ માહાત્મ્ય	૦– ૪–૦
અધિક માસની કથા–(૩૧ અધ્યાયવાળી) ...	૧– ૦–૦
મુગ્ધાની કથા	૦– ૬–૦
વિષ્ણુસહસ્રનામ...	૦– ૩–૦
પુરૂષોત્તમ સહસ્રનામ (મૂળ)	૦– ૪–૦
યક્ષપ્રશ્નોત્તર	૦– ૮–૦
અદ્વૈતમંજરી તથા દક્ષિણામૂર્તિપ્રાદુર્ભાવ– (મૂળ–ભાષાંતર)	૦– ૫–૦
રામગીતા	૦– ૩–૦
અનુગીતા	૨– ૦–૦
શિવમહિમ્ન સ્તોત્ર (મૂળ)...	૦– ૧–૦
ગણેશસહસ્રનામાવલી	૦– ૩–૦
શિવસહસ્રનામાવલી	૦– ૩–૦
શ્રીજ્ઞાનસૂર્યોદય–(વેદાંત સમજવાની એક કૂંચી)...	૨– ૦–૦
ભક્તરાજની પુષ્પમાળા	૧– ૦–૦
ધર્મજ્ઞાન દૃષ્ટાંતમાળા	૧– ૦–૦
યોગાનંદસ્વાનુભૂતિ	૩– ૦–૦
ગુજરાતી–કાર્તિકી મોટું પંચાંગ	૦– ૬–૦
" " નાનુ પંચાંગ (બુકસાઇઝ)...	૦– ૪–૦

"ગુજરાતી" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,
સાસુન બિલ્ડીંગ, એલ્ફીન્સ્ટન સર્કલ, કોટ, મુંબઈ.

ભારતલોકકથા–(ભાગ ૧ થી ૯) હિંદુસ્તાનના દેશોની જુદી જુદી દંતકથાઓનો અદ્વિતીય સંગ્રહ. તેમાં બંગાળાની લોકકથા, મોગલ શાહનશાહની બેગમોની વાર્તાઓ, રાજપૂતોની વીરરસની વાર્તાઓ વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. દરેક ભાગની વાર્તાઓ એવી સુંદર છે કે એક વાર વાંચવા લીધી તો પૂરી કર્યા વગર મન રહે જ નહિ. કીં. દરેક ભાગની ... ૧–૮–૦

ભારતલોકકથા–ભાગ ૧૦ મો ૧–૦–૦

(સામટા ભાગો લેનારને રૂપીએ એક આનો વળતર આપવામાં આવશે.)

વિલાયતી વિલાસમાં ફેશનબાઈ ખલાસ–(લેખક નારાયણ વિસનજી ઠક્કુર.) ગુજરાતી પત્રમાં આવેલી આ અદ્ભુત મુસલમાન સંસારની સામાજિક નવલકથા છે. એમાં વાર્તાનો રસ પહેલેથી છેલ્લે સુધી એક સરખો વહે છે ૩–૦–૦

નવો જમાનો–અમૃત કે ઝેર–આ સામાજિક નવલકથા રા. રમણિકલાલ અમૃતરાય મેહેતાની કસાયલી કલમથી લખાયલી છે. હિંદુ સંસારનું એક નવું જ સુંદર ચિત્ર વાંચનારની દૃષ્ટિ આગળ ખડું કરે છે ૪–૦–૦

લીલા–(યોગની એક વાર્તા) (અનુવાદક જદુરામ વૈજનાથ દવે) આ વાર્તા અંગ્રેજી પ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર રેનોલ્ડસની પ્રસિદ્ધ વાર્તા ઉપરથી લખેલી છે. એમાં વાર્તાનો રસ મોહક અને સતત સરખો છે ૧–૦–૦